

חמשה חומשי תורה

ספר

במדבר

עם

תרגומים אונקלוס ופירוש רשי ז"ל (מדויקים בהכליה הדיווק) ועם פירוש הנשרא הנזהול הרב החכם הכלול בכלל מיני חכמוות, מורהנו ומארנו ר' אברהם בר מאיר נ' עוזרא ז"ל.

ועליהם באור חדש בשם

מחוקקי יהודה

יבלו כל

א) באור לפירושו של הרשב"ע ז"ל.

שתי מערכות

המערכה השנייה

המערכה הראשונה

יהל אור

על דרכי פירושו לבאו במקומות הסתוםים קרנים פידוי סדרבי חז"ל, בתלטוד בכלו אקשי הבהנה, לפטור חידותיו ולנצלות שפוני וירושלים, ספרא כפרי ותוספתא, תנחותא שפטוני מהשבותוי אשר הסתיר תחת מסווה פליצתו הנדפס סכבר, והנחותא התקדום החוצי ארבע החזקה ודגימותה. רשי ז"ל, טרשי רבבה, סדר עולם, פדריא, פסיקתא רבתי, פסיקתא דרב"ב, פסיקתא וויסתא, פסיקתא רבתי, פסיקתא דרב"ב, פסיקתא וויסתא, ועוד ועוד, ואזר על ידם יבואו יותר דברי הרשב"ע ז"ל בפירושו.

ב) תולדות הרשב"ע ז"ל, ג) רשימה מכל הספרים שהביר, ד) רשימה מכל הנאנונים ונדרולי הקדרטונים שהביא הרשב"ע ז"ל בפירושו ומן ומקומם, ה) תולדות רשי ז"ל קורת ויקרת ספריו אשר חבר, ו) רשימה מכל המתרשים הטובאים במקורי רשי הקודמים והמאוחרים ומן ומקומם, ו) מהות שלושת התרגומים ח"א, יוב"ע, וירושלמי, והטבוכה שנפללה בין כתבי הדורות אודותם.

ח) מקורי רשי ז"ל

סדרה המקצת והמקדים אשר מהם יצא רשי ז"ל פירושו.

ט) מגחת יהודה

א) יפייא אור בהבנת רבבי רשי ז"ל בכל מקומות הסתוםים בפי רשי ז"ל ובתרגומים אונקלס.

כל אלה חוטיו על די

יהודה ליב כהרבר המתואגן ר' יצחק קרינסקי ז"ל.

וילנא. תרפ"ח.

דפוס "מץ"

וואוילנא 30. (פיילזן).

במדבר א במדבר

**א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹמֶשֶׁה בְּמִדְבָּר
סִינֵּי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאֶחָד לְחֶדֶש
הַשְׁנִי בְּשָׁנָה הַשְׁנִית לְצַאתָם
מִאֶרֶץ מִצְרָיִם לִאמֶר: בָּשָׂאו אֶת־
רָאשׁ כָּל־עַדָּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבִית אֲבֹתָם בְּמִסְפֵּר
שְׁמוֹת כָּל־זֶבֶר לְגַלְגָּלָתָם: גַּם־
עִשְׂרִים שָׁנָה וּמַעַלָּה כָּל־יִצְחָא צָבָא**

אבן עזרא

(ה) וידבר במדבר סיני באחד לחדש.

בשם אשר פקורי רום ותחת חבר (ה)
אחל לפרש על הפשט וידבר
א במדבר סיני. להודיע כי לא עליה טשה
אל הר סיני אחר היוות הכבור
באהל טועד (ה*) [א]: באחד לחדש השני.
لتacen הדרנים, ואיך יסעו ואיך יחנו בעבור
המקדש (כ), כי בעשרים לחודש השני
נסעו (ג) [ב]: ב שאו את ראש. בטו כי
תשא (שםות ל יב) ושם טפורש (ה): לבית
אבותם. כי משפחת האם אינה קרויה
משפחה (ה): לגלגולתם. פירשתיו (ה) [ג]:
חכו (ה) א: לגלגולתם. על ידי קקליס
בקע לגלגולת (ה): (ג) בלא צבא. מגיד טין يولא בלא פמות מכון נקליס ו:

קרני אור

(א) ומכואר יותר (אנומול מ כמודר ס"ג) עד סע' סוקס ממשכן דבר עמו נסנס וכו', ח"מ"כ
זכר פמו נמלין וכו' ומ"כ ذכר עמו כספי וכו', כיוון
סוקס ממשכן תמר יפס כו' כל נקיות וכו' סתמול לזכר
עמו במלס מועד, וכ"ס (אנומול ב ס"ג סוכן מתקומול): (ב) וכוכב
פ"ל ג. ילקוט רמו תלפ"ג בסס מתקומול: (ב) וכוכב
עמלו כסיני קרוב מסגס, כי כס נלו' לסיני חמוץ טין
כסיכ' בחרט ספליטינו וגנו' בלו' מדרכ' סיני (פמות יט ה)
ועמדו בסعد כ' ליר' כסום קרוב מסנה: (ג) וכן
לפנות טימנו לומתס מהל' מהל', ולמ' טינס טינס וליונל':
וכרדי"ה: (ה) טיטה מכוון גלגולת כמו סיינ' קקדס זלמעלה: (ג) כמס"כ (למטה י יט): (ה) פין כויהורי
טס: (ה) ולג' תקליל משפחה לכיתת קהן לג' לכיתת קהן כ"ג לכיתת קהן כ"ג לכיתת קהן כ"ג :

מנחת יהודיה

(ג) עיין ב"ב ק"ט י, וק"י י, ינמות כד' ב' פ"י. שמנה את הנופלים כדי לידע תנין הנוגדים, וזה
היה בשנה הראשונה אחר שנתחברו הלהבות ונפל מן
העם כשלשת אלפי איש (פטות ל"ב כ"ח): (ד) כטש"כ באן באחד לחדש השני, ועין רשי" (פטות ל"ט ז): (ג) ועין
רשב"ן ובטור עה"ח, שהביאו כתפי רשי" זל' ראש הדפסוק "שו אה ראש כל עדת בני ישראל, כמו שאוטרים לקוסטני"
ארים רישיה. דזין" וטקורו (במד"ר ט"א אות י"א) ופי' בכטו שאוטרים להורגת את המוחיבים מיתה לטלק, קח ראש
של פלוני. פ"י, שיחזור ראשו, ונחן להם רטו שאם יוכו וכו' ואם לא יוכו ובPsi' ראש' שלפנינו לא נמצא ואה.
ג') יהיה למשפחת הנארט פה פ"י, שבט שידע טין כל שנות ושבט: (ה) רמשפחת אב קרויה משפואה, ובן פ'
חראב"ע: (ה) למת נאמר לגלגולות בראוון ושבעון יותר מכל שאר השבטים לפי שקנטרן יעקב באשר בירך בניו
זהוצרבו לכפרה, ונבי שקלים הבאים לכפרה כתוב בקע לגלגולת (רב"ע התום): (ו) וטcano או"ל בן עשרים לדודו:

אונקלוס

" ומלי" י עם מצה
במדבר ברא דסיני
בפטשנו זמנא בחד
לירחא תניא בשטא
תניא לטפק הון
מארעא דטצראים למייסר:
ב' קביו ית חשבן בל
בנטטא דבנוי ישראל
לו רעית הון בית
אברההון במנין שמקו
כל דבוקא לגאנז הון:
ג' מבר עשרון שניין
ולעלא כל נפק חילא

רש"

(ה) וידבר במדבר סיני באחד לחדש.
ממון חכמן לפניו מונה לווטס
כל טעה כטילו מללים מלחן וכטנפו בענגל
מנון לידע (מנין) הגוטלים ה) וכטבל
להצלות טיכומו עליום מלחס. נ"ה נינן
סוקס. גטסן וכחמל צהיר מלחס (ג):
(ג) גטשפחותם (ג). דעת מניין כל צבע
וכט (ג): לבית אבותם. מי טחציו
מצבע מהל ואלהו מטבח חמל יקוס על צבע
חכו (ג) א: לגלגולתם. על ידי קקליס
בקע לגלגולת (ג): (ג) בלא צבא. מגיד טין يولא בלא פמות מכון נקליס ו:

יזל אור

(ג) ויש ני, "כס טוליעון", ואני הכהליקס מהנרים,
כל חלק מי"כ תנעות, ופ"ה פקורי כטול
מנון הקל, מעין מספר ומניין ע"ד מ"ס מינה מספר
לכוכזים (חכ' קמו, ד) המוליך כמספר נגמנס
(ישפי' מ, כו): (ה) וכן פ"י הרצע"ס, כל כדרכות
טולמירו נסנה לרמותה קודס טזוקס הטענן כתוב
כאן נבר טיני חכל משאוקס הטענן גלהה נחלה
נסנה סייה לה נטול נבר טיני, חכל כמדבר טיני
כמכל מושך, וכן פ"י הרמאנ', הטען, הקוקוין,
וכרדי"ה: (ה) טיטה מכוון גלגולת כמו סיינ' קקדס זלמעלה: (ג) כמס"כ (למטה י יט): (ה) פין כויהורי
טס: (ה) ולג' תקליל משפחה לכיתת קהן לג' לכיתת קהן כ"ג לכיתת קהן כ"ג לכיתת קהן כ"ג :

מקורי רש"

אונקלום

בְּיִשְׂרָאֵל תִּמְנוֹן יְתַהּוֹן
לְחַיְלֵיהּוֹן אַת וְאֶחָרֶן :
וְעַמְכוֹן יְהוֹן גָּבָר אֲנָבָר
לְשָׁבֵטָא גָּבָר רִישׁ ? בֵּית
אֶבֶּדֶתָהִי הָזָא : ה וְאֶלְין
שְׁמַתָּהָת גָּבְרִיאָדִי יְקֻמָּנוּ
עַמְכוֹן ? לְרָאוּבָן אֶלְיָזָר
בָּר שְׁלִיאָזָר : ו ? שְׁמַעְיָן
שְׁלָמִיאָל בָּר צְרוּיָשָׁדִי :
ו ? לְיְהוּדָה נְחַשּׁוֹן בָּר
עַטְינְדָב : ח ? יְיִשְׁשָׁכָר
גַּת נְאָל בָּר צְוָעָר :
ט ? זְבוֹלָן אֶלְיָאָב בָּר
חִילָן : י ? בְּנֵי יוֹסֵף ? אֶפְרַיִם
אֶלְיָשָׁמָע בָּר עַמִּיחָד
? מְנַשָּׁה נְמָלִיאָל בָּר
פְּדָהָצָור : יא ? בְּנֵי מְנַ
אֶבְיָדָן בָּר גְּדֻעָנִי : יב ? לְדוֹן
אֶחָיָעָר בָּר עַמִּישָׁדִי :
יג ? אֶשְׁר פְּגַעִיאָל בָּר
עַכְרָן : יד ? נְגַד אֶלְיָסָף בָּר
ה עֲזָאָל : ט ? נְנַפְּתָחִי

רשות

ג בישראל. להוציא ערבי רב (ז) : ד איש (ד) ואתכם יהיו. כטפוקדו מותס יקוו-ראאש. דרך קצרה, והראוי להיות איש איש (ח) ה לראובן. החל טהבכור כתעם ולא להתייחס לבכורה (דה"א ח א) (ט) [ד]: י לבני יוסף. אחר בני לאה בעבר כבוד רחל על השפחות (י) וחל מאפרים (י'ג) על דרך יעקב אבינו (יכ), והקדים אפרים וטנשה על בנותין, כי הם טקים יוסף (ינ). ואחר בן החל טן שהוא בכור השפחות (יג) ואחריו אשר, כי השם ידע שהוא ראש רחל אויר הרנו אויר

ידל אוד

[ד] עיין (ניל' מט ד יכל מוחות גג) **שנימרתי טס**
כמו טלי רט"י זיל (דכ"ט ס ה) ולו לכתיביות ניכורו ,
פסום מוה פל יוסף, סלה מתן הכל ובסודיו ניוסף
לכתיבים בכל מספטין פגנוכוּב, וניתן לו רק גמלה כתכובים
לקסת כי טניס מליש יפוס מל כוֹת למשון פגנוּב נט
נמנך רחובן רהטזון : (י') וכוגה היה בכור לרחל ,
הטפ"י פכני הנטחות קודס צני רחל : (יה) הטפ"י שמנטה כוֹת הטעים מה חפרים לפניו
מנטה (כרה' מה כ) : (יג) פכיה בכור לממן וממלמים מקוס חניות : (יד) טבונה בכור לנלהה
נטחת רחל קנוֹלך רהטזון מכני הנטחות :

במדבר א במדבר

בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקֹדוּ אֶתְכֶם לְצַבָּאתֶם
אֱלֹהִים וְאֶחָדָה: וְאֶתְכֶם יְהוָה אֱישׁ
אִישׁ לְמַטָּה אִישׁ רָאשׁ לְבִתְּךָ
אֲבָתָיו הַנָּא: ה נְאָלָה שְׁמוֹת
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמֹדוּ אֶתְכֶם
לְרֹאָבֵן אֶלְيָזָר בֶּן־שְׁדִיאָוָר:
וּלְשְׁמֻעוֹן שְׁלֹמֹאל בֶּן־צָוְרִישָׁדִי:
וּלְיְהוּדָה נְחַשּׁוֹן בֶּן־עֲמִינָדָב:
ח לְיִשְׁשָׁכָר נְתָנָאל בֶּן־צֹעָר:
ט לְזָבָולָן אַלְיָאָב בֶּן־חַלּוֹן: לְבָנִי
חוֹסֶף לְאֶפְרַיִם אַלְיָשָׁמָעָבֶן־עַמִּידָהָוד
לְמַנְשָׁה גַּמְלָיאָל בֶּן־פְּדָהָצָור:
יַי לְבָנִי מְנַזְן אַבְרָהָם בֶּן־גְּדָעָנִי: יַי לְדָן
אֲחִיעָזָר בֶּן־עֲמִישָׁדִי: יַי לְאַשְׁר
פְּגַעַיָּאָל בֶּן־עַבְרָן: יַי לְגָדָלִי סְפָרָבָר
הָעֹאל: ט לְנַפְתָּלִי אֲחִירָעָבֶן:

אָבִן עֹזֶרֶא

ג בישראל. להוציא ערבי רב (ז) : ד איש (ד) ואתכם יהיו. כטפוקדו מותס יקוו-ראאש. דרך קצרה, והראוי להיות איש איש (ח) ה לראובן. החל טהבכור כתעם ולא להתייחס לבכורה (דה"א ח א) (ט) [ד]: י לבני יוסף. אחר בני לאה בעבר כבוד רחל על השפחות (י) והחל מאפרים (י'ג) על דרך יעקב אבינו (יכ), והקדים אפרים וטנשה על בנותין, כי הם טקים יוסף (ינ). ואחר בן החל טן שהוא בכור השפחות (יג) ואחריו אשר, כי השם ידע שהוא ראש רחל אויר הרנו אויר

אונקלוס

ב 3

במדבר א במדבר

אַחִירָע בֶּר עַיִּינָן: ט' א' ז' א' ק' ט' אֲקָה קְרֵיָא הַעֲדָה נְשִׁיאָי מְטוֹת שְׁבֻטִי אֲבָהָתָהוּן רַיְשִׁי אֲבָוֹתָם רָאשָׁי אַלְפִי יִשְׂרָאֵל הָם:

אַלְפִיָּא דִיְשְׂרָאֵל אָנוּן:

י' וַיַּקְחַ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הָאָנָשִׁים הַאֲקָה אֲשֶׁר נִקְבּוּ בְּשָׁמוֹת: י' וְאֶת כָּל־הַעֲדָה הַקְהִילָוּ בַּאֲחֶר לְחֶדֶש הַשְׁנִי וַיַּתְיַלְדוּ עַל־מִשְׁפְחָתָם לְבִית אֲבָתָם בְּמִסְפֵר שְׁמוֹת מִבּוֹן עִשְׂרִים שָׁנָה וּמֵעֶלֶת לְגַגְלָתָם: י' ט' פָאַשֵר צֹנָה יְהוָה אֶת־יְמָשָׁה וַיַּפְקִדּוּם

אבן עזרא

החוונים על דנל דן (ט), ואחר כן נד, כי הוא בכור שפחת לאה (ט): טז קרוא עדרה. הטעם יש העדה לא יעשה דבר עד טיקראות (י): מותות אבותם. הטעם על השבטים (יח), זהנה כל אחד נשיא שבט לו כלן כטעות ט): (יהם) ויתילדו על משפחותם. הבינו ספלי יהושע ועוזי אלפי השבט (יט) כי יש שר לאלה (כ): חזקתו לירטס כל חמץ ולחמד להתייחס על יקבנו (ישע' סב ב): (כל): י' ויתילדו. בקשנו מתי נילדיו בעבר השבעון ב' שנה, או נכתבו תולדתם (ככ): יט ויפקדם. משה שהוא העיקר (כג) והחל טראובן בו היא הבכור, אחריו שפטו נולד אחריו, ואחריו נם בכור שפחת לאה, זהנה דנל ראובן [ה] ואחר כך דנל יהודה [ז], ואחר כך דנל אפרים [ז], ואחר כך דנל דן [ח] זהה נובע על כל דנל ודרנל כאשר הם בחונכת הסובבה (כ). ורעד כי אחר שהוא היהו בכל השבטים שנים עשר נקבו.

קרני אור

קסמי, ושין קרני מורה טרכא י"ד סס: [ה] ולסינוו רמלוכן סיוטר נגיד כי כום בכור ליזקן וללמה כי כום חוכם פקלימוקודס נפתלי מה' סנטלי נולד קודס: (י'ו) וקרוב לוכ פיי' רס"י ז"ל וכן ת"ל ויוכ"ט רנרכני דצערוי הכהתון": (יח) פיי' סאנכטיס הס הנקות, וליה קלי על מלת נטמי הלא על מלת גedula: (יט) פיי' פל הלא פגנוו: (כ) וכל החה מלחה רלה על כל טרי האלפיס מסגנוו: (כל) וענינו פריסטה וארצו נקכ, ודגש הקו"ף להצלום נון פ"ה הפעל מכניין נפעל כללו כתוב ננקדו: (ככ) לידע הראה ליכם לגכו המלחמה, טברכ"ח הני' א' לו נכתבו חוללות" פיי' בכתיבתו כל מהלו מנשך וגנימין כי כס מנבי רחל (סס): [ח] וכו' מהל ולהל על סגנוו, וככ' דעת הקזוקוי צפי' הדרזון, וככ' געל, הוליל מסה כלר' סגן מלאה צכ"ז: (כג) פ"כ יהמאל כלטן ייחיד וכן (למטה פ' מד) אסר פקד מסה וטהרן וגנימוי יסראל וגנו', ולהמאר פקד וגה פקדו כי הווע בעקר: (ככ) וכן כס מסודרים כסדר קוה כהונכת קמוץ, קהוגים על כל דנל ודגנ' סס, מס יהודה יטאכר ווילן, ועס רמונן טמעון ונוד, ועס הפריס מנשה וגנימין, וווע על כל דנל ג' נסוויס:

מנחת יהודה

(ז) כדי ליהן גדרולה לכל שבט ושבט (פס"ז): ט' שהערה לא יעשן דבר עד שיקראות: ט) מעניין נקבה טכרכ,

ריש'

עמלס נטיא כל שבט וטכט ו): (טז) אלה קרואו עדרה. הגקלוחים לכל דנל חכימות כטעות (ז) את האנשים אלה. לחת טכט טכל נטילים הלא: אשר נקבו. ל' כהן כטעות ט): (יהם) ויתילדו על משפחותם. הבינו ספלי יהושע ועוזי אלפי השבט (יט) כי יש שר לאלה (כ): חזקתו לירטס כל חמץ ולחמד להתייחס על יקבנו (ישע' סב ב): (כל): י' ויתילדו. בקשנו מתי נילדיו בעבר השבעון ב' שנה, או נכתבו תולדתם (ככ): יט ויפקדם. משה שהוא העיקר (כג) והחל טראובן בו היא הבכור, אחריו שפטו נולד אחריו, ואחריו נם בכור שפחת לאה, זהנה דנל ראובן [ה] ואחר כך דנל יהודה [ז], ואחר כך דנל אפרים [ז], ואחר כך דנל דן [ח] זהה נובע על כל דנל ודרנל כאשר הם בחונכת הסובבה (כ). ורעד כי אחר שהוא היהו היהו בכל השבטים שנים עשר נקבו.

יהל אור

(טז) ולמזה כפ' יט כילר מפני טפס להר: (טז) ע"כ פקלימוקודס נפתלי מה' סנטלי נולד קודס: (י'ו) וקרוב לוכ פיי' רס"י ז"ל וכן ת"ל ויוכ"ט רנרכני דצערוי הכהתון": (יח) פיי' סאנכטיס הס הנקות, וליה קלי על מלת נטמי הלא על מלת גedula: (יט) פיי' פל הלא פגנוו: (כ) וכל החה מלחה רלה על כל טרי האלפיס מסגנוו: (כל) וענינו פריסטה וארצו נקכ, ודגש הקו"ף להצלום נון פ"ה הפעל מכניין נפעל כללו כתוב ננקדו: (ככ) לידע הראה ליכם לגכו המלחמה, טברכ"ח הני' א' לו נכתבו חוללות" פיי' בכתיבתו כל מהלו מנשך וגנימין כי כס מנבי רחל (סס): [ח] וכו' מהל ולהל על סגנוו, וככ' דעת הקזוקוי צפי' הדרזון, וככ' געל, הוליל מסה כלר' סגן מלאה צכ"ז: (כג) פ"כ יהמאל כלטן ייחיד וכן (למטה פ' מד) אסר פקד מסה וטהרן וגנימוי יסראל וגנו', ולהמאר פקד וגה פקדו כי הווע בעקר: (ככ) וכן כס מסודרים כסדר קוה כהונכת קמוץ, קהוגים על כל דנל ודגנ' סס, מס יהודה יטאכר ווילן, ועס רמונן טמעון ונוד, ועס הפריס מנשה וגנימין, וווע על כל דנל ג' נסוויס:

כמְדָבֵרָא דְסִינִי : כ וְהוּ
בְנִי רַאוּבֵן בְוֹכֶרֶא
דְבִרְיֵשֶׁר אֵל תּוֹלְדָתָהוֹן
לְזָרְעִיתָהוֹן לְבִית
אֲבָהָתָהוֹן בְמַנִּין שְׁבָתוֹן
לְגַלְגָּלָתָהוֹן כֹּל דְכֻרֶא
מִפְרָעָשָׂרִין שְׁנִין וְלַעֲלָא
כֹּל גְּפִיקָה יְלָא :
כָא מַנִּינִיחָוֹן לְשְׁבָטָא
הַרְאוּבֵן אַרְבָּעִין וְשְׁתָא
אַלְפִים וְחַמֵּשׁ מֵאָה :
כָב לְבָנִי שְׁמַעַן

במדבר סיני: ס שני כויה נובניר אונן
פרישת אל תולדתם למשפחתם
לכית אבתם במקפר שמות
לכל גלתם כל זכר מבן עשרים שנה
ומעלה כל יצא צבא: נא פקדיהם
למטה ראי ששה וארבעים אלף
וחמש מאות: פ כב לבני שמעון

אנן עזרא

שיצא לוי, והיו ליזמְפַּע בנים שנים (כח), הרגל לבן שטחת רחל, שם זאת הטعلاה (ט) ורוחות העילם ארבע, הנה לבל רוח שלשה, לבן שטחת לאה (לו), ואמ הסתבל הישב והנה יש ללאה חטשה בניים, יחסר האחד (כו) והוא הונב ויהיו לה טני דנליים אשליינו הרגל עם בכור שטחתה (כו) ישמחו עט דגל ראובן שהוא בן בכור, הרגל היטני ליהדרה, והחטאים עליו נס בכור, ובצפון (לה), ודע כי לא היו נברים בשבטים כשבט יהודה הנמשל לנור אריה, וכשבט אחיו הקטנים טמן, ולרחל דגל בפני עצמה, ואפרים טקום יוסף הוא קידם טנשה בדבריו יעקב (כח) [ט] והדגל הרביעי לשטחת רחל הם בראשונה ובאחרונה (לו), והזיביר לנגלגולותם ברואבן נט בשטعون להורות על האחים (לה) [ו] שהוא הבכור שלה (כט), ואחריו אישר, ואמ כי הכתובacho דרך קצורה (לו) [ו] הוא קטן בשניהם טנטלי (כט*) בעבור היהת

ידל אור

(כח) וכיון הכניעים כמקוֹס לוּי, וכמקוֹס מכוֹהס יוֹסֶף:
[כו] וכד"ק "וחדר הלהב" והוּא לוּי סלה ביה כתוב
הרגלנליים: (כו) וכוּה גן: (כח) טהיר, ותולות היהו
הקטן יגאל מונטו (כרה' מה יט): (כט) וכוּה דן:
(כט*) ביה בן צבי לאלהה שפחת רחל: (לו') פ"י נתן
זורה המעליה: (לו') נהר, כי גוד ביה נכוֹר שפחת
להה ביה קלישי לדגל רוחן, ונפתחי ביה בן צבי
שפחת רחל, כלבך בן צבי לאשתה להה: (לו') רחץ
התלי ביה זיל הדרומי, כיון הנקודה שמשס מוחיל
מסלול השמש לניטות לדרוס המשווה: (לו') זונב התלי
היום הנקודה שטמה מוחיל מסלול השמש לניטות לפונות:
(לו') כי זה כוּה מתנותה הרגלנליים, וכוּה סוד גדול,
ע"כ המל היח' ו"לו ונה מוכן לפרכז: (לו') עיין
(כרה' מה צו) כפי' בה' ז"ל שכתב כי סיימין ייכל
מהש=zמיהל ויותר תקייף" ועיין כייחורי סס, וידוע הוּא
כרי ההוּס בטבעי הנה לזר סיימין סל הלא, ולפיכך
תקייף מהש=zמיהל, ולפי סיימין הוּא הנכבל והתקייף
ביה דגל יהודא במורה, ולפי טהרה ביה דגל יהודא בעקל
היה דגל רוחן כדרוס, כי הוּא הצעול, ולפי טהרה
(לו') כדרושים (לו' ככ), דן גור לירית: (לו') כמ"ט
ונספַט דגל מלחנה בני דן מהסָפַט לכל המלחנות (זס סס
הזוכיר לנגןחות: (לו') עיין למיטה זג:
יתרץ

קדרני אור

כיוון יותר נכנר, כי כוונת קרלsson טוויל מחייב כבשפות, וממנו
עתה לכוון מושיע לישרעל כמו שסתמך ממלכת יעהן,
ולא סיה ות זרגל נסמו, וכי מזל מטה השם, שכיח
בן שפט לאה לבבב לחש, וחדריו היה מטה נפתלו שפט
משפט רחל (פס) : [ט] קזריס הפליס למנסה וימס
יוסף עליו, וכן למתש ברגניזס כו שיח בצל לרגל וכוח
ככורי ולחמי מאנסו כברכת יעקב, וועל כי כו נבי
הרלייס רביס מנגה מנטה, חכל נמנין כצני גערבות מולב,
הקליס מנטה, כי כו בעת כסיל נבי מנטה שרבים
(רמנין) : [ז] וסנה מהר גראובן יסמנן לגילדות.
ולא מהר כן בשמר פאנטיס לאכיז טאס נמנו כי גילדות
ולא כי גולדתס, מהנס בילויס מהו עזס מהר,
לאו טאניס כי זרייכיס לפלא לעז טאנטס זניבס,
ראובן מפני גלפס, ושמונן מפני ומרי (רדי"ה) :
[יא] בסצע רהובן נקיותו קרלsson כל קלפון שלס, ויכו
כוי רהובן, ולח"כ לא ראה לכפוד השופט תמייל לפיך
טסיף בסמעון מלט פקורי, כלומר לנבי שמונן כי
אהמיין לך וכן, וכמהר פאנטיס פאנטיס מלט פקורי וסמן
על פכחות בסמעון, כמו שלם נכתבה מלט גילדות
מקרי יהובן ושמונן חכל מלט פקளיס סייח כפל נוכג

תולדתְּךָ מישְׁפַחַת לְבִית אֲבָתֶיךָ
פקְדוֹיו בְמִסְפֵר שְׁמוֹת לְגָלְגָלָתֶךָ
כָל־זָבֵר מִבּוֹעַשְׂרִים שָׁנָה וּמִעָלָה
כָל יָצָא צָבָא: נֶגֶף פְקְדִיָּהֶם לְמִטְהָ
שְׁמְעוֹן תְשֻׁעָה וְחַמְשִׁים אֱלָף וּשְׁלֹשׁ
מִאוֹת: פְרָד לְבָנִי נֶגֶף תּוֹלְדָתֶךָ
לְמִשְׁפַחַת לְבִית אֲבָתֶיךָ בְמִסְפֵר
שְׁמוֹת מִבּוֹעַשְׂרִים שָׁנָה וּמִעָלָה כָל
יָצָא צָבָא: נֶגֶף פְקְדִיָּהֶם לְמִטְהָ נֶגֶף
חַמְשָׁה וְאֶרְבַעַם אֱלָף וּשְׁשׁ מִאוֹת
וְחַמְשִׁים: פְרָד לְבָנִי יְהוּדָה תּוֹלְדָתֶךָ
לְמִשְׁפַחַת לְבִית אֲבָתֶיךָ בְמִסְפֵר
שְׁמָתָה מִבּוֹעַשְׂרִים שָׁנָה וּמִעָלָה כָל
יָצָא צָבָא: נֶגֶף פְקְדִיָּהֶם לְמִטְהָ יְהוּדָה
אֶרְבַעַה וְשְׁבָעַם אֱלָף וּשְׁשׁ מִאוֹת:
פְרָד כָה לְבָנִי יְשִׁעָרָה תּוֹלְדָתֶךָ
לְמִשְׁפַחַת לְבִית אֲבָתֶיךָ בְמִסְפֵר
שְׁמָתָה מִבּוֹעַשְׂרִים שָׁנָה וּמִעָלָה כָל
יָצָא צָבָא: נֶגֶף פְקְדִיָּהֶם לְמִטְהָ
יְשִׁעָרָה אֶרְבַעַה וְחַמְשִׁים אֱלָף
וְאֶבֶעַ מִאוֹת: פְרָד לְבָנִי זְבוּן
תוֹלְדָתֶךָ מישְׁפַחַת לְבִית אֲבָתֶיךָ
בְמִסְפֵר שְׁמָתָה מִבּוֹעַשְׂרִים שָׁנָה

ומעלה

תּוֹלְדָתֶךָ לְזַרְעִיתָהָוּן
לְבִית אֶבֶתְהָוּן מְנִינְוָהָי
בְמִנְיָן שְׁמָהָן לְגָלְגָלָתֶךָ
כָל דְכוּרָא טְבָר עַשְׁרִין
שְׁנִין וְלֹעֲלָא פְלִ נְפָקָ
חַיָּה אָ : נֶגֶף מְנִינְיָהָוּן
לְשְׁבָטָא דְשְׁמָעוֹן חַמְשִׁין
וְתְשָׁעָה אַלְפִין וְתְשָׁעָה
מִאָה : כָר ?בָנִי נֶגֶף
תּוֹלְדָתֶךָ לְזַרְעִיתָהָוּן
לְבִית אֶבֶתְהָוּן בְמִנְיָן
שְׁמָהָן טְבָר עַשְׁרִין שְׁנִין
וְלֹעֲלָא פְלִ נְפָקָ חַילָא :
כָה מְנִינְיָהָוּן לְשְׁבָטָא דְנֶגֶד
אַרְבָּעַין וְחַמְשָׁא אַלְפִין
וְשִׁית מִאָה וְחַמְשִׁין :
טְבָנִי יְהוּדָה תּוֹלְדָתֶךָ
לְזַרְעִיתָהָוּן לְבִית אֶבֶתְהָוּן
שְׁמָהָן בְמִנְיָן שְׁמָהָן
טְבָר עַשְׁרִין שְׁנִין וְלֹעֲלָא
פְלִ נְפָקָ חַילָא : כָה מְנִינְיָהָוּן
לְשְׁבָטָא דִיהוּדָה שְׁבָעַיִן
וְאַרְבָּעָא אַלְפִין וְשִׁית
מִאָה : כָה ?בָנִי יְשִׁכָר
תּוֹלְדָתֶךָ לְזַרְעִיתָהָוּן
לְבִית אֶבֶתְהָוּן בְמִנְיָן
שְׁמָהָן טְבָר עַשְׁרִין שְׁנִין
וְלֹעֲלָא פְלִ נְפָקָ חַילָא :
כָה מְנִינְיָהָוּן לְשְׁבָטָא
דִי שְׁשָׁכָר חַמְשִׁין
וְאַרְבָּעָא אַלְפִין וְאַרְבָּעָ
מִאָה : לְבָנִי זְבוּן
תּוֹלְדָתֶךָ לְזַרְעִיתָהָוּן
לְבִית אֶבֶתְהָוּן בְמִנְיָן
שְׁמָהָן טְבָר עַשְׁרִין שְׁנִין
וְלֹעֲלָא פְלִ נְפָקָ חַילָא :

במדבר א במדבר

וְמַעֲלָה כֵּל יֵצֵא צָבָא: לֹא פְּקֻדִים
 לְמַטָּה זֶבֶל שְׁבָעָה וּחֲמִשִּׁים אַלְפָת
 אַרְבָּעָ מֵאוֹת: פְּלֹבֶן יוֹסֵף
 לְבָנִי אַפְרִים תּוֹלְדָתָם לְמִשְׁפְּחָתָם
 לְבִתָּא אַבְתָּם בְּמִסְפֵּר שְׁמָתָם
 עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה כֵּל יֵצֵא צָבָא:
 לֹא פְּקֻדִים לְמַטָּה אַפְרִים אַרְבָּעִים
אַלְפָת וּחֲמִשִּׁים אַלְפָת: פְּלֹבֶן מִנְשָׁה
 תּוֹלְדָתָם לְמִשְׁפְּחָתָם לְבִתָּא אַבְתָּם
 בְּמִסְפֵּר שְׁמָות מִבּוֹן עֲשָׂרִים שָׁנָה
 וּמַעֲלָה כֵּל יֵצֵא צָבָא: לה פְּקֻדִים
 לְמַטָּה מִנְשָׁה שָׁנִים וּשְׁלִשִּׁים אַלְפָת
 וּמִאַתִּים: פְּלֹבֶן בְּנִימָן תּוֹלְדָתָם
 לְמִשְׁפְּחָתָם לְבִתָּא אַבְתָּם בְּמִסְפֵּר
 שְׁמָתָם מִבּוֹן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה כֵּל
יֵצֵא צָבָא: לה פְּקֻדִים לְמַטָּה בְּנִימָן
 חֲמִשָּׁה וּשְׁלִשִּׁים אַלְפָת וּאַרְבָּעָ
מֵאוֹת: פְּלֹבֶן הַזֶּה תּוֹלְדָתָם
 לְמִשְׁפְּחָתָם לְבִתָּא אַבְתָּם בְּמִסְפֵּר
 שְׁמָתָם מִבּוֹן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה כֵּל
יֵצֵא צָבָא: לֹט פְּקֻדִים לְמַטָּה הַזֶּה
 שָׁנִים וּשְׁשִׁים אַלְפָת וּשְׁבָעָ מֵאוֹת: פְּלֹבֶן אֲשֶׁר
 תּוֹלְדָתָם לְמִשְׁפְּחָתָם לְבִתָּא אַבְתָּם בְּמִסְפֵּר שְׁמָתָם

אונקלז

מִבָּן עִשְׂרִים שָׁנָה וּמֵעֶלֶת פֶּל יָצָא
צָבָא: מִפְקָדֵי הַסְלָמָה לְמֹתָה אֲשֶׁר אֶחָד
וְאֶרְבָּעִים אֶלָּף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת: שָׁ
מְבָנֵי נְפָתֵלִי תּוֹלְדָתָם לְמַשְׁפְּתָתָם
לְבִתְתָּאָבָתָם בְּמִסְפֵּר שְׁמָתָמָן
עִשְׂרִים שָׁנָה וּמֵעֶלֶת פֶּל יָצָא צָבָא:
מִגְ פְּקָדֵי הַסְלָמָה לְמֹתָה נְפָתֵלִי שְׁלִישָׁה
וְחֲמֵשִׁים אֶלָּף וְאֶרְבָּעִים מֵאוֹת: שָׁ
מְרָאָה הַפְּקָדִים אֲשֶׁר פְּקָד מִשְׁתָּ
אַהֲרֹן וּנְשִׁיאָנִי יִשְׂרָאֵל שְׁנִים עִשְׂרִ
אִישׁ אִישׁ-אֶחָד לְבִתְתִּאָבָתָיו הַיּוֹ:
מָה וַיְהִי כִּלְפָקֹד בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
לְבִתְתִּאָבָתָם מִבָּן עִשְׂרִים שָׁנָה
וּמֵעֶלֶת כִּלְיָצָא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל:
טו וַיְהִי כִּלְפָקֹד הַפְּקָדִים שְׁשִׁ-מֵאוֹת
אֶלָּף וְשְׁלִשָּׁה אֶלָּפִים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת
וְחֲמֵשִׁים: ט וְהַלּוּיִם לְמֹתָה אֶבָּתָם
לֹא דָרַת פָּקֹדוֹ בְּתוֹכָם: פ מָה וַיַּדְבֵּר

אנן עזרא

מה ופירוש וייהו כל פקודי בני ישראל. שלא נפקדו רק כי שהוא טבן עשרים שנה (א) ואחר כך וייהו כל הפקודים בכללם (מל) [יב]: מז ההפקדו. שני בניינים (מג) כי הוא בנין הטעול, עם בנין שלא נקרא שם פועלו (מג) [יג]:

יְהֹל אָוֶר

(מ) יתרן הכספי ווינו כל פקודי וגנו' ולח"כ ויהיו כל
פקודים ויבטל סמה שלמר וישו כל פקודי ננ"ז, מכאן
פסלייטה: (מל) ולח"כ יודיע חצובן כולם ככללו והין כלון
כפללISON, ועיון דרב"ח: (מכ) הפעל והחפעל: (מנ) כי
הס ביה מניין הפעל וכך ביה רחיי הפקדו, ומגנין
ההפעל (נד התחפקו הלה"ה הרוקה). וננה כו' בוג'י
פנימו, וזה מהNESS נלי שחשיך כמן נחמת CRCNESS מפני
בוג'י

אונקלום

משה למשה: ט ברכם ית שבטא דלוי לא תמנני נית חשבנהון לא תקבל בנו בני ישראל: ואות מנין ית לויא על משכנאה רשותה וועל כל מנוחה וועל כל די לה אונזיטלו ית משכנאה וית כל מנוחה ואנו ישמשנה וסchor סchor למשכנאה ישرون: ואובטול משכנאי פלקון יתלה לויא ובמשרין משכנאי קימון יתלה לויא נא ובגסעה המשכני יורידן אתו הלוים

ריש'

(מט) אך את מטה לוי לא בטבע י: (מט) אך את מטה לוי לא כיו השם צוה בן (מד) ואת ראשם לא תשא. כלם (מכ) כאשר פרשתי (מו): נמכו לכו יה (ב) ד"ה לפה קכב"ס טמteil ג' ואות הפקד את הלויים. באר למטה לא לטמוד נוילס טל כל הגממין מן עתרים התפקדו כי סקדת הטשכן עליהם (מו) על כן לא יצא בצלב: משכנן העדרות. הוא אהל מועד, והטשכן לארון ששם העדרות: ועל כל בלו. בטנוורה והשלחן והמזבחות: ועל כל אשר לו. הם כלוי הכלים (מה): מה יshawo. הם הם הנושאים בנפווע הטחנה, והם הפטרטים בחנותם, וסביב הטשכן יחנו: (נמ) יורידן אותו. כמלחומו יפלקון כטכליין נא ובנטוע המשכני יורידן אותו. להסיר לישע נמלכ ממעט למסע סי מפלקון לוומו חבריחסים והעטודים, ובחנותו הם יקיטו: זהר. טבנוי לוי (מט) ואם הוא ישראל (נ): מכם סלעים סכה: (מו) ומוקמן לו: וזהר הקרב. לטענותם זו י: יומת. כדי בס סענן וימתו סס ומוקמן לו: וזהר הקרב.

יהל אור

מוליך מצילים: (מד) פלט למכותם וכן פ"י הרכוב"ן מארתי המacen וכוס הבזמליס והחומייס סכיב למאן, והרלי"ג: (מה) פ"י כללם כל המניין סלכס, וכן וכן פ"י הרכוב"ן: (מה) כמו המלקיים והמלחאות מלחת רלהס: (מו) י' בדשות (ל' יב), כי לאין מנויים וכטירות והיעיס וכמנוגות וכמזרקות וסכליגים וכפומות שוה טהלו נמיין מן כ' ומעללה, וכל כליס חסר יטרמו כס נקדס: (מט) פ"י וממן סלעים סכה: (מו) וזהו למעלותם כדי פיקיו מי סכה זו כנד כי לוי: (נ) ומשה הו יטראן נחנן מקורי רישי'

ופי אשר התבאו והם הנשיאים שוכר לטבלה: י) וכנה"א במד"ר פ"ז ג' כס"ז: ב) מנומול מ' י"ז, כס"ז ל"כ יובכ"ע אתייחסו, ועיין רטב"ן מה שהעיר ע"ז, וכנהcores פ' סקליס, כס"ז נמל"ר פ"ט: ג) תנומול מ' ט"ז שהצדריק את הרטב"ן, ועיין אור החיים שהצדיק את רשי"ז ז"ל, ועיין נתה"ש מה שביאר בזה, והנה הצדריך בזה היה בעבור חשבון עשרים שנה, והוא צריכים להניד מתי נולדו, ומתי נולדו כדי שנדע טשפוחתם לבית אבותם: ילה) אבל אתה גושא את שמותם לנדרלה אחרה (פס"ז), ועיין (פס"ז דר"ב ס' שקלים ובהערה קע"ח שס) שכטב שפע"י הפסיקתא יסדר הדעתן ביוצר לפ' שקלים, בטיפות אומן בשמעו, יקר שלישי (שבט לוי) בתוכם לא הוטקד, כי לנין מלך לבדו נפקד רשות טכטן להעתק בטשורת המקדש, וצבאו ופקודיו נטנו מבן חדש: י"ג) פ"י שאין הרגמו מני טבנין הקל שהוא לשון טניין, אכן תרגנוטו פג'י טבנין הכהן הדגש בארטוי שהוא לשון טניין ושררה: (רו"ח): ג) כך בכ"ז, וכן בטהכרת מנהם הנפש ויטקד המלך פקירים, והוא (אטהר ב' ב') ויש נסח ויטקד פקידיים (ברא' ט"א ל"ד) (זכור לאברהם): י) רשי"ז ו"ל דיק וכתוב לעבודתך זו, שמשמע אפייל הפס בני לוי, טפנינו שאין להט ליקרב רק להריזו ולהקיטו ולהנחות לו סבוב, וכמו שא"ל (ערבין י"א ס') פשורר שישער בשל אביו חייב טיהה ועיין יחל או רעת הראב"ע

במדבר א במדבר

יהזה אל-משה לאמר: מט אך אתה מטה לוי לא תפקד ואתראשם לא תשתאברתוד בנישראל: ואותה הפקד את להלויים על משכנית העדרות וועל כל-בלוי וועל כל-ישראל כל-אשר-לו הפה יshawo את להמשכן ואת-בל-בלוי ולהם ישרתתו וסביב למשכן ייחנו: נא ובגסעה המשכני יורידן אתו הלוים

אבן עוזא

מט אך את מטה לוי. פ"י לא התפקדו בטבע י: (מט) ואת ראשם לא כי השם צוה בן (מד) ואת ראשם לא תשא. כלם (מכ) כאשר פרשתי (מו): נמכו לכו יה (ב) ד"ה לפה קכב"ס טמteil ג' ואות הפקד את הלויים. באר למטה לא לטמוד נוילס טל כל הגממין מן עתרים התפקדו כי סקדת הטשכן עליהם (מו) על כן לא יצא בצלב: משכנן העדרות. הוא אהל מועד, והטשכן לארון ששם העדרות: ועל כל בלו. בטנוורה והשלחן והמזבחות: ועל כל אשר לו. הם כלוי הכלים (מה): מה יshawo. הם הם הנושאים בנפווע הטחנה, והם הפטרטים בחנותם, וסביב הטשכן יחנו: נא ובנטוע המשכני יורידן אותו. להסיר חבריחסים והעטודים, ובחנותו הם יקיטו: זהר. טבנוי לוי (מט) ואם הוא ישראל (נ): מכם סלעים סכה: (מו) ומוקמן לו: וזהר הקרב.

מנחת יהודה

במד"ר פ"ז ג' כס"ז: י) וכנה"א במד"ר פ"ז ג' כס"ז, וכנהcores פ' סקליס, כס"ז נמל"ר פ"ט: ג) תנומול מ' ט"ז שהצדריק את רשי"ז ז"ל, ועיין נתה"ש מה שביאר בזה, והנה הצדריך בזה היה בעבור חשבון עשרים שנה, והוא צריכים להניד מתי נולדו, ומתי נולדו כדי שנדע טשפוחתם לבית אבותם: ילה) אבל אתה גושא את שמותם לנדרלה אחרה (פס"ז), ועיין (פס"ז דר"ב ס' שקלים ובהערה קע"ח שס) שכטב שפע"י הפסיקתא יסדר הדעתן ביוצר לפ' שקלים, בטיפות אומן בשמעו, יקר שלישי (שבט לוי) בתוכם לא הוטקד, כי לנין מלך לבדו נפקד רשות טכטן להעתק בטשורת המקדש, וצבאו ופקודיו נטנו מבן חדש: י"ג) פ"י שאין הרגמו מני טבנין הקל שהוא לשון טניין, אכן תרגנוטו פג'י טבנין הכהן הדגש בארטוי שהוא לשון טניין ושררה: (רו"ח): ג) כך בכ"ז, וכן בטהכרת מנהם הנפש ויטקד המלך פקירים, והוא (אטהר ב' ב') ויש נסח ויטקד פקידיים (ברא' ט"א ל"ד) (זכור לאברהם): י) רשי"ז ו"ל דיק וכתוב לעבודתך זו, שמשמע אפייל הפס בני לוי, טפנינו שאין להט ליקרב רק להריזו ולהקיטו ולהנחות לו סבוב, וכמו שא"ל (ערבין י"א ס') פשורר שישער בשל אביו חייב טיהה ועיין יחל או רעת הראב"ע

ה 9

במדבר א ב במדבר

**וּבְחִנָּתָה מִשְׁבֵּן יִקְיָמוּ אֶתְךָ הַלּוּם
וְהַזָּר הַקְרָב יוֹמָת: נְבָ וְחִנָּה בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל־מְהֻנָּהוּ וְאִישׁ עַל־
דָּגְלָן צָבָאתֶם: גְּדוּלָוִים יִחְנוּ סְבִיבָ
לִמְשֵׁבֵן הַעֲדָת וְלִאִיהָה קָצֶף עַל־
עֲדָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְרוּ הַלּוּם אֶת־
מִשְׁמָרָת מִשְׁבֵּן הַעֲדָות: נְדָ וַיַּעֲשֵׂ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אֲשֶׁר צָוָה יְהֹוָה
אֶת־מִשְׁׁהָה בְּנֵי עַשְׂוֹ: פְּשִׁילֵי בְּנֵי דָבָר
יְהֹוָה אֱלֹהִים מִשְׁׁה וְאֱלֹהִים אֶתְךָ:**

אבן עוזרא

טמיס ט) ר): (ט) איש על דगלו. כמו יומת. ובית דין יסיתתו (ט) [יד]: נְבָ וְטַעַם טהוגניים סדרois כסדי וְסָלְסָלָקְטָים וְחַנּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ט): קָדָס ס' זְמִינָן בְּרִלְמָס סְכִינָה, וְמִס' ז' סְלָמָנוּ כָל דגלו ט): (ט) ולא יְהֹוָה קָצֶף. חס וְטַעַם איש על דגלו. שלא יתרוב שבט דגלו עם שבט דגלו (ט): גְּדוּלָוִים יִחְנוּ. טעם ולסביב, פ"י הכתוב לטعلاה למה יהנו סביב, שלא יקרב אל המשן אחר טעהת בני ישראל ויטות (ט) [טו] זהה טעם ולא יְהֹוָה קָצֶף, בעזוא שנגע בארון (ט), ובן ויקבר בעיר נלעד (שורט יב ז) עיר בן אהנות (וכריה טט) (ט) ורבים כתו הטה אחד טענתם (ט), וכן ויקבר בעיר נלעד (שורט יב ז) עיר בן אהנות (וכריה טט) (ט) ורבים כתו הטה ושמרו הלוים. מצוה עליהם לשומר המשן (ט): נְדָ וַיַּעֲשֵׂו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שלא נגעו במשבנן שלום: א וְטַעַם אל משה ואל אהרן. בעבר כי אהרן ובנו ישטו טשא הקתים בכתף:

קרני אור

כמ"ס, מ"ס מה סכלין נס: [יר] וט' ו"ל פ"י יומת ב"וי טמיס, וכ"ת יוכ"ע "יתקטל נטילת מלכנתן ען קדס ס' זמיין ברכ"ס סכתב, ומס' ז' סלמאנו כל מיתך סלמאנו בתולס סתח נמקן לינו מלך נטהר מיתות סכמורה, מכל מיתות סלהמות מקרות ומקדות כלן מיתון ב"וי טמיס, פ"ן כתב כסמ' ג' יומת ב"וי טמיס, ב"ל טפינו מיתת ב"ד בקדות ומקדות, וכן פ"י רבייט ב"וי, ומיון סכו"ק סכתב, וכן למ כל בתויר ב"מי"ט מיתות ב"ץ יומת נלבנו, מכל מות יומת נטהר נכו"ף, וסלהב"ע סכתב בית דין ימיטוכו דנורי לחוויס, וגט' מינס נלנס רולס לנטיש טס וטין מטס נטיש: [טו] וכטוקומי לי' למלכ נסמן דכמיב וסביג למסכן יטנו, סייט ניטוט כלון וטפטת מותו וכלה נטחת שפכן: [טו] וספס ט' טוועט סח' ו"ל נמי' (ט' נמ') זמת נב"ז, כהן לאנו: (ט) ר"ל טל מהל מעדרת, וכלהו על הקרב: (ט) נטחן מהרי נלעט, וכן כן טאנות:

רש"

טמיס ט) ר): (ט) איש על דגלו. וכן כנ"ד כלאס: (ט) וכן נטחן טוינקלס טטרנס וחלוני ליקרכ יתקטל", ועין דמג"ן (ט) מהות כל כתט טכני מה שתרגם הונקלס כלן על והור הקרב יומת, יתקטל ססונר כר"ע (סנדר', פה ב') דור טטט נמקדת נחנק: (ט) וטינו לווי ופי' בטח טימנו כנ"י: (ט) כי טוס כל דנרכ יקרע חייט: (ט) פ"י כטיהנו נג"י יחנו כל מהל וטח הע מהנהו וטס דגלו ונלה יטפל בדgel טס דגלו: (ט) יתרן כל הגבר כטוב (לטט פ' נ) וטניכ נטבן יחנו, ויינער האפל כלן, לאן יארכ אל כטבן מהל מעדרת יטראל ויטות: (ט) ר"ל כי מה טהמר ולג יטיה קלף על עדת כנ"ז טכיאב וויל טל כל יטראל כל טל הור הקרב, כמו לטב: (ט) טכיאב וויל טל ד' בטוחה: (ט) טכיאב מדורן טף כו

יהל אור

טטט נטחן: (ט) וכן דשה טוינקלס טטרנס וחלוני ליקרכ יתקטל", ועין דמג"ן (ט) מהות כל כתט טכני מה שתרגם הונקלס כלן על והור הקרב יומת, יתקטל ססונר כר"ע (סנדר', פה ב') דור טטט נמקדת נחנק: (ט) וטינו לווי ופי' בטח טימנו כנ"י: (ט) כי טוס כל דנרכ יקרע חייט: (ט) פ"י כטיהנו נג"י יחנו כל מהל וטח הע מהנהו וטס דגלו ונלה יטפל בדgel טס דגלו: (ט) יתרן כל הגבר כטוב (לטט פ' נ) וטניכ נטבן יחנו, ויינער האפל כלן, לאן יארכ אל כטבן מהל מעדרת יטראל ויטות: (ט) ר"ל כי מה טהmar ולג יטיה קלף על עדת כנ"ז טכיאב וויל טל כל יטראל כל טל הור הקרב, כמו לטב: (ט) טכיאב וויל טל ד' בטוחה: (ט) טכיאב מדורן טף כו

מקורי רשות

כ"ז קכ"ט כ' . פמ"ז: ד) עיין סאכ"ד פ"ד ט' ; חרשב"פ בזה: ט) עיין קרני אור חורה י"ד: ט) תאל טקס סדר וחברה, וחין קני או"ד (לטחה ב' העירה ב'): שבatty

אונקלוס

וְחִזְוִי דִּיקְבָּב יַחְקְטֵל: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְבָר עַל מִשְׁרוֹתֵי וְגַבֵּר עַל טקסט הַתִּיחְיָה: גְּנוּוֹא יִשְׂרָאֵל סְחוֹר קָטָן לִמְשֵׁבֵן אֶתְכָּדָה וְלֹא יְהֹוָה רָגְנָא עַל בְּנֵשְׁתָא דְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִטְרָוָן לֹאָי יִתְּמַרְתָּת מִשְׁבֵּן אֶתְכָּדָה וְלֹאָי דְּסְהָרוֹתָא: נְוַעֲבָדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל דַּי פְּקִיד יְיָ יִתְּמַשֵּׁה גַּן עֲבָדוֹ: גְּמַלְיָה יְיָ. עַם מִשְׁׁה וְעַם

אונקלום

אַהֲרֹן לְמִיטָּר: בָּנֶר עַל
טְקֵסָה בְּאַחֲרָיו לְבִתָּ
אֶבֶּה תְּהוֹן יִשְׁרָאֵן בְּנֵי
יִשְׁرָאֵל מִלְכָל סְחוֹר
סְחוֹר לְמִשְׁבָּן וּמִנְאָ
יִשְׁרָאֵן: יְהִי שְׁרוֹן קְדוֹמָא
מִדְיְנָחָא טְקַם מִשְׁרִית
יְהוּדָה לְחַיְלָיו וּרְבָא
לְבָנִי יְהוּדָה נְחַשּׁוֹן בֶּר
עַמִּינְךָ בָּבָ: דָּ וְחִילָה

רְשֵׁי

בְּבָתָה . סִיטְנִים הִיוּ בְּכָל דָּנֶל וּדָנֶל (ה) [א]
וּקְדַשְׁנִינוּ אָמְרוּ (כ) שָׁהִיה לְדָנֶל רָאוּן צִוְּתָ
אָדָם טְבַח דָּרְשָׁה דָּוְדָאִים (ג) [א*] וּבְדָנֶל
יְהוּדָה צִוְּתָ אֲרִיה , כִּי בּוֹ הַטְשִׁילוֹ יַעֲקֹב (ד),
וּבְדָנֶל אֲפָרִים צִוְּתָ שָׂור , טְطֻעָם בְּכָרָ שָׂור (ה),
וּבְדָנֶל דָּן צִוְּתָ נְשָׁר (ו) עַד שִׁידְטוֹ לְכְרוּבִים
שְׁרָאָה יְחֹקָל הַנְּבִיא (ו) [ב]: טְמָגָד .
דָּחְזָק (ז): גָּנְדָה מְזָרָה תְּחִלָּת מְזָרָה (ז):
דָּ וּפְקוּדִים אוּ וּפְקוּדִים אֵין הַפְּרָשָׁ
בְּחוּחוֹת לְבִתָּחָן חָנוֹת כְּחוֹת סְמָךְ לְבָס יַעֲקֹב
חָנִיכָס כְּסָנְחָוָכוּ מְמָלִיִּים וּמִ) סְנָהָמָל וּיְעַשֵּׂן בְּנֵי כָּהָר לְוָס () יְהָדָה וּיְסָכָל וּזְכוּלָן יְסָלוּס
מִן כְּמוֹרָה וּלְחָזָן וּסְמָעוֹן וְגַד מִן כְּדָלָס וּכְוֹ' כְּדָלִימָה כְּפָרָשָׁה וּוּ ( ): מְנָגָד . מְלָחוֹק
מִלְּט) כְּמוּ סְנָהָמָל כְּיָהָזָעָת לְרָחָק יְכִיחָ בְּנִיכָס וּבְנִיכָוָה חָמָה יְסָכוּלָן לְבָהָ נְצָבָת . מְשָׁבָח
וּהָכָרָן וּבְנִיכָוָה חָנוֹס כְּסָמָוָר לוּ (ט) יְאָ: (ג) קְרָמָה . לְפָנָיס הַקְּרָיוֹס קָלָס וּלְיְזָוָה וּ

יְהָלָ אָוֹר

(ה) דָנֶל הָוָה סְנֵט שְׁמָרִים רְמָזִי הַמִּילּוֹת:
(כ) תְּנַהּוֹמָה הַיְּגָדָה הַנְּהָמָה בְּיִגְּ, שְׁמוֹר
פְּלָמָח , חַטָּה , בְּמַלְדָר פְּנִים : (ג) שְׁמָלָה סְכָס כְּגָוָת
הַלְּסָה : (ד) גָוָר מְרִיחָה יְסָודָה (נְרָמָה מַטָּה) : (e) נְכָול
וּנְצִיחָה מִפְּסָה , וּגְנָמָס טָעַל כָּל מִפְּסָה וּמִפְּסָה לְכָנָס
טוֹבָת סְכָיָה עַל לְגַנְזָה שְׁלָמָה , כָּל סְבָט וּסְכָט סְפָתָה
קְנוּעָשׁ מִפְּסָה טָלָה כְּגַנְעָשׁ טָלָה מְנָנָמָה (ג' טס):
[א*] עַיִן פְּתָרוֹן סְמָלוֹת לְסָרְסָק מִי' מַטָּסָה לְלִילָה טְכָנָה
שְׁלָלָן בְּנִי כָּמָה וְ"לָ" סְטִיס לְדָגָל וּמְוֹנָן מְגַנָּן מְוֹלָס ,
וּמִפְּסָה שְׁלָלָן זְנוּעָשׁ מְדָוָס , וּמְנוּיָיר עַלְיוֹ דְוּמָהִים וּעְשָׂות
סְקָרִיחָס כְּתָמָה לְתָמָם סְמָלָה כְּרִוְגָה הַוָּה סְסָס כְּלָלָן
קְנוּעָשׁ מְדָוָס , וְ"לָ" סְלָמָה גְּרוּתָה מְלָס תָּמָת
וּרְבָ"הָ סְכִילָה כְּלָפָנוּ מְמָס וּלְמְקִיעָוּ ע"ז : [ב] לְגַל
עַלְהָלָ מְוֹעָד , הַלְּגָל כְּיָהָזָעָת לְרָחָק מְמָנוֹ , וּבְיַקְוּשָׁע
פִי' שִׁיעָר הַהְרָחָקָה , מְלָקָר מְרָחָק יְהָדָה כְּיָהָזָעָת גַּד :
(ט) הַמְּמָלָק יְמָלָק טָמָה שְׁלָמָה כְּמָן קְלָמָה מְוֹרָמָה כְּמָן
מְקֹורי רְשֵׁי

ה) נְמָלָק יְמָלָק וּעַיִן בְּמַלְדָר פְּנִים יְמָלָק : (ו) עַיִן תְּנַהּוֹמָה
חַטָּה יְמָלָק בְּמַלְדָר פְּנִים וּפְסָס מְלָדָת הַמְּגָלָס : (ז) בְּרָלָה יְמָלָק
תְּנַהּוֹן , בְּדָנֶל רָאוּן הַאֲטָצָעִי שְׁלָמָה יְמָלָק בְּדָנֶל אֲפָרִים
הַאֲטָצָעִי גְּמַלִּיאָל , בְּדָנֶל רָן הַאֲטָצָעִי פְּנִיעָיאָל , לְקִיָּם מְה
שְׁנָאָמָר כִּי אֲנִי הָרָשָׁה שְׁוֹבָן בְּתוֹכָם , וְכִן בָּאָ בְּנְשִׁיאָמָם
בְּתָגְכָתָה וְהַאֲחָרָה וְהַנְּהָגָל בְּיוֹם הָרָשָׁה , שְׁלָמָה יְמָלָק בְּיוֹם הָרָשָׁה
גְּמַלִּיאָל בְּיוֹם חַטָּה , פְּנִיעָיאָל בְּיוֹם יְמָלָק , חַבְרָה בְּיוֹם חַטָּה
יְלָלוּ בְּיוֹם יְמָלָק וְכִן זְוָלה שְׁמוֹ הַקְּרוֹשָׁ בְּיוֹם יְמָלָק
לְהַקְּרָבָה אֲגַשְׁלָתָה אֲשָׁתְּרוֹק וְ"לָ" (ימ) וּלְפִירָה אֲשָׁתְּרוֹק
לְבָכְלָה הַקְּפִיד וּבְתָנָחָמָה בְּיוֹם לְפָתָה שְׁתָהָיו רְשָׁאָן לְבָאָ לְהַחְפָּלָל
וְאֲתִיאָ

במדבר ב במדבר

בָּאִישׁ עַל־דָגָלוֹ בָּאַתָּה לְבִתָּה אֲבָתָם
יְחִינָו בְּגִינִי יִשְׁרָאֵל מְפַגֵּד סְבִיבָה לְאַהֲלָי
מוֹעֵד יְחִינָו: נִוְהָנִים קְדָמָה מְזָרָה
הַגָּל מְחַנָּה יְהָדָה לְצָבָא תָּמָס וּגְשִׁיאָה
לְבָנִי יְהָדָה נְחִישָׁן בְּנִי עַמִּינְדָב:
דוֹצָבָא וּפְקָדִים אֲרָבָעָה וּשְׁבָעָים

אבָן עֹזָרָא

ב באתה . סִיטְנִים הִיוּ בְּכָל דָנֶל וּדָנֶל (ה) [א]
וּקְדַשְׁנִינוּ אָמְרוּ (כ) שָׁהִיה לְדָנֶל רָאוּן צִוְּתָ
אָדָם טְבַח דָרְשָׁה דָוְדָאִים (ג) [א*] וּבְדָנֶל
יְהוּדָה צִוְּתָ אֲרִיה , כִּי בּוֹ הַטְשִׁילוֹ יַעֲקֹב (ד),
וּבְדָנֶל אֲפָרִים צִוְּתָ שָׂור , טְטֻעָם בְּכָרָ שָׂור (ה),
וּבְדָנֶל דָן צִוְּתָ נְשָׁר (ו) עַד שִׁידְטוֹ לְכְרוּבִים
שְׁרָאָה יְחֹקָל הַנְּבִיא (ו) [ב]: טְמָגָד .
דָחְזָק (ז): גָנְדָה מְזָרָה תְחִלָת מְזָרָה (ז):
דָ וּפְקוּדִים אוּ וּפְקוּדִים אֵין הַפְּרָשָׁ
בְּחוּחוֹת לְבִתָּחָן חָנוֹת כְּחוֹת סְמָךְ לְבָס יַעֲקֹב
חָנִיכָס כְּסָנְחָוָכוּ מְמָלִיִּים וּמִ) סְנָהָמָל וּיְעַשֵּׂן בְּנֵי כָּהָר לְוָס () יְהָדָה וּיְסָכָל וּזְכוּלָן יְסָלוּס
מִן כְּמוֹרָה וּלְחָזָן וּסְמָעוֹן וְגַד מִן כְּדָלָס וּכְוֹ' כְּדָלִימָה כְּפָרָשָׁה וּוּ ( ): מְנָגָד .
מְלָחוֹק מִלְּט) כְּמוּ סְנָהָמָל כְּיָהָזָעָת לְרָחָק יְכִיחָ בְּנִיכָס וּבְנִיכָוָה חָמָה יְסָכוּלָן לְבָהָ נְצָבָת .
מְשָׁבָח וּהָכָרָן וּבְנִיכָוָה חָנוֹס כְּסָמָוָר לוּ (ט) יְאָ: (ג) קְרָמָה .
לְפָנָיס הַקְּרָיוֹס קָלָס וּלְיְזָוָה וּ

קרני אָוֹר

בְּנָעוֹשׁ סְפָעָה קִימָתָה לְכָנָס , כִּי סְגָג כְּתָוֹב פָּס מִמְּזָן
וַיָּהֵר לְדוֹר עַל הַפְּלָגָה פָּלָג סְמָעָם (צ"ב ו מ):
[א] עַיִן יְסָל מָוֵת מִוְּתָה בְּ, וּמְמָרְטִיטִים סְסָנְמָטִי . סְסָס
חָנוּמָר גְּנָמִי סְתָגְלִים , וּסְמִימִוֹת עַל כָּל נְסִימָה
וּנְצִיחָה מִפְּסָה , וּגְנָמָס טָעַל כָּל מִפְּסָה וּמִפְּסָה לְכָנָס
טוֹבָת סְכָיָה עַל לְגַנְזָה שְׁלָמָה , כָּל סְבָט וּסְכָט סְפָתָה
קְנוּעָשׁ מִפְּסָה טָלָה כְּגַנְעָשׁ טָלָה מְנָנָמָה (ג' טס):
[א*] עַיִן פְּתָרוֹן סְמָלוֹת לְסָרְסָק מִי' מַטָּסָה לְלִילָה טְכָנָה
שְׁלָלָן בְּנִי כָּמָה וְ"לָ" סְטִיס לְדָגָל וּמְוֹנָן מְגַנָּן מְוֹלָס ,
וּמִפְּסָה שְׁלָלָן זְנוּעָשׁ מְדָוָס , וּמְנוּיָיר עַלְיוֹ דְוּמָהִים וּעְשָׂות
סְקָרִיחָס כְּתָמָה לְתָמָם סְמָלָה כְּרִוְגָה הַוָּה סְסָס כְּלָלָן
קְנוּעָשׁ מְדָוָס , וְ"לָ" סְלָמָה גְּרוּתָה מְלָס תָּמָת
קְנוּעָשׁ מְדָוָס , וְ"לָ" סְלָמָה גְּרוּתָה מְלָס תָּמָת
וּרְבָ"הָ סְכִילָה כְּלָפָנוּ מְמָס וּלְמְקִיעָוּ ע"ז : [ב] לְגַל
עַלְהָלָ מְוֹעָד , הַלְּגָל כְּיָהָזָעָת לְרָחָק מְמָנוֹ , וּבְיַקְוּשָׁע
פִי' שִׁיעָר הַהְרָחָקָה , מְלָקָר מְרָחָק יְהָדָה כְּיָהָזָעָת גַּד :
(ט) הַמְּמָלָק יְמָלָק טָמָה שְׁלָמָה כְּמָן קְלָמָה מְוֹרָמָה כְּמָן
מְקֹורי רְשֵׁי

מנחת יְהָדָה

י) שְׁמָעַת

אֲלֹפַת וְשִׁשָּׁת מֵאוֹת: הַ וְתָהֳנִים עַלְיוֹן
מִטְּהָדָה יִשְׁשֶׁבֶר וְנִשְׁיָא לְבָנִי יִשְׁשֶׁבֶר
נִתְגָּאֵל בְּנִצְוֹעַד: וְצַבָּאוֹ וְפְקָדִין
אֲרָבָעָה וְחִמְשִׁים אֲלֹפַת וְאֲרָבָעָה
מֵאוֹת: מִטְּהָדָה זְבוֹלָן וְנִשְׁיָא לְבָנִי
זְבוֹלָן אַלְיאָב בְּנִיחָלָן: חַ וְצַבָּאוֹ
וְפְקָדִין שְׁבָעָה וְחִמְשִׁים אֲלֹפַת
וְאֲרָבָעָה מֵאוֹת: טַ פְּלִידָה פְּקָדִים
לְמִחְנֶה יְהוָדָה מֵאוֹת אֲלֹפַת וְשִׁבְמָנִים
אֲלֹפַת וְשִׁשָּׁת אֲלָפִים וְאֲרָבָעָה מֵאוֹת
לְצַבָּאתָם רְאַשְׁנָה יִסְעוֹ: סַיְגָּל
מִחְנֶה רְאַובָּן תִּימָנָה לְצַבָּאתָם
וְנִשְׁיָא לְבָנִי רְאַובָּן אַלְיָצָר בְּנִי

אבן עזרא

לומר מולחית וכמערכַת קרוּי חָלוּי: (ט) ראשונה בינייהם (ו) [ג]: ה' וחותנים עליו. כמו עמו יסעו. סדרוין בטן מסתלק פוקעין יסעו. הם אחוריו וקודם השלויש (ז): ט' ראשונה יכnicos נחלות ווומע מהנה יcordה תחלה וככלכין כולcin דרך חנייסן כלויס וגענות נחלעת לנל יcordה נחורה וטל להוון כדLOS וטל הפליס כמערכַת וטל לנ' כלפונ' יט*) יב):

קרני אור

מפני חמלת כוורתה לנו נס וולף מלך, כי זה טעם היה
מייצ על דגלו במוותה המכלה כיון כתלוגום מונקלס וככל
בקדרומייס חבל מסולות. וכדונא נבדל מין כמונא לחיות
אונזיו קבועיס ומסודרים תחתיו, וכמוננס מהפל שיכיק
זרעוי, שיתקנו מנטזיו כלול יולדון, כלוא מלחה בכל
שלטש דגל נחמר על בני מדת לא על נס וולף,
סחויניס וגוו' דגל מחנה יסודכ, וכן כוולט, המכ לוחאל
מן טעמלל כמלח לטרוות צל כנס, מפי אכל דגל כויה
לא נס זמור ודגלי צלי חזנש, נס צלו שלוי משפט עלי^ו
נתוב ט אהבה (עד' ל): [ג] וכיותר כוכן שמלת מקודיקס
זוכה חל כהנה, כי נטה סס כלאי כויה, ויתכן לו מל עליון
(למעלה ה ג) וכפניות יהנו פביב וגוו', רק צלו
ביב המגן, וכפניות זו כי נומט נ"כ: (יב) וכונ

מנחת יהודה

ואתיא כב"ד בתיבה היו מהלכין:

אָנְקָלוֹם שְׁבָעֵין
זְאַרְבָּעָה אַלְפִּין וְשִׁית
מֵאָה: הַוְדִי שְׂרוֹן סְמִיכָה
עַל־וְהִי שְׁבָטָא דִישְׁשָׁבָר
וּרְבָא לְבָנִי יְשֻׁשָׁבָר
כְּנָאָלְפָרְצָעָר: וְחִילָה
וּמְגִינָה תִּחְמְשִׁין וְאַרְבָּעָה
אַלְפִּין וְאַרְבָּעָה מֵאָה:
שְׁבָטָא דְזָבוֹן וּרְבָא
לְבָנִי זְבוֹן אַלְיָאָב פֶרְ
חִילָן: חִילָה וּמְגִינָה
חִמְשִׁין וְשְׁבָעָה אַלְפִּין
וְאַרְבָּעָה מֵאָה: טַכְלָה
מְגִינָה לְמִשְׁרִית יְהִוָה
מֵאָה אַתְמָנוֹן וְשָׁתָא אַלְפִּין
וְאַרְבָּעָה מֵאָה לְחִילָה
בְקָדְמִיתָא נְטָלִין: יְטָקָס
מִשְׁרִית רָאוּבָן דְרוֹמָא
לְחִילָה הָן וּרְבָא לְבָנִי
רָאוּבָן אַלְיָזָר פֶר

דשנ

לומ מולחית וכמעלב קרי חוכו: (ט) ראשונה
ישעו. סלולין הען מסתלק תוקען
רכנים כמלרות ונומט מכנה יסודת תחלפת
וכסגולין כולין דרך חניון קלוייס והעגנות
וסל הפריס כמעלב וסל
יהל אור

כתחלת מורה נכל לפון, ויחד כהמלה ואחד נכל
דרוס, מיין נפי' בה' ז"ל (סמות כז ט) וככמורי
טס, וכייה יקודה תחולת גלאת האנטיס הזרהיס,
כי נכה יקודה נופע תחלה ולחליו מטה יטאכל, ולחליו
מטב זכלון: (י) פעס יהמר ופקודיס, ופעס יהמר
אפקודיו, הכל יחד, רק כנוי הרכיש אג לוחנים,
זאס פרטי האנט, וכנוי ריחיל על הדגל מה עלי
באנס: (יח) פי' כי נכה זל יקודה נופע תחלה
ולחליו מטה יטאכל, וייכל סמطا יטאכל החר מטה
יקודה וקדס מעה זכלון זהות כליסי ליגודה, וכל
נלחמר בסוג רכיעי ומהנה כלויס האונדריס קולדס יקודה

טכורי ר'שׁ

יב) ציון הכנסותה לר' י"ב, חכמתו של רב' י"ג, במל"ר פ"ב
ו', לפ"ל ספמ"ז, מדריך כוכן, מדרש מג

פ' ז

אונקלוס

שְׁדִיאֹר : יא וְחַיָּה
וּמִנְגָּהִ אֶרְבָּעִין וְשְׁתָא
אֶלְפִּין וְחַמֵּשׁ מֵאָה :
יְהֻדִּי שָׁרוֹן סְטִיכִין עֲלֹהִ
שְׁבָטָא דְּשָׁמְעוֹן וְרְבָא
לְבָנֵי שְׁמַעְוֹן שְׁלֹטִיאָל בְּרִ
צּוּרִישָׂדִי : יג וְחַיָּה
וּמִנְגָּהִ חַמְשִׁין וְתְשַׁעַ
אֶלְפִּין וְתְלַתْ מֵאָה :
יד וְשְׁבָטָא דְּנֶד וְרְבָא
לְבָנֵי גָּד אַיִּסְף בְּרִ
רְעוּאָל : ט וְחַיָּה
וּמִנְגָּהִ אֶרְבָּעִין
וְחַמְשִׁין אֶלְפִּיוֹשִׁית מֵאָה
וְחַמְשִׁין : ט' כָּל מִנְגָּהִ
לְמִשְׁרִית רָאוּבָן מֵאָה
וְחַמְשִׁין וְמֵר אֶלְפִּין
וְאֶרְבָּעִין מֵאָה וְחַמְשִׁין
לְחַיָּהִוּן בְּתָנוֹתָא נְטָלִין
י' גָּנְטִיל טְשָׁפָן זְמָנָא
מִשְׁרִית לְוָאִי בְּנָו
מִשְׁרִיתא בְּקָא דְּשָׁרוֹן בְּנָו
גָּנְטִיל גָּבָר עַל אֲתָרָה

רש"י

טְנוּרָת יִסְמִין (י"ג) : טז וְשָׁנִים . תָּאָרֶךְ הַשָּׁם (י"ד) : (י"ז) וְנִסְעָה אֶחָל מְוּעָד . נְלֹמְלָר טַי רְגִלִּס
י"ז וְנִסְעָה אֶחָל מְוּעָד בְּתוֹךְ הַמְּחַנָּה . הַנּוֹכְרוֹת (ט"ו)
כָּלְלוּ כ') : בְּאַשְׁר יְהֻנּוּ בָנֵי יִסְעָו . כְּמוּ
בְּיַהְרְשָׁנוּיִם וְהַמְּרָרִים גּוֹסְעִים בּוּנְדִּילְיָה
סְפִילְסָטִי כְּלִיכָּתָן כְּחַנִּיתָן כָּה) כָּל דָּגָל מַכְלָך
וּבָיִן דָּגָל רָאוּבָן (ט"ז) , וּהַקְהָתִים גּוֹסְעִים וְעַתָּה
אַהֲרֹן וּבָנָיו בּוּנְדִּילְיָה בּוּנְדִּילְיָה (ט"ז) וּבּוּנְדִּילְיָה
הַמְּחַנָּות שָׁהָם יִשְׂרָאֵל לֹא אֶל מַחְנָה הַלּוּוּם (י"ט) , בְּיַהְרְשָׁנוּיִם

במדבר ב במדבר

שְׁדִיאֹר : יא וְצָבָאָו וְפְקַדְיוֹ שְׁשָׁה
וְאֶרְבָּעִים אֶלְפָט וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת :
יב וְהַחֲנוּמָם עַלְיוֹ מִטָּה שְׁמַעְוֹן וְגַשְ׀יָא
לְבָנֵי שְׁמַעְוֹן שְׁלָמִיאָל בְּיַד צְוָרִישָׂדִי
יג וְצָבָאָו וְפְקַדְיוֹתָם תְּשַׁעַה וְחַמְשִׁים
אֶלְפָט וְשְׁלַשִּׁים מֵאוֹת : יד וְמִטָּה גָּד
וְגַשְ׀יָא ? בָּנֵי גָּד אַלְיָסָפָט בְּזִדְרִיעָאָל :
טו וְצָבָאָו וְפְקַדְיוֹתָם חַמְשָׁה
וְאֶרְבָּעִים אֶלְפָט וְשְׁלַשִּׁים מֵאוֹת
וְחַמְשִׁים : ט' כְּלִיבָּה פְּקַדִּים לְמַחְנָה
רָאוּבָן מֵאוֹת אֶלְפָט וְאֶחָדר וְחַמְשִׁים
אֶלְפָט וְאֶרְבָּעִים מֵאוֹת וְחַמְשִׁים
לְצָבָאָתָם וְשְׁנִים יִסְעָו : ס"ז וְנִסְעָ
אֶחָל-מְוּעָד מַחְנָה הַלּוּיִם בְּתֹודָה

אבן עזרא

טְנוּרָת יִסְמִין (י"ג) : טז וְשָׁנִים . תָּאָרֶךְ הַשָּׁם (י"ד) : (י"ז) וְנִסְעָה אֶחָל מְוּעָד . נְלֹמְלָר טַי רְגִלִּס
י"ז וְנִסְעָה אֶחָל מְוּעָד בְּתוֹךְ הַמְּחַנָּה . הַנּוֹכְרוֹת (ט"ו)
כָּלְלוּ כ') : בְּאַשְׁר יְהֻנּוּ בָנֵי יִסְעָו . כְּמוּ
בְּיַהְרְשָׁנוּיִם וְהַמְּרָרִים גּוֹסְעִים בּוּנְדִּילְיָה
סְפִילְסָטִי כְּלִיכָּתָן כְּחַנִּיתָן כָּה) כָּל דָּגָל מַכְלָך
וּבָיִן דָּגָל רָאוּבָן (ט"ז) , וּהַקְהָתִים גּוֹסְעִים וְעַתָּה
אַהֲרֹן וּבָנָיו בּוּנְדִּילְיָה בּוּנְדִּילְיָה (ט"ז) וּבּוּנְדִּילְיָה
הַמְּחַנָּות שָׁהָם יִשְׂרָאֵל לֹא אֶל מַחְנָה הַלּוּוּם (י"ט) , בְּיַהְרְשָׁנוּיִם

יהל אור

כָּמוּ כְּרֶלֶפֶונָה , כְּהַסְּרוֹן צִיָּת הַפְּטָמוֹס : (י"ג) וְכוֹן גָּד
דָּרוֹס וְסְלָטוֹ יִמְנָן וְכַתְּיָיוֹן גּוֹסְפָּה , וְנִקְרָמָת פְּתָה
כָּלְרוֹס יִמְיָן , כִּי קִים לִימְיָן כְּלָדָם גְּנָעָת פְּנִי לְמַזְוָה :
(י"ד) כָּמוּ תְּהַתִּים סְנִיס (כְּרֶלֶת וְט"ז) וּמְסְפָטוֹ סְנִי
כָּפָלָם סְלִישִׁי וְלִמְדָל כְּפָעַל הַסְּפָר , כִּי סְרָטוֹ סְנָה , וְעַיִן
מוּעָל כְּמָוֹךְ הַמְּחַנָּות כְּנּוֹכְרוֹת בּוּנְדִּילְיָה (ט"ז) כִּי גַּעַת הַמְּחַנָּה קִיחָה דָּגָל יְקוּדָה לְמוֹרָם כְּפָ"כ

מנחת יהודת

וְאוֹנְסָטוֹ הַקְהָתִים קוֹדָם דָּגָל אָפָרִיט , וּבָנְ פִּי רְשַׁי
בְּעַצְטוֹ בְּפֶט' בְּהַעֲלוֹתָן (נְתָה"שׁ) וְתָהָ שְׁכָתִיב וְאַרְוֹן בְּרִית
הַי' גּוֹסְעִים לְפָנִיהם , הוּא אַרְוֹן שְׁעַשָּׂה מִשְׁתָּה , שְׁבוֹ שְׁבָרִי
לְחַותָּה מְוֹנָחִין וְהָוָא הַיּוֹצָא עַמָּהָם לְמִלְחָמָה (חֻקּוֹנִי) :
כָּל וּבּוּל "בְּךָ חַנִּיתָן" : וּבּוּל

כְּנוֹנָחוֹ עַל הַקְהָתִים גּוֹשָׁאִי הַמְּקָדֵשׁ , כִּי חַם נִסְעָו לְאַחֲרָי
טְסַע שְׁנִי דָּגָלִים , אַחֲרִי שְׁכָנִי נְרַשּׁוֹן וּמְרַדּוֹי נְשָׁאִי הַמְּשָׁכָן
נִסְעָו אַחֲרָי גּוֹסְעִים יְהֻדָּה וְגַנוֹּן , וּבְכָח בְּפֶט'
בְּהַעֲלוֹתָן וִיסְעָה דָּגָל מַחְנָה יְהֻדָּה וְגַנוֹּן , וְחַרְדָּה הַמְּשָׁכָן וְנִסְעָ
בְּנִי גְּרָשָׁוֹן וּבְנִי טְרָרִי , וְאַחֲרִי אַפְּרִיט וְנִסְעָה דָּגָל מַחְנָה רָאוּבָן ,

ז' 13

במדבר במדבר

**המחנה פאריש יהנו כן יסעו
איש עלינו לדגלייהם: ס י ה ג נל
מחנה אפרים לצבאותם יפה ונשיא
לבני אפרים אלישמע בנו עמיוד:
יט וצבאו וקדיהם ארבעים אלף
וחמש מאות: ועלו מטה מנשה
ונשיא לבני מנשה גמיאל בן
פדה צור: כאזבאו וקדיהם שניים
וישושים אלף ומאותים: כב ומטה
בנימוזיא לבני בנימין אביהן בר
גדען: כג וצבאו וקדיהם חמשה
וישושים אלף וארבע מאות: כד־
הקדדים למחנה אפרים מאה אלף
ושמנת־אלפים ומאה לצבאותם
וישושים יסעו: ס כה ג נל מחנה
הן צפנה לצבאותם ונשיא לבני
הן אחיעזר בנו עמיודה: כז וצבאו**

אבן עזרא

לחות סקוטה לו: על ידו. מל מקומו ולין שהיה לטריב הטකדי (כ) וטדרו בצדון (כו)
לeson יד זו מחסמו רוח כל לו קרו טל יהדי יסעו (כו): על ידו. פאה ומקם,
ידו כסמוכה (כו) לו לכל כסוכה ידו חיכזון (לטה יג, כט) ויד
חיטחית כלען (כו): (כ) ועלו. כתרגומו וסמיכן עלוי יג:

יהל אור

(פ' ג): (כ) פ' כי נחנות מניות הנכסי כיה יהנו כה' ו' נ
כמරב כט"כ (למה נכו): (כ) וחנית מררי כמ"ז (ירוסלמי עירוני פ"כ כ"ה) כקורח כי מהלכין,
נכפון, כט"כ (טס טס כה): (כו) ונכניות נסעו כי נרטון ומררי,
נרטון ונני מררי יהדי מהר גל יסודה, כי לה טיה
סדר נסעת כלויס סדר חניות, וול"כ טכ כהן
מחנה מפריס ומחנה דן וכן כתוכ' כט' נגעותך: (כו) פ'

מנחת יהודה

(כו) וбо"ל "סמיונה": ט) בעקבות לינקיות:
ויתר

אונקלום

? טקס יהון: ח טקס
משרת אפרים לחיליהן
פערב א' ורבא לבני
אפרים אלישמע בר
עמ' יהוד: יט וחילה
ומנייהן ארבעין אלף
וחמש מאות: י' ודקמיכין
עליה שבטה דמנשה
ונרבא לבני מנשה
גמל אל בר פדה צור:
אויה ומניהן תלתין:
שתלין אלף ומאה:
כב ושבטה לבניון ורבא
לבני בנטון אבידן בר
גדעוני: יי' וחילה
ומנייהן תלתין וחמשה
אלף וארבע מאה:
כו כל מנניה למשרת
אפרים מהות מגיא אלף
ומאה לח' לייהן
בתהיתנןטי: נטה טקס
משרת דן צפנא
לייהן ורבא לבני דן
אחייך בר עמיודה:
ויחילה ומנייהן שתין:
שתלין אלף ושבע מאה:

רישי

לחות סקוטה לו: על ידו. מל מקומו ולין שהיה לטריב הטקדי (כ) וטדרו בצדון (כו)
לeson יד זו מחסמו רוח כל לו קרו טל יהדי יסעו (כו): על ידו. פאה ומקם,
ידו כסמוכה (כו) לו לכל כסוכה ידו חיכזון (לטה יג, כט) ויד
חיטחית כלען (כו): (כ) ועלו. כתרגומו וסמיכן עלוי יג:

מקורי רישי

(ג) פיו מנמות צי מ'. ועין ר' ז' ס' ד' ס' ועלו' .

במדבר ב במדבר

וּפְקִדֵּיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁשִׁים אֶלֶף וְשָׁבָע
מֵאוֹת: כ' וְחֲנִינִים עֶלְיוֹ מִטְהָאָשָׁר
 וְנִשְׁיאָלְבָנִי אֲשֶׁר פְּגֻעַיָּאָל בְּוּרְעָבָרָה
 כ' וְצָבָאָו וּפְקִדֵּיהֶם אֶחָד וְאֶרְבָּעִים
אֶלֶף וְחַמְשָׁמָאות: כט וּמִטְהָנְפְתָלִי
 וְנִשְׁיאָלְבָנִי נְפְתָלִי אֲחִירָע בְּנִירְעִינִי
 לוֹצָבָאָו וּפְקִדֵּיהֶם שְׁלִשָּׁה וְחַמְשִׁים
אֶלֶף וְאֶרְבָּעִים מְאוֹת: לְאַבְלִיהָפְקָדִים
לְמַחְנָה דָּן מֵאתָ אֶלֶף וְשָׁבָעָה
 וְחַמְשִׁים אֶלֶף וְשָׁשִׁים מְאוֹת לְאַחֲרָנָה
יָסַע וְלְדָגְלִיהֶם: פְּלִבְאַלְהָפְקוּדִי בְּנִיר
יִשְׂרָאֵל? בֵּית אַבְתָּם כָּל-פְּקוּדִי
הַמְּחַנְתָּת? צָבָאָתָם שְׁשִׁים-מְאוֹת אֶלֶף
וְשָׁלְשָׁת אֶלֶףים וְחַמְשָׁ מְאוֹת
 וְחַמְשִׁים: לי וְהַלוּם לְאַתְפָּקְדוֹ
בְּהַזְּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פָּאָשָׁר צְוָה יְהוָה
אַתִּמְשָׁה: לד וַיַּעֲשֵׂו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כָּל אֲשֶׁר-צְוָה יְהוָה אַתִּמְשָׁה בְּרִיחָנוּ לְדָגְלִיהֶם
וּבָנְסָעָו אִישׁ לְמִשְׁפְּחַת אַבְתָּיו: פְּרִיבִיעַ

אבן עוזרא

תהייה לך (דברים כט יג) (כד) (ד): כב אלה לא סת אחד טהム וזה דבר טלא: לנ והלוים פק וורי בני ישראל. וכן נטעו (כד) כאשר לא התפקדו. לבאר שלא נחשוב אחד סתם היו ביום שהתקדרו (כג) והנה בעשרים يوم עם הפקודים בנעם (כו): לד ויעשו בן בני

יהל אור

קרני אור

גלויד וכלאי, כטו נמלת "עס" לפרטים יטמר גליי וכלאי סלהט צידון: (כד) פ"י מקוט: (כד*) וככליק ספס סגולניים (יטע"ט ח) (גטס"ק): [ד] לפי זעיר צידר נטה"ר צידר נטעו*: (כג) זוה קיה נלהחד להדרת האני ופעולתו, ע"כ ספס סוק מסתמן כלפון ע"כ פיקנד לעיניים רנים וטוויס, עין מוגכ"ט סכנייה כל סגנוניים שאומל נקס מלת "זי":

וכן

אונקליס

ג א זֶלְקָה תּוֹלְדָת אַהֲרֹן וִמְשָׁה בָּנָיו
ד בָּר יִהְוֹה אֶת-יְמֵשָׁה בְּהַר סִינְיָה
ב גָּלְהָ שְׁמוֹת בְּנֵי-אַהֲרֹן הַבָּרָן
נְדָב וְאַבְיָהוֹא אֶלְעֹזֶר וְאִיתָםָר
ג גָּלְהָ שְׁמוֹת בְּנֵי-אַהֲרֹן הַסְּתָנִים
הַמְשָׁחִים אֵישֶׁר-מֵלֵא יְדָם לְכָהָן

אָבִן עַזְרָא

ישראל. כל ימי המדבר (כו) : א' ואלה
תולדות אהרן ומשה. השם (ה) שלא הולידו
בניהם ולא היסטו בקרוב מעשרה חדשים (ב'),
כasher דבר ה' עם משה בהר סיני בעלותו
להתכפר (כ*) על מעשה העNEL אז נבחר
שבט לוי (ג) ואמר השם למשה הקרב את
טטה לוי (פרק ו) גם פרשת ואני הנה
לקחתי (פרק יב), ובאשר הוקם המשכן,
יהשכינה במשכן (ה) על בן כתב במדבר
דבר סיני כאשר היו בהר סיני (ו),
ני הלוים לא נתנו כפר גשם (ט) כי בן
ין) (ו) ויש אומרים כי לא סקדם טsha
בדרך נבואה, והכתב ייחישם והוא כי
היי כהנים נדולים (יג) [ב] ולא הניחו
מספר הלוים (יד*), כי הנדולים יתבן

(ה) ואלה תולדות אהרן ומשה. וلينו מוציל ה' נבי ה'כרן ונקלחו תולדות מצה לפ' סלמן תורה מלמד בכל שמאמר חתנן תובילו מעלה עליו הכתוב כללו ילו (ה) א): ביום דבר ה' את משה. גוינוו ללו בסגולות ללו תלמידו מה תלמיד צבאי

אמר השם פקוד את בני לוי (פ' טו) (7) שינוי (1) ותננה היו תולדות אהרן ומשה רק חסרו שני בני אהרן (ט) [א] על בן אטרתי כתוב לכל העובר על הפקודים (שיטות לארם עשות הטעבן (יח) רק ידע פקדיהם תשא (יכ) : ג המשחיהם. בשטן הטעחה שבנים נדולים או קטנים (יד) על בן חפר

אור יהל

[א] וכן לי' רימנץ' וליין כיום דבר ס' פס מס' ב' סיני, מהלך לומר סכום חלק חוליות כיום שלניר פס' מהלך הכל סיני, ולחדר כי מתו כרב וולוניציה וליין לפס כיום חוליות רק מהלך וחוותר: [ב] ולחדר כמטומיט שכיו גס כס' ככפיים גלוים מאחיש כמיין ולהי' יפס' כן לדורות (רמןץ') וכל קרא כן לדורות, כי חמת נטה נטה למלייכס שוט כן סדיום

(ג) יבהיר סמיכותם כפרטיות: (ב) טהלה כתולדות
החנינה וכן דעתם הנסיפה:

הلمורים כלון הס כיו ב' יוס צלנץ ל' עס מהר נהר כיינן ולג' הויסיטו כקלוכ מעסלאח חדאיס :
 (ב') זנד"ק, וככמ"י "להתגטט" וככ"ה נס' המ"כ, וככ"ה בכ"י : (ג) כי קודס לנו כיתה העבורה בעבורות וזה כי
 כחלי תמו : (ד) וזה כי נלחח לחדר חייר : (ה) כי מחל שוקס חמוץ כיתה הסכינה חמוץ וזריכים מטה
 לממוד על מסתתרתס : (ו) ולג' נהר סיינן : (ז) זכו הטעס להזוויר הכלון ב' יוס דנבר ה' עס מטה נהר סיינן : (ח) כי
 בעת צלנץ הפס עס מטה נהר סיינן כיין גני הגרן נדב ולחכיהו קיימים, ומתחו נמדנץ צולעל מועל
 טהיה נמדנץ סיינן : (ט) כי ולג' חטלו בפנלו : (י) וכליויס ולג' נמנעו : (יא) פי' נכל ישרון ולג' נלויס :
 (יב) כי תאה מה רלהט, זנתנו וגנו' בפקוד חזותס, ויכלך עוד, ולג' יקיה ננט בפקוד מותס (סמותס
 ל' יכ') ונרגלה מוש סמנה מותס נ"כ קודס פטירת האמן : (יג) ווילג' נקיי חניאס כיון כהאניס בגודלים
 כי כנבר מלגה מה ייס לאהן חתאיו כמ"ט כפ' לו : (יד) יפלס מה צולמל הקתוב פל נדב ולחכיהו
 זניאס ולג' פי' להס : (יל") צלפי צלהה הניחו נניאס ולג' הוזכלו משפחתיים פל נדב ולחכיהו :

מקורי רשי

ג) סגד' ייט ב', מלוך חנוך, פט"ז, ונכחד' פ"ג. 6) יותר נראה לי לפירוש שכבוד שספר לטעלת מטפר עם כ"ב, טפס מלא, ילקוט מלכי"מ: בג"י שפרו וישראלו וירבו ויעצפו במאור כצד, וחנשיות שנקבו בשפטות לטעלתם. בא הכתוב להניד שלא היו כן אחרן ומשת בתולדותיו, כי רצח בני משת לא נקבו בשפטות, ולא נזכרו בנסיבות לחסרו טעלתם, ובא זכרונם במטפר הלוים, ובני אחורי שהיו נכבדים טרם החנויות הנדרולים שהיו בעלי מעלה ושלכות, ספו תטו כן בלהות סות פתואום

אונקלוס

וְיִמְתֵּחַ נֶדֶב וְאָבִיהוֹא
קָדֵם יְהֹוָה בְּקָרוֹבִיהָוּ
אֲשֶׁרֶת נָכְרִיתָא קָדֵם יְהֹוָה
בְּמִדְבָּר אֲשֶׁר יְבָנֵן לֹא
הוּא לְהֹן וְשָׁמֵשׁ אַלְעָזֶר
וְאַיְתָר עַל אֲפִי אַהֲרֹן
אֲבֹהָוּן: הַוְמַלְיָא יְהֹוָה
מִשְׁהָ לְמִינָר: וְקָרְבָּתָה
שְׁבָטָא דְּלוּי וְתָקִים יְהֹהָ
קָדֵם אַחֲרֹן פְּתָגָא
וְיִשְׁמְשָׁוּנִיתָה: וְיִתְרֹוּנִיתָ
סְפָרָתָה וְיִתְרֹוּנִיתָ
בְּגַשְׁעָאָקָדָסְטָבָן וּמְנָא
לְסְפָלָח יְתָפָלָח פְּלָחָן
מִשְׁבָּנָא: חַוְתְּרֹוּנִיתָ
מְאַנְיָמְשָׁבָן זְמָנָא וִתְ
סְפָרָתָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְסְפָלָח יְתָפָלָח פְּלָחָן

בְּמִדְבָּר גְּבָר
בְּנִימָתָ נֶדֶב וְאָבִיהוֹא לְפָנֵי יְהֹוָה
בְּהַקְרָבָם אַשְׁר זְרָה לְפָנֵי יְהֹוָה
בְּמִדְבָּר סִינֵי וּבְנִים לְאָדָהוּ לְהָם
נִיכְהָנוּ אַלְעָזֶר וְאִתְמְרָעֵל-פָנֵי אַהֲרֹן
אָבִיהם: פְה וַיֹּדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה
לִאמְרָה: וְהַקְרָב אֶת־מִטְהָה לְזַיְן
וְהַעֲמִידָה אֶתְזָוָה לְפָנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן
וְשִׁרְתָּו אֶתְזָוָה: וְשִׁמְרָדוּ אֶת־מִשְׁמָרָתוֹ
וְאֶת־מִשְׁמָרָתְכָל־הַעֲדָה לְפָנֵי אֲדָל
מוֹעֵד לְעַבְדָּךְ אֶת־עֲבָדָתָה הַמִּשְׁבָּבָן:
חַוְתְּרֹוּנִיתָ אֶת־כָּל־כָּלִי אֲדָל מוֹעֵד
וְאֶת־מִשְׁמָרָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעַבְדָּךְ

ראשי

שִׁילִידָו (טו) [ג]: דָל עַל פָנֵי אַהֲרֹן אָבִיהם
וְלִפְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן. שַׁהְוָא נְנִיד הַשְׁבָט (ו), כְּמַיְוָד (ב): (ו) וִשְׁרָתוּ אֹתוֹ. וּמְה
וּפִירּוֹשׁ וְהַעֲמִידָה הוּא וִשְׁרָתוּ (ז), וּבָנָן חַי
ה' אֲשֶׁר עַתְּדָתִי לִפְנֵי (ט'ב ה ט) (ז): סְמָקְדָס עַלְיוֹ סָלָה יִקְרָב וְרַכְמָלָה
זָוָה מִשְׁמָרָת כָל הַעֲדָה. בְּקָרְבָנִית (ח): שִׁישְׁטָרוּ שְׁלָא
חַזְקָה וְכַנְיךָ וְכַיְתָה לְבָנָה תְּסַלְוָה חַתָּה
עַוְנָה סְמָקְדָס (ג) וְסָלְוִיס הַלְלוּ מִסְיֻעָן
חוֹמָס וְסִיחָן כְּאֵילּוּת: (ז) וִשְׁמָרָו אֶת מִשְׁמָרָתוֹ. כָל מְנִי סְהָדָס מִמְוָכוֹנָה
פְּלָיו וּמוֹטָל עַלְיוֹ לְעַסּוֹתִי קָרְיָה מִשְׁמָרָת בְּכָל סְמָקְרָה (ד) וְכָלְדוֹן מִצְחָה כְּמַוְתָה
וְחַרְבָּה וְקָלָה לְחַזְקָה מִשְׁמָרָתִי וְמִשְׁמָרָתִךְ זָוָה (ד) וְכָנָן מִשְׁמָרָת כְּבָנָה וְלֹוִה: (ח) וְאֶת
מִשְׁמָרָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. סְכוֹן סִיו זְקוֹקָן לְלָכִי סְמָקְדָס הַלְלוּ סָלְוִיס כְּחַזְקָה
כְּשִׁלְחוֹתָס לְפִיכָךְ לְוַקְמִיס מְכָס הַמְּנֻסְרוֹת כְּסָכְלָן סְנָהָמָה כִּי סְכָרָה הוּא לְכָס חַלְקָה
יְהָל אָוֹר

בְּסִיְעָה כְּכָלָן סְגָנוֹל (ר'ט'ס): [ג] וְגַסְפָּלָה שְׁמִיעִי פ"ה, (טו) הַס הַנִּימָתוֹ נְגִים נְדוּלִים יְהָנָן שְׁוֹלִילִים נְגָלָה הַפְּעָלָה
וְכִינִיכָה נְמַה שְׁוֹי לְסָס, בְּמַה מְסָס כִּי לְסָס נְגִים, סְיָו כָּס חַדְשָׁים: (טו) נְרָמָה יְהֹוָה וְפָנִים כִּי כִּי
קְהַלְיָה נְמַלְיאָה וְמַחְמָלָה לְפִי סְכָל סְקוֹוָס בְּנְהָלָה קְוָס (ז) יְפָרָת מָלָת לְהָן, סְכוֹה סְמָקְוָס פִי נְנִיד, כִּמוֹ
וְפָנִי דּוֹד כְּגָנוֹס סִיו (ט'ב ח יְהָ) וְכָה, וְעַל חַפְס לְיַצְהָג דְקָרָה, וְיַקְוִידָע כְּגַנִּיל לְמַכְרָן (ד'ט'ג יְהָ)
כָּחָ (ז) פִי, צְעַנְיָן הַעֲמִידָה תְּפִיקָה טִיסְרָתוֹ לְהָתוֹ: (ט) וְכָנָן סְפָוָפָל לְאֶתְתָה זָס לְפִיכָה (ד'כ'ג כָּטָל) וְנְקָרָה
כְּשִׁירָות עַמִּידָה: (כ) צְעַנְיָן סְקָרָנוֹת כְּמַעַט (ד'כ'ג כָּטָל) רַק הַכָּנִיס כִּי יוֹמָם וְלֹא יְכָלָה לְסַפְתִּים הַת

קרני אוֹר

סְתָאָם, וְלֹא נְשָׁאָרָה כְּאָשָׁנִים הַקְּפָנִים טָהָה, וְלֹאָהִיט וְה (ב) וְיַקְדִּשׁ פְּסָכִים יְהֹוָה, נְמַדְרִי פְּסָכִים יְהֹוָה, פְּסָכִים יְהֹוָה
הַכְּלִית הַסְּפִירָה וְצָרְבוּ לְבָנָן נְכָחָב אַחֲרִי טְסָסָר חַמָּע וְקָדָם (קְפָג'ב') מְלָאָה שְׁגָלָה: (ג) נְאַטְשָׁה יְהֹוָה (ד) מְגַלְסָה
פְּכָבָר הַלְוָה (ר'ד'י'א): (כ) וְלֹא לְכָרְבָּה הַטְּזָות לְבָנָן נְקָרָא בְּנָיו:

(ג) שְׁבָלָאוּ מְקוֹת אָבִיהם בְּחֵי אָבִיהם (ט'ס'ז) כִּי טָלָם נְטָשָׁה בְּשָׁטָן חַטָּאת: (ד) פְּיַקְרָב טְוָנָת רְשָׁי לְבָאָר כִּי נְטָשָׁה
בְּגַיְשָׁי

אונקלוס

טשְׁבָנָא: ט ותַּתְּפֹן יְתֵלָוָי
לְאַהֲרֹן וְלְבָנָיו מִסְרִין
יְהִיבֵּין אָנוֹן לְהַמְּנָן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיְתַּחֲרַר אַהֲרֹן וַיַּתְּבִּנְהֵי תְּמִינָה וַיַּטְּרוּן יְתַּחֲרֵב
בְּהַנְּחָתָהוּן וְהַלְּוָנִי דִּיקְרָב
יְתַּקְּטִיל: יְאֵוּ וּמְלִיל יְיַעַם
מִשְׁחָה לְמִימֶר: יְפֹאָנָא הָא
קְרָבִיתִית לְזָוָא מְנוֹן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל חַלְפָה כָּל בּוּכְרָא
פְּתַח וְלְדָא מְבָנֵי יִשְׂרָאֵל

ט 17 במדבר נ במדבר

**אַתְּ עֲבֹדָת הַמִּשְׁכָּן: ט וְגַתְּתָה אֶת־
הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן וְלְבָנָיו נְתֻנוּם נְתֻנוּם
הַמָּה לוּ מֵאָתָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאֶת־
אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקַד וְשִׁמְרֵו אֶת־
פְּהַנְּתָסָה וְהַזְּרַבְּיָזָמָרָת: פְּיאָוִיד בְּרָ
יְהֹוָה אֶל־מִשְׁעָה קְאָמָר: יְבָן אַנְיָה
לְקָחְתִּי אֶת־יְהָלוּם מְתוֹךְ בְּנֵי**

אבן עזרא

יְנֻעַ יִשְׂרָאֵל אֶל הַמִּשְׁכָּן (ט) (ד): ט נְתֻנוּם
נְחָנוּם הַמָּה לוּ. לְעוֹלָם (ט), או הַם וּבְנִיהָס
הַעוֹמְדִים תְּחִתָּם (ככ): לְאַהֲרֹן וְלְבָנָיו. הַנְּצָאים
וּעוֹטְדִים תְּחִתָּהֶם (ככ): מֵאָתָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
לְהַיּוֹתָם טֻבְדָּלִים (ככ): יְ וְאֶת אַהֲרֹן וְאֶת
בָּנָיו. וּבְכָל בָּנָיו בְּנֵי בָנָיו, תִּפְקַדְתָּ לְתַת
פְּקוֹדָה לְכָל אֶחָד (ככ), וְהֵם יִשְׁמְרוּ אֶת
בְּהַנְּתָסָה שֶׁלָּא יִבוֹאו לִיְדֵי פְּסָלוֹת (ט) (ה):
וְהַזְּרַבְּיָזָמָר. לְכָהֵן לְהִיּוֹת עַם בְּהַנְּתָסָה יִשְׂרָאֵל
או לְיִוָּתָה (ט) (ט), וּפְרִשָּׁת וְאַנְיָה לְקָחְתִּי
נֵס הִיא דְּבָקָה (ככ) (ו) כִּי יִשְׁבַּת בְּתוֹרָה פְּרִשְׁיוֹת
לְקָחְתִּי. וְלֹא מִיּוֹן זְלִיפִי כָּן: מְתוֹךְ
בְּטוֹז (כט) בָּן וְיָהִוָּה בְּיּוֹם דְּבָר הָאֱלֹהִים טָלַה נְדוֹלה

קרני אור

לְכָנוֹ: (ד) וְעַזְוָן כָּהֵב סְמִינָל לְמַהְשָׁס, וְלֹאֵין כָּן מִסְמָכוֹת
סְמִינָת מָלָת טַמְרָת הָלְכָה, מְכָל מִסְמָטוֹן סְמוּכָלָת
עַל יְסִיחָל לְעַדְוֹת, וְעַיִן מִנְקָת יְסָודָה מוֹת וְ: (ה) וְעַזְוָן
כָּהֵב סְמִינָל לְמַהְשָׁס, (עַזְוָן) וְעַזְוָן מִתְּמִיכָה יְלֵס סְמִינָ
סְכָכָה וְסְכָכָה סְקִירָה יוֹמָת, הַלְּלָה (עַזְוָן) נְכָזָב סְכָכָה
יְשָׁמְרוּ עַבְדָּתָם צָלָל יְקָרָב וְלֹאֵילָה: (ו) וְכָדֵי סְלָל יְתָמָר
סְלָק בְּלָכְמָה מְתָס לְמָה יְעַלְמָה סְעַבְולָה מִסְכָּנוֹת וּנְמָנוֹת
לְכָנוֹ לְיִוָּה, לְכָנוֹ לְכָהֵן סְכָנוֹ בָּל לוּ לְזָוָר מְמָר וּמְנִי סְכָס
כָּל כְּעֹלוֹת וַיְהִוקָּס לְחִיָּס גָּלוֹיס, וְסָס (לְהַיָּה) וַיְשַׁמְּעוֹ
כְּפָמָח וְגַוְן, וְכָלוֹיס מִפְּגִיטִים: (ט) וְזָהוּ כְּבִימָוָר:

(ט) וְזָהוּ הַמְּרָאָה נְתֻנוּם פְּעָמִים: (כט) וְכָפָל הַמְּלֹות
כָּהֵן לְהַזְּרָה שָׁגָן כְּנִיאָס יְכָיו נְתֻנוּם לוּ וְלֹאֵין:
(ט) פְּיַי כְּנִמְלָאִים עַתָּה, וְגַס כְּעֹמְדִים תְּהִתִּיקָס:
(כט) וְכָן פְּיַי רְקָב וְעַל, מַשְׁלָר כָּל הַעֲדָה נְכָלָנוּ
לְכָהֵן כְּגָרוֹת הַמְּקוֹס: (כט) עַיִן מִינְיוֹ וְגַזְגָּרוֹת:
(ט) זָלָג יְעַטָּו לְכָהֵן הַפּוֹסֶל גַּמְזּוֹדָתָם: (כט) פְּיַי
כָּל, וְכָלְעָתוֹ (לְמַעְלָה הַמְּלָאָה וְכָן פְּיַי) כְּרָדִילָה
מִמָּה לְיִוָּה, וְלֹאֵיָחָס נְתֻנוּם לְהַכְּרָן וְלְכָנוֹ, וְכָטָעָס מִפְּלָשִׁים,
הַס דְּנָקָות נְטָעָס: (כט) דְּבָקָע עַס וְיַדְנָר הַס (כט) וְכָן פְּיַי הַס
הַמְּלָאָה כְּגָנוֹן הַתְּגָלָל: (ט) מְחוֹנָר לְמַקְרָה זָלָג הַר:

מקורי רשי

וְגַבְעָה, וְעַיִן רְסָבָה צָס, דְּסָמְרָמִי: ה) לְמַעַס יְמִינָה
בְּנֵי בְּפָסָוק הַבָּא, אַיִן פְּיַי שְׁהָלוּם יִשְׁפְּרוּ אֶת בְּנֵי שְׁלָא
לְמַעַט (ז) מְדוּס לְגָנוֹס: (ז) לְמַעַט חַ' יְמִינָה:
יְגַעַו בְּכֶקֶד כָּסָו שְׁהָבִין הַרְאָבָע, אַךְ כָּאֵשֶׁר בִּיאָר הַזָּא
וְלָשָׁבֵל יִשְׂרָאֵל הָיוּ קְוּקִים לְצַרְכֵי הַמְּקָרֶשׁ, וְלֹאֵה הַקְדִּים
לְחַמְרָת, כִּי טְשָׁמְרָת בְּכָל מִקְוּם לְשָׁוֹן מִנְיוֹן וְלֹא שְׁמָרָת
חַנְוָתִים בְּכָרְצָוֹנִים, אֶלָּא שְׁהָמָטָה תּוֹרָה עַל הַחֲלָקָן טָן הַכָּל, רְצָחָה
לְכָל מִבְּנֵי דָרְיָה טָן הַפְּסָוק וְאֶתְנָה וְגַוְן שְׁהָמָקָם הָיוּ
לְכָל פְּקָדָה לְשָׁוֹן מִקְוּdot הָוָא, כָּסָו וְפְקָדָה שְׁרֵי צְבָאות (דְּבָרָה כָּל, ט)
לְהַרְגֵּנוּ תְּמִינִי (רוֹהָה) וְכָהֵן בְּתַחְנוּנָה שְׁלָנוּ, וְנְחַרְגֵּנוּ סְבִוִּונִיתָה הָנִי תִּימְנִי, וְכָהֵן כְּתֻובָה בְּסָ' יְאָד' יְשָׁעָה
בְּפָרְשָׁה וְשְׁהָרְגָנָם אַונְקָלוּס בְּלָשׁוֹן טָנִין וְדְרָשָׁי פְּרִישָׁה לְשָׁוֹן טָנִוי: (ז) וְכָן לְהַקְטָר:
שְׁהָרָי

אונקלוס

ויהוֹן מְשֻׁמְשִׁין קָדְמֵי
יוֹאֵי : יְאָרֵי דִּילֵי כֶּל
בּוֹכָרָא בְּיוֹמָא דְקַטְלִית
כֶּל בּוֹכָרָא בְּאֶרְעָא
דְּסִצְבִּים אֲקַדְשִׁת קָדְמֵי
כֶּל בּוֹכָרָא בְּיִשְׂרָאֵל
מְאַנְשָׁא עַד בְּעִירָא דִּילֵי
יְהֹוֹן אָנָּא יְיָ : יְיָ וּמְלֵי יְיָ
עַם מִשְׁחָה בְּנִידְבָּרָא רְסִינֵּי
לְמִימֵּר : שְׁמִגְיָת בְּנֵי לְנֵי
לְבִּית אֶבֶת תְּהֽוֹן
לְזַרְעַתְהֽוֹן כֶּל דְכָרָא
מְבָר יְרָחָא וְלְעָלָא
תְּמִנְנוֹן : שְׁוּמָנָא יְתְהֽוֹן
טְשַׁה עַל מִימְרָא דִּיבְּכָטָא .

במדבר ג במדבר

יִשְׂרָאֵל תַּחַת פְּלִיבָּכָור פֵּטָר רְחָם
מִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַיּוּ לְיְהֻלּוּם : יְכִילֵי
כְּלִיבָּכָור בַּיּוֹם הַפְּתָחִי כְּלִיבָּכָור
בָּאֲרֵץ מִצְרָיִם הַקְּדַשְׁתִּי לְיְכָלֵי
בְּכָור בְּיִשְׂרָאֵל מַאֲדָם עַד־בְּהַמָּה
לְיְהַיּוּ אָנֵי יְהֹוָה : פְּחִמֵּשִׁי יְד וַיַּדְבֵּר
יְהֹוָה אֱלֹמִישָׁה בְּמִדְבָּר סִינֵּי לְאָמָר :
טו פְּקֹד אֶת־בְּנֵי לְיּוּ לְבִּית אָבָתֶם
לְמִשְׁפְּחוֹתֶם בְּלִזְבָּר מִבְּנֵי חַדְשָׁ
וּמַעַלָּה תְּפִקְדָּם : טו וַיַּפְקֹד אֶתְכֶם
מִשְׁה עַל־יְפִי יְהֹוָה כִּאֲשֶׁר צָוָה :

ראשי

ללוּם (לט) בְּבָור דְּבָק אֶל פֵּטָר (לט) : וְהַיּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל . סִכְיוֹ יַסְלָל סֻכְלִין לוֹמֵס
לְיְהֻלּוּם . טְקוֹדְשִׁים לְיּוּ (לט) : יְגַכֵּי לְיּוּ בְּל
לְטִילּוֹת סְלִי עַל יְלִי כְּכָלוֹת זְכִימִי נְסָס
בְּכָור . וְהַטָּעַם כַּי נְגַהֵבְנָה הַבְּכוּרִים לְיּוּ הַס (לט) :
וְלְקַמְמִיס תְּמוּרָתָס לְפִי סְטִיטָה הַטְּבֻודָה
בְּיּוֹם הַבּוֹתִי . טָעַטוֹ וְסַטָּן (לט) וְכַן רְבִים (לט) :
לְיּוּ יְהָוֹה . טָעַטוֹ לְיּוּ הַס וְלְיּוּ יְהָוֹה (לט) כַּי בְּל
בְּכָור מַאֲדָם יַסְרָה .. וְכַן בְּל בְּבָור הַבְּהָמָה
הַטְּמָה (לט) : טו מַבָּן חַדְשָׁ וּמַעַלָּה . עַד שׁוֹב
הַטְּהָרָת (לט) או עַל קָרוֹב טְהָרָת הַרְאָשָׁוֹן
זֶה אֶל זֶה (לט) וְהַטְּשָׁבֵיל יִבְנֵן (מ) [ז] : הַקְּדָשָׁ
חוּמוֹת הַקְּדָשָׁת מַלְרִיס יְלָה הַוְּמָה לְגַדְעָה צְלָוָס לְמוֹד פָּוּחַ
כְּנִיסְתָּה צְפָתָה מַלְרִיס יְלָה הַוְּמָה לְגַדְעָה צְלָוָס לְמוֹד פָּוּחַ
תְּמִלְחָס הַלְּחָס צְבָעִיס חַסְרָה חַתָּה וְסִיחָה כְּסָלִימָה חַטְמָיִין (י) : (טז) עַל פִּי הֵה . חַמְלָא
יְהָל אָוֹר

לְקַמְתִּי (רל"ה) : [ז] עַיִן כְּלִילִי , צִיפְרָת לְמַס נְמַנוּ כְּלִוּס (לט) סְנַחַר נְסָס הַהְתָּה הַכְּכָרִים : (לט) כַּי הַוְּ
מְנַזְן סְלָט וּמְעַלָּס וְלָטָן נְמַנוּ כַּן יַסְמִיל מְלָמֵד מְנַזְן עַטְרִים : סְמַנוּ הַל פְּטָל שְׁאַול שְׁסַלְלָה
כָּל רְהָס כַּי כָּל בְּנֵי פּוֹתָח רַמֵּס כְּוֹה , וְכַעֲנֵין שְׁפָתָה הַתְּהָמָה : (לט) וּמְלַת "כִּי"
כְּוֹה נְתִינָת טָעַס לְמַזְזָה וְכוֹי לְיִכְלָוָס : (לט) וְלָמָה דּוֹקָה יוֹס מְמַת , כַּי מְכַת נְכָרוֹת כְּוֹי
הַתְּהָמָה עַוְכָר קְיוֹס (דְכָרִי' ב' יְח) מַה יְלָה יוֹס (מְצָלִי כ' ה) הַוְּמָן וְסִינְיוֹו : (לט) יַכְלָר טָעַס הַכְּפָל כַּי לְיִכְלָר כְּכָור
וְהַחַ"כָּה חַמְלָא לְיִכְלָר וְכוֹי : (לט) עַיִן (לְמַטָּה קְרָנִי הַוְּרָה יְכ) : (לט) הַיּוֹת מְחַכְרֵת הַלְּכָנָה טָס הַסְמָס , וְכוֹנוֹתָו
זֶה כַּי כְּנַזְלָל מְנַזְלָס וְמַן הַכְּהָמָה לְיִנְסָמֵן מְנוּיָס צְלָלָה מְקַמֵּן טָס כְּלָלָה כַּי עַדְלָיָן לְיִהְזָקָה
חַיְכָרִיו : (לט) וְמַס נְוָלָד כְּמַלְרִיס יְמִי הַמְּלָאָה לְיִהְזָקָה מְלָלָה עַד שְׁתִּינְיָה הַלְּכָנָה כְּלָבָנָה נְקָרָוב מְמַקּוֹס כְּרָמָזָנָה

מקורי רישוי

(ח) שָׁהָרִי אֵין נְטָנִין לְצָאת לְמַלְחָמָה רַק לְפִטְוֹר טָהָם אֶת
בְּכָרּוֹת יִשְׂרָאֵל וּדוֹעַן בְּכָרָר פְּדוּיוֹן טְכַנְּן חַדְשָׁ בַּזְּרִיאָוֹ
כְּלָל גְּפָלִים : ט) וּמְהַל "לִיקָּרָא" :

דף

מנחת יהודאה

(ח) מְדִינָה לְגַדְעָה צְלָוָס : ט) לְמַטָּס כְּיָזָר , וְצִוְּין יַלְקָוט חַל"ג :

(י) מְנַזְמָולָה מְלָאָה טְזָר , מְנַזְמָולָה כְּיָזָר שְׁזִיאָאוֹ :

במדבר ג במדבר

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים בְּנֵיכֶם לֹא יִשְׁמַתְנֵר שְׁנִינָה
 וְקַהַת וּמִרְכָּבָה יְהוָה שְׁמוֹת בְּנֵיכֶם
 גְּרָשִׂין לְמִשְׁפְּחָתֶם לְבָנִי וְשָׁמְעֵי:
 יְט וּבָנִי קַהַת לְמִשְׁפְּחָתֶם עַמְּרָם
 וַיַּצְהַר חֶבְרוֹן וְעוֹזִיאָל: וּבָנִי מִרְכָּבָה
 לְמִשְׁפְּחָתֶם מְחֹלֵי וּמַוְשִׁיעַ אֱקָה הָם
 מִשְׁפְּחָת הַלְּנִי לְבִית אֲבָתֶם:
 כָּא ?גְּרָשִׂין מִשְׁפְּחָת הַלְּבָנִי
 וּמִשְׁפְּחָת הַשְּׁמְעֵי אֱקָה הָם
 מִשְׁפְּחָת הַגְּרָשִׁינִי: כְּבָ פְּקָדֵיהֶם
 בְּמִסְפֵּר כָּל־זָכָר מִבְּנֵידָדֵש
 וּמַעַלָּה פְּקָדֵיהֶם שְׁבָעָת אֶלְפִּים
 וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת: כְּבָ מִשְׁפְּחָת הַגְּרָשִׁינִי
 אַחֲרֵי הַמִּשְׁבָּן יְהִנֵּנוּ יִמְהָה: כְּדֹ וּגְשִׁיאָ
 בֵּית־אָב לְגְרָשִׁינִי אַלְיָסְף בְּנוֹלָאָל:

אבן עזרא

מזה לפניו סקבי טיריך חמי נכנם למקן יוז גרשון. כי הוא הבבור (מל) ובדבריו הכליםס י) לדעת מניין זונקיס ח'ל סקבי הימיטים נמצאו עם ט"ס תחת נו"ז (מכ): בא לגורשון משפחota הלבני. פירושו אלה עשה אתך סלך וווען להעפה סלי סלך מזקה שתי המשפחות מסברט בר (מנ): בג אחרי וועל על פתח הסחן ווועכינס מקדמת המשכן. כתו אחורי (מל), ובן אחורי יקדס לפניו יא) וגת קול يولיה מן האחים ווומרט (תה' קלש ה) (מל*) [ח]: ימה. בעבור בר וכך תיעתקת יס בלהול זה לכך נחלמר שהוא הגדול הספרדי בארץ ישראל לפאת על פי ס' : (כל) לגורשון משפחota הלבני. כלומר לגורשון סי' הפודיס משפחota כלמי

קרני אור

אונקלוס

דאתקקד: י' והו אלין יוניה לוי בשמחתהון גרשון וקהת וטרכי: י' ואלין שמחת בני גרשון לזרעיתהון לבני ישמעי: יט ובני קהת לזרעיתהון עטראט ויזחר חברון וועיאל: כ' ובני מרכרי לזרעיתהון מחה נמושי אלין אנון זרעתה לואי: לאי לביית אבהתהון: כא לגורשון זרעתה לבני טרעתה שטעי אלין אנון: זרעתה גרשון: ככ מניגיון במנינו כל דבורה א ספר ירחא ולעלא מניגיון שבעא אלףן וחתש טאה: כג זרעתה גרשון אחורי טשפנה ישרון מערבא: כר ורב בית אבא לביית

ריש'

יהל אור (מל) לגורשון טיריך חמי נכנם למקן יוז גרשון. כי הוא הבבור (מל) ובדבריו הכליםס ולהרין סיילמו מקהה : (מכ) כד"ה לזרע פלנגיים כמו "טמי סמאן" וכטונייס לפני סמאן ז, ה, ג, ה, ס, כהו' נרטום נמ"ס חחה לגורשון: (מן) וכהה דנק לפטוק שלגהוריו, וכון פ"י רט"י ז"ל : (מל) וכס צני מסקליס כי טהרוי קוה' הקדוז מען מהר, וטהורוי מען פחוור : (מל*) קלשון ייחד כי כפיס

מקורי ריש'

(ז"ט כ', ה') זוט, כ', מומו ק"ב י"ב ילקוט י' ובז"ל "לנטוי כולם ובחור": גנומית ק"יב ילקוט שמולל ק"ב, ילקוט טורם ר' תלף ס"ז : יא) מתומתל ה' טס, תקמומה כ' טס, כס' דרכ' (ז"ט כ"ה ה') כמ"ז פ"ג, ט', ילקוט גל"ה :

אונקלוס

גְּרָשֵׂז אֶלְעָזָר בֶּן קָאָל:
כִּי וְסַטְרָתְ בְּנֵי גְּרָשֵׂז
בְּמִשְׁבֵּן זְמָנָא מִשְׁכְּנָא
וּפְרָסָא חֹופָא וּפְרָסָא
דְּתָרָעָ פְּשֵׁבָן זְמָנָא:
כִּי וְסַרְדִּי דְּדָרָהָא וִיתְ
פְּרָסָא דְּתָרָעָ דְּרָפָא דִּי
עַל מִשְׁכְּנָא וְעַל מִדְבָּחָא
סְחוּר סְחוּר וִיתְאַטְוּנוּהָ
לְכָל פְּלָחָגָה: כִּי וְלִקְהָתָ
וְרַעַית עַמְרָם וּוְרַעַית
יִצְחָר וּוְרַעַית חֶבְרוֹן
וְרַעַית עֲזָיאָל אֶלְיוֹן אֶנוֹן
דְּכָוָרָא מִפְּרִירָחָא וְלָעָלָא
הַמְּנִיא אֶלְפִּין וְשִׁיתָּמָה
גְּנָטְרִי מִפְּרָסָא דְּקוֹדְשָׁא:
כִּטְ וְרַעַית בְּנֵי קָהָת יִשְׁרָאֵן
עַל צְדָא דְּמִשְׁכְּנָא

רש"י

טוּרֵב (מג): כִּה הַמִּשְׁבֵּן. הַס עַשְׂרֵה יְרִיעוֹת (מו): וּמִסְפָּתָן כְּסֻמְנִי. פְּקוּדִים כְּךָ וְכְךָ: וְהַאֲהָל. עַשְׂתִּי עַשְׂרֵה יְרִיעוֹת (מו): מִכְסָהָן (כג) הַמִּשְׁבֵּן. יְרִיעוֹת סְתָמְתוֹנוֹת יְהָ): וְמִבְּסָהָן סְכָסָהוּ בְּכָל (מג): כְּנוֹ אֲשֶׁר עַל הַמִּשְׁבֵּן. שְׁחוֹא בְּפִנְים הַחֲצָר (מג): וְעַל מִזְבְּחָה. שְׁחוֹא חֹזֶק לְמִשְׁבֵּן (מו): וְתַעַם סְבִיבָה. שְׁאוֹן שָׁם מִקְוָם חָסֵר בְּפֶרַץ שְׁאוֹן שָׁם מִסְפָּךְ (י"ט): לְכָל עֲבוֹדָתוֹ. עוֹד אַפְּרִישָׁנוּ (ג): בְּחַמְשָׁרָת הַקְדָּשָׁה. הוּא הָאָרוֹן, וְנִקְרָא (כט) מִשְׁפָחָת בְּנֵי קָהָת יְהָנוּ וְנוּי קְדִשָּׁה בְּנֵד הַמִּשְׁבֵּן בְּאִישָׁר פִּיהָשָׁת (ג): תִּימְנָה. וּסְמוּכִין לְכָס דָגֵל רְחוֹן כְּחָנוֹס תִּינְגָּה הָיוּ לְרַצְעָן וְהָיוּ לְפָכְנוּ יְבָ) לְכָךְ לְכוּ מִסְסָה דָמָנוּ וְלְכִילָס וּמְלָתִים וּמְמָתִים הָיוּ

קְרָלוּס גַּג קְדָס וְלְחוּרִיכָס מְהֹורָה: (מה) עַיִן פִּי כְּהָיָה זְלָל (כְּרָה) יְבָה, סְנוּנוֹת יְטָה וְכְנָהָרִי סָס: (מו) סְתָמְתוֹנוֹת: (מו) יְרִיעוֹת עַוִּיס בְּעַפְוּוֹת נָגָן, וְכָן פִּי, רְסָ"ז וְזָל: (מה) רְלָל מִכְסָהוּ כָּלְלָל מִכְסָה עֲרוּוֹת וְגָלִים, וּמִכְסָה כְּתָהָבָה שָׁקָועָה לְמִכְסָה: (מה) וּפִי סְמוֹךְ לְמִכְסָן, כָּמוּ וְעַלְיוּ מַטָּה מַנְשָׁה (לְמַעְלָה ג):

מקורי רש"י

יב) תְּנַמוּמָה ל' יְבָ, תְּנַחוּמָה ב' יְבָ סְפָרוֹת מְלֹווֹת טַיִן אַסְרָר מִכְסָהוּ: ג) פִּי טִיתָרִי הַמִּשְׁבֵּן וְסִתְהָרִי הַקְלָעִים סְוָסָה גַּוְבָּה, נְגָעִים ל' יְבָמָז, הַכּוֹת דְּרָגָה פָּטָם בְּמַלְיָה

הַכְּלָשִׁים: יְדָה כִּי טִיתָרִי הַחֲצָר מִשְׁמָרָת בְּנֵי פְּרָדוּ הַמִּשְׁבֵּן:

שהיה

במדבר ג במדבר

כָּה וּמִשְׁמָרָת בְּנִירְגְּשָׁׂזָן בְּאַהֲלָה
מוֹעֵד הַמִּשְׁבָּן וְהַאֲהָל מִכְסָהָה
וּמִסְךָ פִּתְחָה אַהֲלָה מוֹעֵד: כְּנוֹ וּקְרָעִי
הַחֲצָר וְאַתְּ-מִסְךָ פִּתְחָה הַחֲצָר
אֲשֶׁר עַל-הַמִּשְׁבָּן וּעַל-הַמִּזְבְּחָה

אבן עזרא

טוּרֵב (מג): כִּה הַמִּשְׁבֵּן. הַס עַשְׂרֵה יְרִיעוֹת (מו): וּמִסְפָּתָן כְּסֻמְנִי. פְּקוּדִים כְּךָ וְכְךָ: וְהַאֲהָל. עַשְׂתִּי עַשְׂרֵה יְרִיעוֹת (מו): מִכְסָהָן (כג) הַמִּשְׁבֵּן. יְרִיעוֹת סְתָמְתוֹנוֹת יְהָ): וְמִבְּסָהָן סְכָסָהוּ בְּכָל (מג): כְּנוֹ אֲשֶׁר עַל הַמִּשְׁבֵּן. שְׁחוֹא בְּפִנְים הַחֲצָר (מג): וְעַל מִזְבְּחָה. שְׁחוֹא חֹזֶק לְמִשְׁבֵּן (מו): וְתַעַם סְבִיבָה. שְׁאוֹן שָׁם מִקְוָם חָסֵר בְּפֶרַץ שְׁאוֹן שָׁם מִסְפָּךְ (י"ט): לְכָל עֲבוֹדָתוֹ. עוֹד אַפְּרִישָׁנוּ (ג): בְּחַמְשָׁרָת הַקְדָּשָׁה. הוּא הָאָרוֹן, וְנִקְרָא (כט) מִשְׁפָחָת בְּנֵי קָהָת יְהָנוּ וְנוּי קְדִשָּׁה בְּנֵד הַמִּשְׁבֵּן בְּאִישָׁר פִּיהָשָׁת (ג): תִּימְנָה. וּסְמוּכִין לְכָס דָגֵל רְחוֹן כְּחָנוֹס תִּינְגָּה הָיוּ לְרַצְעָן וְהָיוּ לְפָכְנוּ יְבָ) לְכָךְ לְכוּ מִסְסָה דָמָנוּ וְלְכִילָס וּמְלָתִים וּמְמָתִים הָיוּ

קְרָלוּס גַּג קְדָס וְלְחוּרִיכָס מְהֹורָה: (מה) עַיִן פִּי כְּהָיָה זְלָל (כְּרָה) יְבָה, סְנוּנוֹת יְטָה וְכְנָהָרִי סָס: (מו) סְתָמְתוֹנוֹת: (מו) יְרִיעוֹת עַוִּיס בְּעַפְוּוֹת נָגָן, וְכָן פִּי, רְסָ"ז וְזָל: (מה) רְלָל מִכְסָהוּ כָּלְלָל מִכְסָה עֲרוּוֹת וְגָלִים, וּמִכְסָה כְּתָהָבָה שָׁקָועָה לְמִכְסָה: (מה) וּפִי סְמוֹךְ לְמִכְסָן, כָּמוּ וְעַלְיוּ מַטָּה מַנְשָׁה (לְמַעְלָה ג):

מנחת יהודה

יב) אלו יְרִיעוֹת שָׁש מִשְׁוּרָה: יְכָ) וּמִפְּנֵי שָׁהֵיו בְּחוּבָרִין יְהָ אַסְרָר מִכְסָהוּ: ג) פִּי טִיתָרִי הַמִּשְׁבֵּן וְסִתְהָרִי הַקְלָעִים סְוָסָה גַּוְבָּה, נְגָעִים ל' יְבָמָז, הַכּוֹת דְּרָגָה פָּטָם בְּמַלְיָה הַכְּלָשִׁים: יְדָה כִּי טִיתָרִי הַחֲצָר מִשְׁמָרָת בְּנֵי פְּרָדוּ הַמִּשְׁבֵּן:

במדבר ג במדבר

**עַל־יְרֵךְ הַמִּשְׁבֵּן תִּמְנָה: ל וּנְשִׁיא
בֵּית־אָב לְמִשְׁפָחָת הַקָּהָתִ
אֶלְيָצְפָּן בְּנוֹעַיָּאָל: לֹא וּמִשְׁמָרָתָם
הָאָרוֹן וְהַשְּׁלָחָן וְהַמְּנִירָה וְהַמִּזְבְּחָת
וּכְלֵי הַקְּדָשָׁ אֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל בְּהָם
וְהַמִּסְדָּה וּכְלֵי עַבְדָתָו: לֹב וּנְשִׁיא
נְשִׁיאֵי הַלְוִי אֶלְעֹזֶר בָּנֵי אַהֲרֹן הַפְּנִים**

אבן עוזרא

עס קרט ועדתו סמאנכו טמאנס כמלחוקות: בט תימנה. ובעבור שבני קהת נכבדים (לו) והמסך. כייל הפלוכת טהף כייל טכל בני לוי, הוושם קהת ביתין כי הווא נכבד מהשטאל וטהאחור (נו) ואין אחר קרייס פלוכת המסק (יג): (לב) ונשיא מושח נכבד טטנו (יג) [ט] ובעבור שהיה נשאי הלווי. ממונח על כולם טו ייד) נרישון בכור לוי, יש לו טعلاה נדולה על ועל מה כייל נסילו פקודת טומלי מצמלה טררי, כי הווא נושא את הקדש (נו) בננד קקדס על ידו כייל פקודת כולם טו): משא טררי (נו) על בן חנה גרשון במערב (טו) כטו דנלו אפרים (טו), וטררי בצפון (נו) כדרל דין (נו) שהוא בכור השפהה (ס), והנה הקהთים (טו) מצד דנלו ראוון (סב) על בן התהבר קרח (סג) עם דtan ואבירם (סז) וועוד אפרשנו (סב): לא והטבוחות. שנייהם (סז): וכלי הקדש אשר ישרתו בהם. הם כלוי הנטירה (סז) והשלחן (סח) והטובחות (סז), ורביהם השתבשו בסזי' והטסך וכל עבודתו (ע) והאמת ברורה שהוא טסך פתח אהל טוער (עג): וכל עבדחו. מיתריו (עג): לב ונשיא נשאי הלוי. שהם שלשה (עג), נס טלת נשאי הלוי טושכת עצמה ואחרת עטה, כמו לא רביהם יחתמו (איוב לב ב) (עד) וכן הוא

קרני אור

(ז' מלך): [ט] וכוכב כינדים מסס קו מוניס למלה וממליך: (נו) וכוכב ממדרוס: (נו) פ' מלפון וכטולמן וכמנורה וכמזגהות וכליל הקדש (פ' לג): (נו) טנטוליס הקליסיס וכנראהים וכעמודים (פ' לו): (נו) כט"ב (פ' גג): (נו) טקה נגיד מערכ, כי יוסף בני קסט טסימה עכילותס יותר נכנית (רלכ"ג); גלפון: (ס) עי' (למעלה ה' יט, יכל מhor לה): (טו) כי' נדרום: (סב) טהוה הבכור ויה נ' כ נדרום: (סג) טהוה מקהת: (סז) מכני רלוונ: (סב) למטה טו כד: (סז) מזעם כזב ומזעם הנחתת: (סז) וככס המלכים וכמחחות: (סב) וכקס הקערות וככפות וכמניקיות ובקפות: (סז) וכלי המזגהות וככס הכליז וכטיריות זכייניס וכמזרקות וכמזורגות וכמזורגות וכמזורגות: (ע) בן פ' רצ' ז'ל, כייל הפלכת טהף טיה קרויה פרכת המסק (צמות מ' כל): (עג) כמת"כ וטעית מסך לפאה המליל (צמות כ' לו) כ"כ נכל הספריס ולכ' קיטה נסמתה המק"ח, ע"ז כתב צעל הקוליל מטה צעל, ויט להחפלה ע"ז, כי הגס מסך פטה המליל מטהה צני גרסון הקול, ופע' הוכרה רצ' ז'ל נומר פה טהוה הפלכת טהף טיה קרויה פרכת ז'יסך (צמות לה ולט ומ') וטעמו וגמוקו עמו, כי כתוב חמ"ז כסוף הפלכת ז'יסך עכודת צני קהת בקדשים וכו' וכורידו מות פרכת המסק כמת"כ רצ' ז'ל: (עג) ועכודת המסק כס המתריס, וכן כתוב (לעיל פ' כו) נסמרת צני גרסון, ז'יסך מיתריו לכל עכודתו: (עג) הוות נסיה על סלאה נסיה סאי על כלויס, והס אליסף בן גול נטהה צעל גרסון, אליסף בן עוזיאל נסיה צעל קהת, ווועילן צן האניאל נסיה צעל מאריו: (פה) "ווקינס יכינו מסק"

מנחת יהודה

פ"ג י"ב עיין מינוי רצ' ז'ל, למטה טז'ה, מות י' ג) צמות פ' ג) טהוה נשייא על גטיאיהם: טז) שיצרו שהיה נשיא פ' כ"מ: י"ד עיין יהודמי סכת פ' ג) סחת פ' ג): נשאי הלוי, ונשיא פקידת השופרים, ר' ל' לצוותם על בעבודה

אונקלוס

דרומא: ל' ורב בית אבא ?ורשות קהת א?ייצפן בר עוייאל: ל' וטטרת הוזן ארונה ופתרה וטנרא זמדבחה אומני קודשא זבל ישטשין בהוזן ופרסא זבל פלחה: ל' זאמרכלא דמאנא על רברביג לואי אלער בר אהרון בנהא דטתחות ידווי ממן נטרי מטרת קודשא:

ריש'

עס קרט ועדתו סמאנכו טמאנס כמלחוקות: בט תימנה. כייל הפלוכת טהף כייל טכל בני לוי, הוושם קהת ביתין כי הווא נכבד מהשטאל וטהאחור (נו) ואין אחר קרייס פלוכת המסק (יג): (לב) ונשיא מושח נ特色社会ות וכליל הקדש (פ' לג): (נו) טנטוליס הקליסיס וכנראהים וכעמודים (פ' לו): (נו) כט"ב (פ' גג): (נו) טקה נגיד מערכ, כי יוסף בני קסט טסימה עכילותס יותר נכנית (רלכ"ג); יהל אור

הפלוכת קדש כנד מל מועעד: (נו) פ' מלפון וכוכב ממדרוס: (נו) פ' מלפון וכטולמן וכמנורה וכמזגהות וכליל הקדש (פ' לג): (נו) טנטוליס הקליסיס וכנראהים וכעמודים (פ' לו): (נו) כט"ב (פ' גג): (נו) טקה נגיד מערכ, כי יוסף בני קסט טסימה עכילותס יותר נכנית (רלכ"ג); גלפון: (ס) עי' (למעלה ה' יט, יכל מhor לה): (טו) כי' נדרום: (סב) טהוה הבכור ויה נ' כ נדרום: (סג) טהוה מקהת: (סז) מכני רלוונ: (סב) למטה טו כד: (סז) מזעם כזב ומזעם הנחתת: (סז) וככס המלכים וכמחחות: (סב) וכקס הקערות וככפות וכמניקיות ובקפות: (סז) וכלי המזגהות וככס הכליז וכטיריות זכייניס וכמזרקות וכמזורגות וכמזורגות וכמזורגות: (ע) בן פ' רצ' ז'ל, כייל הפלכת טהף טיה קרויה פרכת המסק (צמות מ' כל): (עג) כמת"כ וטעית מסך לפאה המליל (צמות כ' לו) כ"כ נכל הספריס ולכ' קיטה נסמתה המק"ח, ע"ז כתב צעל הקוליל מטה צעל, ויט להחפלה ע"ז, כי הגס מסך פטה המליל מטהה צני גרסון הקול, ופע' הוכרה רצ' ז'ל נומר פה טהוה הפלכת טהף טיה קרויה פרכת ז'יסך (צמות לה ולט ומ') וטעמו וגמוקו עמו, כי כתוב חמ"ז כסוף הפלכת ז'יסך עכודת צני קהת בקדשים וכו' וכורידו מות פרכת המסק כמת"כ רצ' ז'ל: (עג) ועכודת המסק כס המתריס, וכן כתוב (לעיל פ' כו) נסמרת צני גרסון, ז'יסך מיתריו לכל עכודתו: (עג) הוות נסיה על סלאה נסיה סאי על כלויס, והס אליסף בן גול נטהה צעל גרסון, אליסף בן עוזיאל נסיה צעל קהת, ווועילן צן האניאל נסיה צעל מאריו: (פה) "ווקינס יכינו מסק"

מקורי רשי'

אנקלום

לְגַמְרָדִי וּרְעֵית מְחָלֵי
וּרְעֵית מְשָׁשִׁי אֶלְין אֲנוֹן
וּרְעֵית כְּרָדִי יְוָמְנִינִיהָן
בְּמָנִין כֵּל דָכוֹרָא מְפָר
יְרָחָא וְלָעָלָא שְׂפָתָא אַלְפִין
וּמְאָתָן: לְהֻרְבָּבִית אַבָּא
לְזַרְעֵית מְרָדִי צְוִירִיאֵל בָּר
אַבְיָחִיל עַל צְדָקָא
דְּמָשְׁכָנָא יְשָׁרוֹן צְפוֹנָא:
יְוָדִי מְסִירָה לְמִטְבָּרָת בְּנֵי
מְרָדִי דָפִי מְשָׁכָנָא
וּעֲבָרוֹתִי וְעַמּוֹדוֹתִי
וְסִמְכּוֹתִי וְכָל מִנּוֹתִי וְכָל
פְּלַחַגָּה: לו וְעַמּוֹדי
דְּדָרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר
וְסְמִכְיָהָן וְסְפִיְהָן
וְאֲטוֹנִיהָן: לה וְדִי שְׁרָן
קְדָם מְשָׁכָנָא קְדוּמָא
קְדָם מְשָׁכָן זְמָנָא
מְדִינָהָא מְשָׁה וְאַחֲרָן
וּבְנוֹתִי נְטָרִין מִטְבָּרָת
מִקְרֵשָׁא לְמִטְבָּרָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְחַלוֹנִי דִילְךָב

ל

יבָּנָיו וְבָנָיו . וּסְמוֹכִין לְהַטְּוֹמֵנִים עַלְיוֹ יִשְׂכָּר וּזְכוֹלָן
בְּנֶגֶב שָׁוֵם דָּבָר (ע) [יא] :
(עח) וְהַנֶּה בְּטוֹרָה אֲהָל
יְהָל אֹור

יְהָל אֹר

ספיה' ולו זקנים יכינו מפקט : (מה) פ"י הלווער קיה
בציו על נפייחי פקודת סומרי מסמלה הקדס : (עו) פ"י
אלו הצלשה הס נפיילים ופקידים על הסומרים הס
אלויס : (עו) כי לפונה כוּה מעין מטמון, וולמר זכה
בעבור כייזוב כהוּנ נלפונ הפק הנגב כי מין צו סוס
לרכ : (עח) מקוס התחברות מסוה כיוס עס ענוות
bamolot, והוּה מורה נקודת השיווי כי רוחם המזרחיים
הס הצלשה, עיין (למעלה ב' יאל חולות ט) והמורת
בזון הגימיל ודגש הלמד, וכן מרבעות נ' **אנגלונ**

במדבר ג במדבר

פְּקָדָת שְׁמַרִּי מִשְׁמָרָת הַקָּדֵשׁ:
לְגַם לְמִרְאֵי מִשְׁפָחָת הַפְּחַלִּי
וּמִשְׁפָחָת הַמּוֹשֵׁבִי אֱלֹהֶת הַסּוּסִים
מִשְׁפָחָת מִרְאֵי: לְדֹבֶר וּפְקָדִים
בְּמִסְפֵּר כְּלִזְכָּר מִבְּנֵיהֶם שׂוּמָעָה
שְׁשָׁת אֲלֹפִים וּמֵאוֹתִים: לְהָנוּ וּנְשִׁיא
בֵּית אָבָּל מִשְׁפָחָת מִרְאֵי צוֹרִיאָל
בְּצִדְקָה עַל יְדֵי הַמְשֻׁבָּן יִתְנוּ
צְפָנָה: לוֹוּפְקָדָת מִשְׁמָרָת בְּנֵי מִרְאֵי
קְרָשָׁי הַמְשֻׁבָּן וּבְרִיחָיו וּעֲמָדָיו
וְאֲדָנָיו וּכְלִי-פְּלִיו וְלֹל עֲבָדָתוֹ:
לוּוּעֲמָדָי הַחֲצָר סְבִיב וְאֲדָנִים
וַיִּתְהַתֵּס וּמִתְרִיחָם: לְהַוְה חֲנִיכָּס לִפְנֵי
הַמְשֻׁבָּן קָדָמָה לִפְנֵי אֲהָלָמָעָדָן
מִזְרָחָה מִשָּׁה וּאַהֲרֹן וּבְנֵי שְׁמָרִים
מִשְׁמָרָת הַמִּקְדָּשׁ לִמְשָׁמָרָת בְּנֵי

אבן עזרא

מנורת צפנת ליראיך (תה' לא ב) וצפונן לאדריך (טישלי יג כב) כי אין בנגבי שום דבר (עו) [יא] :

קרני אור

[י] וְהוֹנִיקָלָס תַּרְגָּס רַמְפּוֹת יְדוֹכִי מִמְּנָחָן כְּטָלוֹי מסמוך
סְמִיכָּס . לְלֵם כְּרֶמֶכְעָז סְמִיכָּס . לְלֵם כְּרֶמֶכְעָז סְמִיכָּס
כְּשִׁילְיָי מְוֹסָכָת עַמְּמָכְיָי וְלִמְרָת עַמְּמָכְיָי וְצַנְוָלוֹי נְסִיחָי נְשִׁילָי
פְּקִדָּת (הַלֵּם כְּוֹנוֹת) שְׁהַלְשָׁול בִּיהְמָתָּה זְוָרָי מְפֻמָּת
סְקָדָס) (גַּלְגָּג) , וְכֵן לֵי סְרָלְסְכִּיס פְּקִיד וְמְזָגִים עַל זְוָרָי
מְפֻמָּת סְקָדָס : [יא] וְכֵן כְּתָבָקָמ' זָל (חֲכָמָה קָוָג)
וְסָכִיל מְלָפָון כֵּי טָס כָּל סִיּוּכָב , וְלֵם סָכִיל דְּרוֹס
כְּפָנָנוֹר מְסָס כְּסָמָס לְיֵין טָס יְסֻוב בְּלָמִיוֹת גְּמוֹרוֹת , וְכֵן
בְּלָמִיתִי כָּוָם זוּ בְּהֵוֹג הַמְּלָעִי , וְתִיכְתַּחַת כְּפָנָנוֹת " כְּ

במדבר ג במדבר

יב 23

אונקלוס

**וְתַקְטֵל: אֲפָלָם מִנְגִּינִי יְהוָה וְיִשְׂרָאֵל וְהֹזֶר הַקָּרֵב יוֹמָת: לְטַבְּלֵה
מִימְרָא דִּי? לְרַעַת הַזָּן אַפְּקָוְרִי הַלְּוִיָּם אָשָׁר פְּקָד מִשְׁהָה
כָּל דְּכוּרָא מִפְּרָר יְרַחָאֵךְ וְאַהֲרֹן עַל-יְפֵי יְהֹוָה לְמַשְׁפְּחָתָם
וְלְעַלָּא עִשְׂרֵין וְתַרְיֵין ? אַתְּ-בָּעֵד אָבִן עֹזָרָא**

משה ואהלו אהרן ואהלו בניו ובני בניו וכל ביהה (עמ) והור הקרב. אל טקדים הקדש (פ), והנה כל הלויים שביבות הטשון לשטיר אותו; לט שנים ועשרים אלף. בכלל, ובשתהה טחבר הפרטים התצא שיותירו שלוש מאות (פל), וויא כי הכתובacho דרכ קצרה להזכיר האלפים ועובד המאות (פכ) וזה לא יתכן בעבור טספור העודפים שהם פחותים ושלוש מאות (פג) והאמת דברי קבלה, אין בכור מסקיים בכור (פז), ויהיה פיו הפסוק כל סקדוי הלויים חזק מהכורים (פה) ויוהודה הפרסי דרך להביא ראה מהטספור כי בכורי הלויים הם חלק ושלוש ושביעים טהליום (פו) וכשהתה לוקח בטספור הזה מסקידוי ישראל (פו) ואחר בן תקח בטספור (פח) סקדוי הלויים הבאים לצבא (פע) כניד פקידוי הלויים טבן חייש (ג), יהיו קרובים (ג*) ולא אטר כלום, כי ישראל נפקדו טבן שלשים קצב אחר (ג*) והלוים נפקדו טבן שלשים יהל א/or

וכו קרויג לכ"ב מלפיס: (פו) מנן כ' טנה ומעלה טביו סע מלהות הלא פשת מלפיס המה מלהות ומחמייס, הס תקלקס לע"ג חלקיים, ועה כל חלק ח' מלפיס רס"ח בקרוב, כי ע"ג פטמים זה החטבון טולות לת"ר וקהל הלא ותק"כ: (פה) וכט' המ"ב "כמספר": (פע) לטשות מלחה נטהל מועל, טהס זמנה מלפיס וחמש מלהות זמנה מנן עד צו חממייס (למטה ד כג): (ג) השוו כ"ב מלפיס ארחים לפדות בכורי יסראל נבד בלהות נכויהס, והס תקשר הצלם מלהות מהזמנה טהס זמנה וטמייס פקידוי כלויס הכהן, ישלה זמנה זמוניות ומלהים וטמייס: (ג*) לפקידי יסראל הנכוירים מלפיס וטמייס זמוניות: (ג*) לפקידי יסראל הנכוירים זמוניות טהס זמנה זמוניות (למטה פו) ונראה מוה זהעטש הלא פדו בלהות מלהות הלויס טיהוריים על כ"ב הלא ממן הדרס ומעלת בכורי יסראל העודפים על זה הסק טן כ"ב מלפיס טיהוריים טיהוריים זמוניות זמוניות: (ג*) אין קלהה מהירות למניינס, וכט' המ"ב "וילן קלאן חרכיקט" או "וילן קלאן מהר" והוא כמו מלך מהלך קלאן מהלך (מ"ה ז לז) מעין גורם וחתוך וגנוול: (ג*) למטה (ד כג):

מנחת יהודה

עבדיהם ועל טשאמ: (ז) והוא טלשוין מני ופקודות שרורה, ואין לשון טספור ומניין, והכי קאמר שעלה נתמנה אהרן עפ"ז ד' למנות הלויים בדרך שנתמנה בתני: ישראל אלא שראה משה מצמצו לקרותו עמו, וזה טעם הנקודת שהוא כמו שאנו, וכן כתוב הרמב"ן ז"ל (רע"ב): ימ) ובז"ל גוסף כאן "הרוי שנים ועשרים אלף ושלש כאות": פ'

ריש

נוב לדיק טוב לטכנו טו) לפי סיו סכינוי טל מטה טסיט עוסק צטורה נטעו גודלים צטורה סחאל יקודה ממקקי טו) ומפני ישכל יודעי זיכה ז) וגנו' מהליס להוציא סנדקות ומוכולן מותcis זכנת מופל ז): (לט) אישר פקד משה ואהרן. נקור על ויהלן לומר כלו כי זינין הלויים ז) יט): שנים ועשרים אלף. וכפראן חמה מולח סלס מלהות ימליס נני גראן זכעת הלפיס וחמש מלהות. נני מלרי סכת הלפיס ומלהים ז). ולמה לך כלן טס הצעל ויפדו חט השכבות ולגו ייזו זוקיס אטלה וטבעים ומלהים חדש (ג), יהיו קרובים (ג*) ולא אטר כלום, כי ישראל נפקדו טבן שלשים קצב אחר (ג*) והלוים נפקדו טבן שלשים יהל א/or

ענלות (מ"ה ז לז) וכמקו"ה כתוב ז"ג "הענלות": (עמ) כי מטה ע"ה על פי ימנו נג"ז, ועל פי יסטו, ע"כ פיה נגיד מורה מלך גנדוד ואהרן זכ"ג זיה על כל הגטילים נגיד ומזה: (פז) זט' המ"ב הלא פקידט" כי כתוב קודס זה זומלי מסמורת הקדש, ומהו כתוב דרכ קלה: (פה) כי נני גראן זכעת 7500 וכמי קהת 00608 וכמי מרלי 6200 וטולה מנינס לסך 22,300, ונדי"ק, וכמקה"מ, וכן זהמוט טיחמראן" מקום טיהוריו ור"ל טהס יותר מכם כ"ב הלא זימסרו מילר דהס, וכגה לפי דברי כי"ה כלויס זיה זכללים עוד בלהות בכורי יסראל הלא רק רע"ג, ולמה ז"ב חיינו זפלין חמאת זקלים הלא יטדו חותם הלויס טהו זכעה ועכרים יוחר מכם: (פה) כ"ה (ככוותה ז ה) מותן בלהות בכורי זיה זכללים זליאן בכור מפקיע כלור, מהי טעה, קמר חני דיו זכוכר זיפקיע קדמת עטמו: (פה) כי זיה טהו הלויס כ"ה כ"ב הלא קרמיים לפדות בכורי יסראל: (פו) פ"י כי מספר הלויס ממן חלה טולה מספרט כ"ב הלא, הס תקלקס לע"ג חלקיים הלו יעה כל הלה זלה מלהות, כי ע"ג פטמים בלהות טולות כ"ב מלפיס וחת"ק,

מקורי ריש

(פז) עין מות י"ב: טו) תה' ס' ט': ז) וכ"ה י"ב זג: (יח) טול' ס' י"ל: יט) בכוכות ד' מ' סלמי נסעלתן גמד"ר ל"ג י"ג מדרס מג'ה:

אונקלוס

במדבר ג במדבר

24

אלפין: «ואמר יי' למשה מני כל בוכריא דבריא לבני ישראל ספר ירחא ולעלא זקובל ית מנין שטה תהון: מא ותקריב ית לוא קדרמי אנה יי' חלף כל בוכריא בבני ישראל נית בעירא דלוואי חלף כל בוכריא בעירא דבנוי ישראלי: טב ומנא משה ישראלי: טב ומנא משה כמיא די פקיד יי' יתרה ית כל בוכריא בבני ישראלי: טג והו כל בוכריא דבריא בטניון שטחן מבר ירחא ולעלא ?מניגיהון עשרין ותרין אלפין מאהן ושבען ותלהה: טר ומלי יי' עם משה

**במספר שמota מבני-חדש ומעלה ?פקודיהם
שנים ועשרים אלף שלשה ושבעים
ומאתים : פ מדריך ירושה אל-משה לאמר :**

ריש

נדול (גנ), רק נספור על דבריו הקבלה (גד): ככלות כעופים על כמן לפיוון.حمل ט פקוד כל בכור זכר. הנה זכר שם. רצונו כמס' כחולות ב) חותן מלך מהות התואר (גה): מא ואת בהמת הלויים. שלא לויס כחוליס סי ולייס שיפקיעו טלים מן יפסידו הלויים (גו) [יב] ובכור כל בהטהapedion יט): (ה) פקד כל בכור זכר וגוי מבן חדש ומעלה. משליח מכלל ספק נפליס:

יהל אור

(גנ) כי הפרט גדול יט כין במספרקידוט מאי קומיין מהמספרקידוט מקלה מה חד לנגדו: (גד) ודרדי הקבלה חינס לrics רלה, כי קכלתם מהיות: (גה) למלה כחול פ"י כחול שכוח זכר: (גו) גםحمل נ"ר בהמות, כי גס מהמה היהת כל לויס פוטרת כמה פטרוי חמוריים טטרוכ נגן, וכ"ה (כוכרות ד' ג) וכן פ"י רט"ז, כל יש Hollow, וכ"ה (כוכרות ד' ג) וכן פ"י רט"ז, סימן גוית מלך בפה כתיה, שיטקה חמוץ ומיליטס המכמת כלויס פקט נסחטס, וסרגנ"ע פ"י שנכטקה חמוץ פדה נטה מהל חמוץ טלו, ונס כמה

אבן עוזא

קרני אור

כתוב (לוייב כו ז) עס"פ "נכט פטן על תס"ו" נטן ספומ מקום ייטנו טל וולס" מך סיום מגלה כל סל' רומיות מיטנס מנגני להס, כלטר סוויה לנו הנסין, ולהין לסמליז צה: [יב] עיין ברדי"מ קיטוט ססתומים וסתומים מבקבוק סלויים הפת בסמלה ר'ל גהן ובקר תפת בכור כל בסמלה טטרוכ נגן, שטקה סיוטה טהין סכטור סיוטה חמוץ סימן גוית מלך בפה כתיה, שיטקה חמוץ ומיליטס המכמת כלויס פקט נסחטס, וסרגנ"ע פ"י שנכטקה חמוץ פדה נטה מהל חמוץ טלו, ונס כמה

פעורי חמוץ טל יסרגן וטל הפטיד כulos :

מקורי ריש"

מנחת יהודה

(ג) פ"י שלא יצטרכו ליתן חטשת שקלים לאדרון לנגלגולותם: (ב) דף ס' מ', ומי"ט כפי' כס' ד"ס "כתרון", ומיין במדבר

במדבר ג במדבר

יג 25

**מה קח את הלוים תחת כל-בכור
בבני ישראל ואת בהמת הלוים
תחת בהמותם והיודי הלוים אני
ירוחה: טו ואת פרווי השלשה
והשבעים והמאתיים העדפים על-
הלוים מבור בנין ישראל: טולקחת
חמשת חמשת שקלים לוגלת
בשקל הקדש תקח עשרים גרא
השקל: מה וגرتת הפסוף לאהרן
ולבניו פドוייה עדפים בהם: מטה-
משה את כספם הפדיום מאיות**

אבן עזרא

שם הוא לשם (ט): מה קח את הלוים. נס סעם אחרית (ט) באילו אמר כאשר תקח את הלוים יהיו העודפים פרדים (ט) ונסתבה טלה פרדי אל הטספר (ק) וכטוו רבים (קלו) [ינ] יש טבחישים אטרו טזה נלמוד כי פרדיון כל בבור חמשת שקלים (קכ) [יד] ואין ראייה, כי זאת מצוה בפני עצמה, והאמת דברי, וגרא. וולת הסכירות כלרכין להפרות כסף או. מטה פרדים. בטעות תחת נין, ככלתה וסניטיס ומולטי טבוריים נעל הלוים מכס תקח חמשת שקלים לוגלת כך טיפה מכירתו כל יוסף טבוריים כסף סquia במלול כל רחל (ה) כב) : (ט) העודפים על פDOI הלוים. נעל חוטן טבורי הלוים גנוון :

קרני אור

טמלה קטר וכמו שכתבו פון סדרי כן : [יג] טין פ"ג ה"ל) וכמיומרים היו נקרים על גבי המזבח לרימה מיחום כל' : (ט) הלו כבר כתוב (למעלה ס' מה) ולקחת מה הלוים : (ט) ע"י ס' שקלים : (ק) כי קיה לנו דעת טבוריים ויל' לטם טב נס, וסחמת דבורי קבל, לומר, וולת הסכלתה וסניטיס ומולטי טבוריים על הלוים : (קלו) וכן סנת חממשים, וכן דרך נחות : (קכ) כי נס כל סהר צבורי ישראל כספם כ"ג הלו נטהו חמאת שקלים רק כס נתנו זה הפדיון ללויס, וכרטע נטהו למכרן ולכינוי כמ"ט פה מה"ז, ולחמו כו כי כתוב (למטה ית טו) ופDOI מכך חמשת שקלים נתקן אקדם וגרא, ומיין קרני הור : (קג) עיין (למעלה פות סה) :

מנחת יהודה

כפל"ר פ"ג י"ג, מליכת מגדים, פס"ג : בא) נסחות ר' (ט) ציון אם למקרא מה שביאר בזה : (ט) קשה דהא עשרים ב' : (כב) ייחטלי שקלים פ"ג פ"ג נ"ל פ"ד י"ט פס' כנק אין אלא שקל אחד כרכיב עשרים גרא חישקל, ולמה דרכ' פ' שקלים (ז"ט י"ט ז') כמדין, פ"ד י' : נגה טהרה שקלים, וויל' הדואיל וויספנקר אשור, כרכיב חפשה בקר ישלה תחת השור (שםות כ"א ל"ז) והם מכוותו בעשרות כספם, רהיינו שקל אחד, לך ולקחת חמשת

אונקלוס

לטימר: מה קרב ית לואי חילף כל בוכרא בבני ישראל נוית בעיר אדרלאי תליה בעיר הון (יהוז) משמשין קדרמי ליאו אנה זי: טו ועת פרקן מאהן ושביעין ותכתא דיתירין על לואי מבוכרא דבנין ישראל: טו ותסב חמש חמש סלעין לוגלתהא בסלע עשרין צעין סלעא: טה ותתן פספא לאהרן ולבנוי פרקן דיתירין בהון: טט ונסיב משה ית בט פרקן הון מונדיירין ריש"י

(מה) ואת בהמת הלוים וגרא. הלו פדו כהמת הלוים הلت בכורי כהמך טהור סל יטחול הלו הلت פטרי חמורייס וטה הלהר סל צנ' לו פטל כמה פטרי חמורייס סל יטחול בא) פדע טברי מכה העודפים צהרס ולוח מכל כעודפים כנאמא כ) :(מו) ואת פDOI הישלשה וגרא. וולת הסכירות כלרכין להפרות כסף או. מטה פרדים. בטעות תחת נין, ככלתה וסניטיס ומולטי טבוריים נעל הלוים מכס תקח חמשת שקלים לוגלת כך טיפה מכירתו כל יוסף טבוריים כסף סquia במלול כל רחל (ה) כב) : (ט) העודפים על פDOI הלוים. נעל חוטן טבורי הלוים גנוון :

יהל אור

(ט) ומיין לו פDOI, וקהלתו מרתק (רמכ"ס כ' בכורות פ"ג ה"ל) וכמיומרים היו נקרים על גבי המזבח לרימה מיחום כל' : (ט) הלו כבר כתוב (למעלה ס' מה) ולקחת מה הלוים : (ט) ע"י ס' שקלים : (ק) כי קיה לנו דעת טבוריים ויל' לטם טב נס, וסחמת דבורי קבל, לומר, וולת הסכלתה וסניטיס ומולטי טבוריים על הלוים : (קלו) וכן סנת חממשים, וכן דרך נחות : (קכ) כי נס כל סהר צבורי ישראל כספם כ"ג הלו נטהו חמאת שקלים רק כס נתנו זה הפדיון ללויס, וכרטע נטהו למכרן ולכינוי כמ"ט פה מה"ז, ולחמו כו כי כתוב (למטה ית טו) ופDOI מכך חמשת שקלים נתקן אקדם וגרא, ומיין קרני הור : (קג) עיין (למעלה פות סה) :

מקורי ריש"

כפל"ר פ"ג י"ג, מליכת מגדים, פס"ג : בא) נסחות ר' (ט) ציון אם למקרא מה שביאר בזה : (ט) קשה דהא עשרים ב' : (כב) ייחטלי שקלים פ"ג פ"ג נ"ל פ"ד י"ט פס' כנק אין אלא שקל אחד כרכיב עשרים גרא חישקל, ולמה דרכ' פ' שקלים (ז"ט י"ט ז') כמדין, פ"ד י' : נגה טהרה שקלים, וויל' הדואיל וויספנקר אשור, כרכיב חפשה בקר ישלה תחת השור (שםות כ"א ל"ז) והם מכוותו בעשרות כספם, רהיינו שקל אחד, לך ולקחת חמשת

אונקלס

במדבר ג ד במדבר

עַל פְּרִיקֵי לֹאָי : י' מִן
בָּזְכְּרִיאָ דְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל
גַּסְיָב . יְתִ פְּסֶפֶא אַלְפָ
וְתָלַת מֵאָה וָשָׁתִין וְחַמְשָׁ
סְלָעִין בְּסָלָעִי קִידְשָׁא :
נָא וַיַּהֲבֵב מֹשֶׁה יְתִ פְּסֶפֶ
פְּרִיקֵי לְאַהֲרֹן וְלְבָנָיו
עַל מִימְרָא דֵי בְּמָא דֵי
פְּקִידֵי יְהוָה מֹשֶׁה : אַוְמָדֵיל
יְיָ עַם מֹשֶׁה וְעַם אַהֲרֹן
לְמִימָר : בְּ קִבְרֵיו יְתִ
חַשְׁבּוֹנָ בְּנֵי קָהָת מְנוֹ בְּנֵי
לְוִי לְזָרְעִירָהוּן לְבִתְ
אַבְהָתָהוּן : יְמִבְרָתָלְתִין
שְׁנִינָן וְעַלָּא וְעַד בְּרָ
חַמְשִׁין שְׁנִינָן כָּל דָאַתִי

העדפים על פדרוי הלוים: מאת
בכור בני ישראל לכה את-הברכה
המשה ושתים ושלש מאות אלף
בשקל הקדש: נא נתן משה את-
פסוף הפלדים לאחנן ובנו עלי-
יהודה פאשר צויה יהודה את-משה:
פשביעיד א וידבר יהודה אל-משה
ואל-אהרן אמר: ב נשא את-
ראש בני קהת מתוד בני לוי
למשפחתם לבית אבתם: ג מבן

ר' נ

(ד) חמישה ושים ושליש מאות זאלף. כך סכום מהצונן חמוצה סקליס לגילגלה למחטיס בכולות הנקה סקל. לגבעיס בכולות סלאס מלהות וממץיס סקל. לגילס בכוכיות חמוצה עקל סקל חמל כילן חנטה בג)

בכolumbia לו פון חמפסת טקליס יהמל לי חני מפלדיי קלוייס מה פסקה בכיה שנים וטאליס הלא פתקין כב) וככה עלייהס בן לוי ומלתיס וסבעיס וטלטה פתקין כתוב מליקן כ' טקליס בלהן ונחנן בקלפי כג) יהמל להס צויה וטלטו פתקיכט לטי בנורל לד): (ב) נשא את ראש וגוו'. מנה מס' יהת כרחיין לעבודת מצה וגם מבן טליתס ומד בן חמיס בנה וככחות מסלטיס לנו כהמלה כחו מכחן יהמלו א) בן טליתס לכח וכיותל

יהל אור

(ה) פ"י כי היה לו הזכור כתהלה כי נרכזן טהיה היכור: (ב) בטעול כבוד משה וישראל טהרות: (ג*) כל טהום כוֹה טהע שנים, ומלבד טהרות טהרות היה כ"ה טהרה ומם היה כבשנו ונכורתו ורמי לטעול עכודת המכסן, ויתכן שנומפלו הטעות שנים, כדי סיקוק-כ"ה שנים טהרות מיום ליום: (ג) כי מן ג"ע ומין גראים רמי לארכח קבלת: [טו] טהון מיום אחד ועוד גפלת בנוין ורמי בתמ"ק ובוואץ (כטבב"ג):

ח' ינואר 1993

ב' קנו י' ז' ש' .
 כב) מונומל ה' כ"ה , מונומל ב' כ"ס , סקס' י' ט' ,
 ירושלמי סקס' פ"ה , ס"ד במד"ר פ"ד ז' וט' , ילקוט
 תל"ג , מדוט מגלה , פמ"ז : א) מנות פ"ס מכ"ה :
 חומש נרה ושירים , לבך נאפר מאה בכור , בלשון יחיד ,
 ג' ב'

כטו נרשותן (קד) [טו] : ב נשא את ראש בני קהלה . בתחילת (ה) בעבור משה ו אהרן (ג) : ג מבן שלשים שנה , קרוב ט ארבעה שבועות (ג*) בן חמישים שבעה שבועות , כי אז יחסר בח הנזק (ג) : מלאכה באהל מועד . סלאכת

אנו שורא

בכroller שחוומל לו מן חמץת סקליס יהמל לי ה
ונטלייס הילך פתקין כב) וכחכ עלייכס בון
עליקן כ' סקליס בילען ונתנן בקהלפי כנ)
(ב) נשא את ראש וגוי. מנה מאס חט
בון חמץיס בונא וכפחות מסלקיים לנו נחמל� כ
קרני אור

וחולוי, סג"י ט"מ] יט ממלוכיס וכיהם קלת נכוון" , ווֹס
יזוע שפט' ויל' קילם מכובדים לסקריהים טיכמייזו מורה
שגע"פ ונמליכס. ובליירוסיכס לה נמלע טוס לבב מוש,
זונמל ליטק כאנט טמעתי כי' נטמדו טדעת טמכמייס
אַסְגָּא'. טנטר ופדוינו מנגן מלה תפלה בערכן כסוף קמאת
סקליים (למתק יק עוו) וס"ל טזוקה מנגן מלה ס' טקליס
וילס כוות גדורל למי ערכו , וו"ס מוש נלמוד כי פליון כל
בכון מילנו לה מוש מותו חביבו מנגן מלה וגדל על טסיפס
בן עטלייס יתן פליונו ס' טקליס ונלה ממזיס כמ"ס בפ'
במקותי וחלמל טאלמ"ע לין מוש רמייס, כי זמת-מלחוס
לנברוז בכל אנטפלים וקספום . ובזה דפניו בפדיינו רב ה

מג'תם יהודת

שפטו עז י' ח' ז' ז'
 חטשת שקלים לנילולת דהיינט חטשה תחת השור (רע"ב) :
 כל) כתוב קפין כתוב בקהלפ', חרנום. בטאר ויוחקו (איוב י"ט
 כ"ג) כפיה תקא יתרשםון, ובירושלמי סנהדר' ט"א.ח"ד,
 בסני"ת : כט) נבע לשות שמה נורלות : כט) רשב"ל יטרש,
 שלקה הכסף סכל הבכורות בכללים ונתנו כל אחד גירה

**שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעַלָּה וַיֵּד בָּן
חֲמִשִּׁים שָׁנָה בְּלִיְבָא לְצָבָא
לְעִשּׂוֹת מִלְאָכָה בָּאָהֶל מוֹעֵד:
ד וְזֹאת עֲבָדָת בְּנִירִקְהָת בָּאָהֶל
מוֹעֵד קָדְשָׁה קָדְשִׁים: ה וּבָא
אַהֲרֹן וּבָנָיו בְּגַם עַהַמְחָנָה וּהַזְּרוֹדוֹ
אֶת פְּרָבָת הַמִּסְךָ וּבְסִירָבָה אֲתָא אֶת
הַעֲדָת: י וְנָתַנוּ עַלְיוֹבָסָוי עֹר תְּחַשׁ
וּפְרִישׁוּ בְּגַדְבָּלְיל תְּכִלָּת מִלְמַעַלָּה**

אבן עזרא

על כן חמץ כחו מלחץ מעתה: (ד) קדש הטsha (ד): ד קדש הקדשים. הוא הארון (ה) [א]: ה פרכת המסך. שתחזק על הארון (ה): ו נתנו עליו. על התסך (ה) ויא כי ישוב עליו על סלת את (ה) שהוא את ארכת (ט) (כ) ו בא אהרן ובניו וננו. יכנסו כל כלי וכמו ותצטנו (יהושע ב ו) (ו): ופרישו בגד בليل תבלת. בלו תבלת (ו): מלטה. ולך יתרכזו כלויס צני קת חלה לסתה: שפירושו ובר פירשו בנד כלול תבלת מלטה לעלה לפרט המסך (יב) [ג], ואם בדרך כבוד יתבן נס הראשון (ג) [ד] ווער תחש ספני הנשם והאבק (יד) [ה]: ושמו כדי. הנה יסירות עד שוכני הארון (טו), ויא

קרני אור

[א] ניל שיטומו ומקדים קדושים, ככלmr וחת מקיש בעודות נמחט פאלמן וסמנור וומכת סוכב שנחכל מועד וסלהון סקדוטים, ומלה תפיס דרך פנודוטס, מהלך יכחו פכסים ויכסו מה פכים ויטימו נדיכס, לו יתנו על פמות, ולח"כ יכחו צי קת נסח (טו'ל): [ב] וכן פ"י קרמץ' נמחט. צדו מוכיס חוחו במרכית פcumן סמך לו ומוכיס ממת צניעס נמחט שור מהט נטבור כסמים, ופ魯ס על הכל נגד כליל תכלת מלאעלה טיסיס גילה טליו סכנד ביכנד טcumת כעוס כסחים לטוטר: [ג] וכן סנו'ין קרמץ' ספי' כוס נס' י"ח, כי טפס סכטוב ומפטו נגד כליל חכלת מלאעלה לפיקת המסך, ונתנו עליו על טהרון וכטרכת כסוי טו' תחס, וכן פ"י בטור בסס י"ח: [ד] וכן כתב פ"ק: ז"ל (טמות ל"ה) כי נס הס טיכטו טהרון נפרקת בזנור כנדו, וסל הארכית כסוי טור כסם, וועל וס כסמי נגד כליל חכלת: [ה] וכחכ סס' ו"ל בס, וועל דרכ סטרם, כי סתכלת נבנוי כבוי טהרון, מס כס פמייר זך, ומש גסס קיו מוכיס נפער כבוי תהום טרנטו: (ו) פירוט הארכון ספי' כי טל כסוי עור תחס: (יד) ה'ם כי גסס קיו מוכיס נפער, ספי' וככבר פירטו: (ז) פירוט הארכון טרנטו: (ט) יתרון כלם כפיב נג יסורי ממעו (טמות כה טו) ויינמר

מנחת יהודה

יבן יפרש הבחנונים, אך אני אין לט רם מה שפי' לט חז"ל: (ט) הוא שם כלוי לכל תיק, תרגום ישולך נעלם רות

אונקלוס

לְחִיאָה לְמַעַבָּד עַבְדָּתָא
בְּמַשְׁבֵּן וּמַנָּא: דִּין פְּלִיטָה
בְּנֵי קָהָת בְּמַשְׁבֵּן וּמַנָּא
קוֹדֵשׁ קוֹדֵשׁ: הַיְיָעָל
אַחֲרֹן וּבְנֹוהִי בְּמַטָּל
פְּשָׂרִיךְתָּא דְּפָרָסָא וִיכְסִין
בְּהִיאָת אַרְזָנָא דְּסִפְתָּהָתָא:
וַיִּתְנַזֵּן עַלְוָה חֻפָּא
דְּמַשְׁקָה סְסָגָנָא וִיכְרָסָן
לְבּוֹשׁ גְּמִיר תְּכָלָא
סְלִעָלָא וִישְׁוֹן אַרְיחָוָה:

רישוי

על כן חמץ כחו מלחץ מעתה: (ד) קדש הקדשים. סמוקד טכולן הטהרון וככלמן וסמלון וכמושחות וכפלוכת וכלי סלת: (ה) ובא אהרן ובניו וננו. יכנסו כל כלי וכלי לנרכזנו (ו) המפורט לו צפרסה זו ולך יתרכזו כלויס צני קת חלה לסתה: שפירושו ובר פירשו בנד כלול תבלת מלטה לעלה לפרט המסך (יב) [ג], ואם בדרך כבוד יתבן נס הראשון (ג) [ד] ווער תחש ספני הנשם והאבק (יד) [ה]: ושמו כדי. הנה יסירות עד שוכני הארון (טו), ויא

יהל אור

טו ימפר כח בגוף ולפיקך לו יענוד: (ז) ועוגות כי קת כו' מטה, כי עוגות הקדש טליהט נכתף יסחו (למטה ו ט): (ח) וכן פ"י רט"ז ו"ל סמוקד טכולן הטהרון וכלו': (ו) כמ"ס וצנות על הטהרון הפת הפרקת (סמות מ, ג) ויזס את פראת המסך ויסך על מרזן העדות (טס מ כה) וטנו' מהלה ומגן וכגדל צין דכר לדכר: (ז) כי הול'ל וננתנו טליה, כי פרצת כיה' ל"ג כמ"ס וכסנו בכ' וויהר טליו, צני זוכר נכתף ויפרס על המסך ומפק כו' ל"ז: (ח) טפי' טס ווופל ג' ל"ז: (ט) וויהר מלה עליו על כל חד ולחדר: (ו) וויהר תקאה טgal'ל טליהט, יתרן זכמאות וחפנוי, טפי' כל חד ולחדר מהט: (ויל) וכחט"ל נמי' חכלת, וככ"ט רט"ז ו"ל, וכלה"ק נזרטי שרכ' כל: (ויל') פ"י טפ"י זכר' נבניל חכלת על עור תחס: (יג) פ"י טפ"י ילהר ופרצ' ל"זונ טגר, טפי' וככבר פירטו: (ז) פירוט הארכון טרנטו: (ט) יתרון כלם כפיב נג יסורי ממעו (טמות כה טו) ויינמר

אונקלוס

וועיל פְּרוֹרָא דְּחַס אֲפִיא
יִבְּרָסְטָן לְבֹשׁ תְּכֵלָא
וְהַנּוּן עַלְוִיהִית מְגִיסָּא
וְיִתְבּוּבְיא וְיִתְמְלַחָתָא
וְיִתְבּוֹתָה נְסֻבָּא וְלַחַם
תְּדִירָא עַלְוִיהִי יְהִי
וְיִבְּרָסְטָן עַלְיהָוּן לְבֹשׁ
צְבָע וְהַזְּרִי וְיִבְּסָוּן יְתָה
בְּחֻזְפָּה דְּמַשָּׁךְ סְפָנָגָנוֹא
וְיִשְׁוֹן יְתָה אֲרִיחָוִי
וְיִסְׁבּוּן לְבֹשׁ תְּכֵלָא
וְיִבְּסָוּן יְתָה מְנֻרָתָא
דְּאַנְהָוִי וְיִתְבּוֹתָה
וְיִתְבּוֹתָה צְבָתָה וְיִתְבּוֹתָה
מְחַתְּתָה וְיִתְבּוֹתָה כֶּלֶבֶן
מְשָׁחָא דֵי יִשְׁמְשָׁוֹן לְהַ
בְּהָוֹן יִתְבּוֹנָן יְתָה וְיִתְבּוֹנָן
כֶּלֶבֶן אֶלְחָזָה דְּמַשָּׁךְ סְפָנָגָנוֹא וְיִתְבּוֹנָן עַל

במדבר ד במדבר

וְיִשְׁמָוֹ בְּדִיוֹן: וְיַעַל וְשַׁלְחַנּוֹ הַפְּנִים
יִפְּרִישַׁן בְּגַד תְּכֵלָת וְנַתְנָה עַלְיוֹן
אֲתִידָה קָעָרָת וְאֲתִידָה כְּפָתָה וְאֲתִידָה
הַמְּנֻקִּות וְאֲתִידָה קָשָׂוֹת הַגְּסָךְ וְלַחַם
הַתְּמִיד עַלְיוֹנִיהִיה: חַוְּפִישַׁן עַלְיָהָם
בְּגַד תְּוּלָעָת שְׁנִי וּכְפֹו אָתוֹ בְּמַכְסָה
עֹזֶר תְּחַשׁ וְיִשְׁמָוֹ אֲתִיבְדִּיוֹן: טַוְלָקָחוּ
בְּגַד תְּכֵלָת וּכְפֹו אֲתִימְנַרְתָּה מְאוֹר
וְאֲתִינְרָתִיהִיה וְאֲתִימְלַקְחִיה וְאֲתִ
מְחַתְּתִיהִיה וְאֲתִכְלִיפְלִי שְׁמָנָה אֲשֶׁר
יִשְׁרַת תְּוִילָה בְּהָם: יִנְתַּנְנוּ אֲתִיה וְאֲתִ
כְּלִכְלִיהִיה אֲלִימְמַכְסָה עֹזֶר תְּחַשׁ

ריש"

בנסוע המחנה. כהען מסתלק כס יודען
קסיםעו: (א) קערות וכפות קשה ומנקיות.
ככל פירשתי מלגכת במסון ב): הנסך
בכפי לeson מקד (ב), להלן יוסר בון (ג):
(ט) מלכיה. כמוין לננת סמווק נס חת
הפטילה לכל לד צילא: מחתתיה. כמוין
על הפטורה בנד וטכטה (כל): י ונתנו על
הפטוט. כי אין לה בדים (כל) והוא כטו
כף קטינה וטוליה פסוטין ולען סגוללים (ג)
וישאו בו בטוט (לטטה יג כנ) (גנ) (גנ): והין לה מהילא לפניהם חלון מדריכ וומרה
כח למ דתן כלות כקמיטין: נרותיה. לויים כלט"ז (ג) צנחותים בון כסמן וכפטילות:
(ג) אל טכטה עוזר תחש. כמוין מלוקף (ג):
יהל אור

אבן עזרא

ושמו בדיו על בתפות הנושאים (ט) (ג):
ג וועל שלחן הפנים. להורות כי יש שם
שולחנות אחרות לצורך הבשר. ולהם הפנים
שייש בו לא יוור (ט): ח בנד חולעת
שני. והנה על השולחן שני בנדים והטכטה (ט)
וכן על הארון ספק (ט) ובנד תכלת וטכטה (ט)
ועל הפטורה בנד וטכטה (כל): י ונתנו על
הפטוט. כי אין לה בדים (כל) והוא כטו
כף קטינה וטוליה פסוטין ולען סגוללים (ג)
וישאו בו בטוט (לטטה יג כנ) (גנ) (גנ): והין לה מהילא לפניהם חלון מדריכ וומרה
כח למ דתן כלות כקמיטין: נרותיה. לויים כלט"ז (ג) צנחותים בון כסמן וכפטילות:
טכל כמו שבענו כהן זכוכ (אלט):
קרני אור

עד גפס יסילכו, ויממוד עליו כסוי פועל תפס:
טיסוינו מגנו על שיכסו: (ט) יפוינו ממעט
טפלו רגע: (ט) ויכוונה מגנו על שיכסו:
תכלת, וכנגל תולעת צגי, ומכסה עוזר תהא: (ט) כו
הומס לטסות יונמלים לטאמט מוינו נסס, וכן פ"י
סריישט טיקנו למ בכניות במולן דיסיו יונמלים
לפסח מלה כהרוון נסס: (ט) סמווע ליונט סנד, כי
כנד סיב נכיס נטענות וסיוו צני בדים וסמווע סיב
טכל טכו טולין עליו זדניר סיניאל מל די ויז מז פ"י
טכל כמו שבענו כהן זכוכ (אלט):

מנחת יהודה

(רוות ד' ח') וועל במו ית גרחק יד יטיניה: (ט) ובלול
אבדכתייב אשר יופן בחון: (ט) לא עגוליים, עגול סביב
(ט"א ו' ל"ה) חרונם סגנון שחור, וכ"ה (שבת ל"א א') טפני מה ראשיהן של בעליים סגנון, וטוי ריש"ז שם
פנול: (ט) (לאטפנעו) ועינו ריש"ז שטוח ל', ו' (ט) כס, ואטחאות, שק, ודייק טרכתייב אל טכטה ולא כתיב כטכטה
דוהה

וְנִתְנוּ עַל־יְהוָה מִזְבֵּחַ הַזֶּה
 יִפְרִישׁוּ בְּגֹרְד תְּכִלָּת וּכְסֻוֹ אֲתָוּ
 בְּמִכְסָה עֹזֶר תְּחִשׁוּ שְׂשָׂמוּ אֲתִיבָּרוּ
 יְבָרַךְוּ אֲתִיכְלִבְלִי הַשְׁרָת אֲשֶׁר
 יִשְׁרַת נַדְבָּם בְּקָדְשׁוּ וְנִתְנוּ אֶל־בְּגֹרְד
 תְּכִלָּת וּכְסֻוֹ אָוֹתָם בְּמִכְסָה עֹזֶר
 תְּחִשׁוּ וְנִתְנוּ עַל־יְהוָה מִזְבֵּחַ אֲתִידָן
 הַמִּזְבֵּחַ וּפְרִישׁוּ עַלְיוֹ בְּגֹרְד אַרְגָּמָן
 יְד וְנִתְנוּ עַלְיוֹ אֲתִיכְלִבְלִי אֲשֶׁר
 יִשְׁרַת עַלְיוֹ בְּהָם אֲתִידָה מִחְתָּרָת
 אֲתִידָה מִזְלָגָת וְאֲתִיהִיעָם וְאֲתִידָה
 הַמִּזְרָקָת בְּלִכְלִי הַמִּזְבֵּחַ וּפְרִישׁוּ
 עַלְיוֹ בְּסֻוי עֹזֶר תְּחִשׁוּ שְׂשָׂמוּ בְּדָיוּ:

אבן עזרא

(יב) את כל כלי השרת אשר ישרתו יא ועל טובה הזהב. בגדר אחד, ומכסה (כד) לבסתות את הקדש (יכ) שהוא הארון והשולחן ורמסנורה והטובחות וכל כלי השרת בסיסי וכן כל סקערת קמלתין כסס צמודה סכינים וכפות וקערות [ח]: יג ודרשו. המרת הכלמי: (יג) ודישנו את המזבח. מוכנה סכמת: ודרשו. יטלו חת קדרון מטליו: ופרשו עלייו בגדר ארוגמן. והס צילדת מן עצמים רבועה פמת כגד כלרי נצעת במסעות ד) ותילנה צולפתו טווי קופין עליך פכטל צל נחמת ו) ה: (יד) המתחחת. טבען חותים גמליט לטרומת קדרון טעטוויה כמין ממתה טלית לה הללו צלט ממלחות ומפלגים טוחנת חת גמליטים: המזולגות. לנורות צל נחמת ט) טבען מכין נחלדים צעל סמוץ להפקן כדי טיחטלו יפה ומחר: יעים. כס מגילות ובלעיז' ודר' ל ט) וכן

קרני אור

(כד) וכד"ק, וכט' כמ"ב בגדי מחד ומכסה: (ח) לכינוך כלם ספום מסודר על צלטן כסכלתו יכרז (יכ) המלות הטלה לוין מקום פה, וכלהן מהר פינח גדר חכלת לכפלה אין צלטן כלמהו וכן נכסים, וסיק צבנור צלטן פין לאמר מלכות סכום במדות סדין הטלן טהורן ומונם סוכב גדר חכלת לדוד צכלולק אין סכל'.

מנחת יהודרה

דו) מין יומל כ"ט ב', ירושלמי יומל פ"ז ס"ז, ולקט ט רהוה טשטוע שיתנו עליו בגדר, ובכתוב אל מכסה, טשטוע דבר שיש לו חזק: (ו) לא שיתה ט' ישרתו בס בקדושה, דא"כ ה"ל לנקד החבית בשו"א, אבל עכשו שתיא נקוודה בשח"ח, טשטוע קודש חידוע, והוא המשכן: (ז) כלי גוזל מחוקה לזר (חפץ פ"ה ט"ה) והוא ט"ו פאיין שהוא חצי כור, וככירובין (קד' ב') כופין עליו פסכתה, ופי' רשי' טט, טור של נחשת, סירוטוי (שמות ב"ז נ') מתרגמיין פפטחוותה, תניין ערוך השלם שיגרום "פסקטר": ט) תרומות מולעתו (שמות ב"ז נ') צינורייתה: ט) (שופטן) ועין

אריה: יא ועל מדברה
 דבר הבא יפרסון לבוש
 תכל'א ויבסן יתת
 בחופאה דטשך סונגנא
 וישון ית ארייה: יב ויסבון ית כל טגי
 שימוש ד' ישמשון בהזון
 בקדשא וויתנו לבוש
 תכל'א ויבסן ית הזון
 בחופאה דטשך סונגנא
 וויתנו על ארייה: יג ויספון ית קטמא
 דטרבחה יפרסון עליה
 לבוש ארנון: יד וויתנו
 עליה ית כל מנוהה ד'
 ישמשון עליה בהזון ית
 מחתיתא וית צנור ד'
 וית מגופירה וית
 טורקיא כל מני מדברה
 יפרסון עליה חופה דטשך
 סונגנא וישון

רש'

(יב) את כל כלי השרת אשר ישרתו יא ועל טובה הזהב. בגדר אחד, ומכסה (כד) לבסתות את הקדש. בטוק אמצען טאו קדס ו) ורמסנורה והטובחות וכל כלי השרת בסיסי וכן כל סקערת קמלתין כסס צמודה סכינים וכפות וקערות [ח]: יג ודרשו. המרת הכלמי: (יג) ודישנו את המזבח. מוכנה

יהל אור

(כד) וכד"ק, וכט' כמ"ב בגדי מחד ומכסה: (ח) לכינוך כלם ספום מסודר על צלטן כסכלתו יכרז (יכ) המלות הטלה לוין מקום פה, וכלהן מהר פינח גדר חכלת לכפלה אין צלטן כלמהו וכן נכסים, וסיק צבנור צלטן פין לאמר מלכות סכום במדות סדין הטלן טהורן ומונם סוכב גדר חכלת לדוד צכלולק אין סכל'.

מקורי רשי'

דו) מין יומל כ"ט ב', ירושלמי יומל פ"ז ס"ז, ולקט ט רהוה טשטוע שיתנו עליו בגדר, ובכתוב אל מכסה, טשטוע דבר שיש לו חזק: (ו) לא שיתה ט' ישרתו בס בקדושה, דא"כ ה"ל לנקד החבית בשו"א, אבל עכשו שתיא נקוודה בשח"ח, טשטוע קודש חידוע, והוא המשכן: (ז) כלי גוזל מחוקה לזר (חפץ פ"ה ט"ה) והוא ט"ו פאיין שהוא חצי כור, וככירובין (קד' ב') כופין עליו פסכתה, ופי' רשי' טט, טור של נחשת, סירוטוי (שמות ב"ז נ') מתרגמיין פפטחוותה, תניין ערוך השלם שיגרום "פסקטר": ט) תרומות מולעתו (שמות ב"ז נ') צינורייתה: ט) (שופטן) ועין

אונקלוס

אריחוהי: טויישיצ'יאתְרָן
ובנוטי לכסאַה יִתְ
קוֹדְשָׁא וַיְתַפֵּל מִנִּי
קוֹדְשָׁא בְּמֶטֶל פְּשָׁרִיתָא
וּבְתַרְבָּן יַעֲלוּן בְּגַי קְהַת
לְמֶטֶל וְלֹא יַקְרְבָּן
לְקוֹדְשָׁא וְלֹא יַמְתּוּן אַלְין
מְטוּל בְּגַי קְהַת בְּמַשְׁפָּנוֹ
זַמְּנָא: טַי וְדַי מְסִיר
לְאַלְעֹזֶר בֶּר אַהֲרָן פְּהַנָּא
מִשְׁחָא דְּאַנְחָרָותָא
וְקַטּוֹרָת בְּזָסְטִיא
וּמְנַחָּתָא תְּרִירָא וּמְשַׁחָא
דְּרֻבּוֹתָא מְטָרָת פֶּל
מְשַׁבְּנָא וְכֵל דַי בָּה

רש"

כל נחמת וכתן מכדין حت קדרן מטל
סְמוֹנָה: (טו) לְבָסּוֹת אַתְּ הַקֹּדֶשׁ. הַלְּרָזְן
וְסְמוֹנָה: וְאַתְּ כָּל כָּל הַקֹּדֶשׁ. כְּמַנוֹּלה
וְכָלְלָתָ יָ) : וְמַתָּוֹ. סְלָס יָגַע חַיְצָן
מִימָּכָר בְּדַי סְמִיס: (טו) וּפְקַדָּת אַלְעֹזֶר.
שָׁכוֹן מְמוֹנָה עַלְיכָס לְנַחַת חֹופָס: יְשָׁמֵן
הַמְּאוֹר וְקַטּוֹרָת הַסְּמִים וּמְנַחָּת הַתְּמִיד
וּשְׁמַן הַמְּשַׁחָה. עַלְיוֹ מוֹטֵל נְלוֹת וּלוֹרָז
וּלְקָרְבִּיכְ בְּנַעַת חַנִּיקָן יָה): פְּקַדָּת כָּל
הַמְּשִׁבְּנָן. וְעוֹד סִיס מְמוֹנָה עַל מְסָל כַּי
קְהַת לְלוֹת חַס חַס עַל עַבּוֹדוֹ וְעַל מְסָל וְכוֹן כְּמַזְכָּן וְכֵל חַס כֵּן כָּל כְּהַמְּוֹלִים
יְהָל אָוֹר

וּמְבָסָה זֶל הַפְּסָוק יָג וְדַשְׁנוֹ הַסְּרָת קְדָן וְכוֹן
וְמְחַמָּכָר זֶל לְכָסּוֹת אַתְּ הַקֹּדֶשׁ זָכוֹם מַפְּסָוק ט"ז:
(כו) וְכֵן פִי רְסִי זֶל, וְכֵן תְּאֵן, וַיַּסְפּוּן יִתְ
קַעַמְלָה לְמַדְבָּמָה כִּי כּוֹלָת הַפִּימָל לְסְפָמִים כְּפָךְ
קַעַלְתָה כְּסְמִים נְסָמְלָה, וּמְנַמְתָה הַפְּתִיל עַל יוֹם חַלְיוֹס
בְּלוּעוֹ, טַמֵּן סְמַשְׁמָה לְוִיכָן סִיס יְהָוָן רַבִּי לְבָנָן בְּסָס רְיַ"מ
אַלְמַנִּית קַטְנָה סִיס לוּ בְּלָטְנוּדוֹת, וְלַפְּיַעַם סְלִמְנָן וְכַטּוֹר
עַכְנִימָו גַּיְכְ מְיֻסְלָמִי, סִיס נְסָל מַשָּׁה גַּזְוָל, חַק חַלְעוֹר
חַלְל נְיִי קְהַת, וְלֹאֶל נְיִי נְרָסָן וְמְרִי נְסָס עַכְוָל:

(כט) וְכֵן פִי רְסִי זֶל שָׁכוֹן מְמוֹנָה עַלְיכָס: (כט) וּסְמֵן כְּמַהְוָר מְלִילָה חַמְלָה לְמַה כִּיה כַּכְד כְּכָבָד, וְכֵן
מְנַחָת הַתְּמִיד: (ל) סָס "מְלֹוָר" מְלֹיָן כְּדָבָר וּמְמֻוקָּס סָס נְתָונָן כְּדָבָר לְהַלְיָר עַל יְדוֹ, וְכֵן פִי הַח' זֶל
(סָמוֹת כָּה וְ) עַה"פְ סָמֵן לְמַהְוָר, לְמַיְרָך כְּמַהְוָר, וְכֵן יְלָמָס כְּלָמָס כְּלָמָס שִׁתְמָנוֹן הַוְתָקָה
כְּמַהְוָר, וּמְנַחָת הַכָּל: (ל*) וְכֵן פִי כְּרַמְגָן סִיס חַלְעוֹר פְּקַדָּת טְלִיאָן וְוּתָן לִיד נְיִי קְהַת
זַעַן רְשִׁי (שָׁמוֹת כְּיַג): י) טָעוֹת נְפָל בְּדָבְרֵי רְשִׁי,
שְׁצָל הַקּוֹרֵשׁ וְהַאֲרוֹן, וְאֵת כָּל כָּל הַקֹּדֶשׁ, זַה הַסּוּכָה
וְכוֹן, זְבַבְבָה עַיְיָשׁ וּמְסִים קָרָא וְלֹא יָגַע אֶל הַקֹּדֶשׁ
וּסְתוֹ, דְלָל בְּנַגְנִיעָת הַאֲרוֹן, שְׁהָוָא לְבָדוֹ נְקָרָא קָדֶשׁ וְלֹא
הַטּוֹכָחוֹת (טוֹהְרָא"ל): יְה) הַגִּי בְּרַשִּׁי לְפִי דַעַת הַרְאָ"ם,

במדבר ד במדבר

טו וּכְלָה אַהֲרֹן יְבָנֵנוֹ לְכָפְתָה אַתְּ
הַקֹּדֶשׁ וְאַתְּ פְּלִכְלִי הַקֹּדֶשׁ בְּגַסְעָ
הַמְּחַנָּה וְאַחֲרִיכָן יִבָּאוּ בְּנִירְקָהָת
לְשָׁאת וְלֹא יִגְעַז אֶל הַקֹּדֶשׁ וְמַתָּוֹ
אֲקָה מִשְׁאָבָנִית בְּנִירְקָהָת בָּאַהֲלָל מוֹעֵד:
טו וּפְקַדָּת אַלְעֹזֶר וּבָנֵי אַהֲרָן הַבְּהִלָּן
שְׁמַנְהָה מְאַוְרָזְקָטְרָת הַסְּמִים וּמְנַחָת
הַתְּמִיד וְשָׁמֵן הַפִּישָׁחָה פְּקַדָּת בְּלִי
הַמְּשִׁבְּנָן וּבְלִי אַשְׁרִי-בְּלִי בְּקֹדֶשׁ

אבָן עֹזָרָא

הַרְשָׁן מַעַל הַסּוּכָה (כו) (ט): טָס מְשָׁא בְּנֵי
קְהַת בָּאַהֲלָל מוֹעֵד. כִּי הַאֲהָל וְהַמְּשִׁבְּנָן הַט
לֹא יִשְׂאָהוֹ (כו): טָז וּפְקַדָּת. טְנוֹרָת פְּקַד (כו):
שְׁמַן הַמְּאוֹר. וַיְאָכֵל הַיְהוָה נֹשָׁא שְׁטָן
הַמְּאוֹר לִילָה אֶחָד, וּבָנָן אֶת טְנוֹת הַתְּמִיד (כו) (וְ[]
וְהַנְּכָן בְּעִינֵי שְׁהָוָא פְּקַד עַל יְהָמָם לְתַת שְׁטָן
הַמְּאוֹר וְהַטְּעֵמָה הַכְּלִי (וְ[) וְכֵן כָּל שְׁטָן הַטְּשָׁחָה
וּכָל הַקְּטָרָת לְבָנֵי הַקְּהָתִים (וְ[): וְטָעַם
פְּקַדָּת כָּל הַמְּשִׁבְּנָן, כִּי יִשְׁלַׁחְ לוֹ נְסָס פְּקַדָּות בְּטְשִׁבְּנָן
וּבְכָל כָּלָיו עַמְּ אַחֲיו אַיְתָמָר, רַק לְנוֹדֵל טָעַם
אַלְעֹזֶר הַיְהָוָא פְּקַד עַל הַשְּׁטָן. הַקְּטָרָת
קְהַת לְלוֹת חַס חַס עַל עַבּוֹדוֹ וְעַל מְסָל וְכוֹן כְּמַזְכָּן וְכֵל חַס כֵּן כָּל כְּהַמְּוֹלִים

קרני אוֹר

וּמְוֹנָה כְּצָולָה בְּנֶגֶד חַרְגָּמָן סְכוּם מְרוֹס יִתְרָה מִן כְּלִילָן,
כִּי סָס יוֹרֵק סָס כְּפָר נְפָס (וְמַבְּזָן): (ט) עַיִן סְמוֹס"מ
מִסְסָס צְמִילָה זֶל מְלָה וְדַעַת נְעֵת קוֹלָל נְסָפָלָה וּבְנִוּסְלָמִי:
(וְ[) כְּיָס כְּרִוּסְלָמִי (טְבָתָ פְּיַי כְּגָג) שְׁמָן כְּמַהְוָר כִּימָיוֹ,
וּכְלִילָה כְּסְמִים נְסָמְלָה, וּמְנַמְתָה הַפְּתִיל עַל יוֹם חַלְיוֹס
בְּלוּעוֹ, טַמֵּן סְמַשְׁמָה לְוִיכָן סִיס יְהָוָן רַבִּי לְבָנָן בְּסָס רְיַ"מ
אַלְמַנִּית קַטְנָה סִיס לוּ בְּלָטְנוּדוֹת, וְלַפְּיַעַם סְלִמְנָן וְכַטּוֹר
עַכְנִימָו גַּיְכְ מְיֻסְלָמִי, סִיס נְסָל מַשָּׁה גַּזְוָל, חַק חַלְעוֹר
חַלְל נְיִי קְהַת, וְלֹאֶל נְיִי נְרָסָן וְמְרִי נְסָס עַכְוָל:

מנחת יְהָוָה

זַעַן רְשִׁי (שָׁמוֹת כְּיַג): י) טָעוֹת נְפָל בְּדָבְרֵי רְשִׁי,
שְׁצָל הַקּוֹרֵשׁ וְהַאֲרוֹן, וְאֵת כָּל כָּל הַקֹּדֶשׁ, זַה הַסּוּכָה
וְכוֹן, זְבַבְבָה עַיְיָשׁ וּמְסִים קָרָא וְלֹא יָגַע אֶל הַקֹּדֶשׁ
וּסְתוֹ, דְלָל בְּנַגְנִיעָת הַאֲרוֹן, שְׁהָוָא לְבָדוֹ נְקָרָא קָדֶשׁ וְלֹא
הַטּוֹכָחוֹת (טוֹהְרָא"ל): יְה) הַגִּי בְּרַשִּׁי לְפִי דַעַת הַרְאָ"ם,

אונקלוס

**וּבְכָלֵיו: פֶּמֶטֶר יְיַדְבֵּר יְהֹוָה אֱלֹהִים
מֵשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לְאמֹר: יְהֹוָה אֱלֹהִים
תְּכִרְיוֹתָו אֶת-יִשְׁבָּט מִשְׁפָּתָה
הַקְהַתִּים תְּזַעֲזֵב הַלְוִיִּים: יְתַזְּאתָה עָשָׂו
לָהֶם וְחַיּו וְלֹא יִמְתֹה בְּגַשְׁתָּם אֶת-
קָדְשָׁה קָדְשִׁים אַהֲרֹן וּבָנָיו יִבָּאו
וְשָׁמְנוּ אֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל-עַבְדָּתָו
וְאֶל-מִשְׁאָו: כְּ וְלֹא יִבָּאוּ קְרָאתָ**

אבן עוזרא

והמנחה לבדו (למ): י"ז וטעם אל משה ואל אהרן. כי מצוה על אהרן ובניו להשמר שלא יבוא הקהთים לידי ברה: וسلط אל תבריתו. לטsha אהרן ובניו (לט): י"ט וחיו. יוסיפו חיים: ולא ימותו. בכרת והטהר כי אם יטרפו יקבלו שכר ואם לא יענשו (לט) נ"א: כי יתבן שלא יענשו על בן ולא יסותו (לט) נ"א: ושמו אותם. הארון והישולחן והמנורה והטזבחות: על עבודתו. בכלו הקדרש (לט): כ' ולא יבוא. הקהთים

קרני אור

סיב מק ולמיין יעקב טכינו: [יא] וככט"י יג�� במקומות וככקיס לח המשכן יהוירוס ליהו, ונ"ט, המ"ב הגנ"י, יענשו נ"ל יעשו "ומס למ יפסו יתכן שלט יענשו מל כן ולט ימותו" ופי' דק"ל כפל לסתן ומיו ולט ימווט, לסת פ"י, הי למ מטיב מלך ומיו סיתוי קומר מס יכמרו, (לט) וכן פ"י הדריך להניד שלט וה כלב כיה פקודת הלווער, כי נס כל המשכן וכלייו כי מפקודתו ולעתתם שלטונו התחף עם ליחמור נס זפקודת מטה נ"י גרטון ומורי, ועיין ברמ"ג מה טכני פ"ז: (לט) יוחרים ז"ט המשכן הקהתים שלט יענו לילי כרת, וכן פ"י רט"י ז"ל היל תנגרמו נס יסמרו לותם יג�� לסת זימותו: (לט) פ"י ולט, שלט יסמרו יענשו: (לט) פ"י, כי יתכן שלט שלט יסמרו לסת יטנטו, על כן כפל עכודת המשכן והן ככסי כל הכלים ומס שלט יסמרו ימותו: (לט) ופי' ציסדרו כל עכודת המשכן כו' כו' פ"ז טנ"י, וכי מס פטנס כי כס קיו המשנויות וכמוניות על הכל: (לט) כ"ה נ"ב טנ"י טנ"י, וכוג' מושג מל טכידתו בסוף הפסוק, וכי ל"ט טנ"ל וטמו לותם כל עכודתו הכלים המשכן וכטולחן ומונרה וכטבחות מל מטהו, לסחת נכתף", וכן ת"ה וימנון יתקון נגר גבר על פולחניהם ולמטוליהם, וכרכמה טkan דעת רט"י וטרכ"ס ורכ"מ והחזקוני ומカリ"ת ז"ל (המ"ג):

מנחת יהודית

ב' ק' ו ד' ש' א' ובמונחי: י' ומליל י' עם משה ועם אחרן? מימר: י' לא ת' שיצו'ו י' ת' שבט'ו ורשות קהת מנ' לו'ו: י' ודר' עבדיו להו'ו ויהו'ו ולא ימתו במקלב'הו'ן? קד' ש קד' ש' אהרן ובנו'ה'י'על'ז'ו'ו'כ'נו'ן'ו'ו'ת'הו'ן' גבר נבר על פלחה'ה ז' מטוויה': כ' ולא יעלו'

ריש"

למעלה בפרשנו זו חכל מס' נגatan זמרלי טהין מקדס קקרים על פי חימאל ס' כמו כתוב בפרש נטה' י' (יח) אף תבריתו. חל מגרמו להס' טימוטו י' (ז): (כ) ולא יבא לראות בבלע את הקדרש. (כ) ולא יבא לראות בבלע את הקדרש. למק נתק ס' (ז) כמו ספירטאי למטה נתק נתק ס' (ז) כמו ספירטאי למטה ריש"

יהל אור

הספר יזכיר נס כוריות וחסידות והס' יטה' מותם, וככקיס לח המשכן יהוירוס ליהו, ונ"ט, המ"ב הגנ"י, וכן פ"י רט"י ז"ל היל תנגרמו נס יסמרו לותם יג�� לסת זימותו: (לט) פ"י ולט, שלט יסמרו יענשו: (לט) פ"י, כי יתכן שלט שלט יסמרו לסת יטנטו, על כן כפל עכודת המשכן והן ככסי כל הכלים וכי מס פטנס כי כס קיו המשנויות וכמוניות על הכל: (לט) כ"ה נ"ב טנ"י טנ"י, וכוג' מושג מל טכידתו בסוף הפסוק, וכי ל"ט טנ"ל וטמו לותם כל עכודתו הכלים המשכן וכטולחן ומונרה וכטבחות מל מטהו, לסחת נכתף", וכן ת"ה וימנון יתקון נגר גבר על פולחניהם ולמטוליהם, וכרכמה טkan דעת רט"י וטרכ"ס ורכ"מ והחזקוני ומカリ"ת ז"ל (המ"ג):

מקורי ריש"

ו) עיין פ"ט: ו) עיין רט"י יומל נ"ט ל' רט' ולט אהריו שמן המאור וקטורת הסטמים ושתן הטעחה, אבל יטמו יוטלמי בכוויס פ"ב ס"מ במל"ר פ"ט, פס' פס' טנחת התמיד אליו נשא אותה בטפטן, אלא שעליו מוטל לזרות ולזרון להקריב בעת חנינות, ואחר שפי' רשי' כב' הנאות כישוב פשט הכתוב, אמר שהירושלמי מפרש, שכולם ספש היה נושא אלעוז בעצמו ואף הפסלה, ואפס' שברוב הנוסחות לא נכח הירושלמי, כתוב בעל פ' חזקון, שטברבי הרשב"ן ז"ל גראת שהוא בתוב בפי' רשי' ז"ל, והר' רשי' ז"ל בהعروתו למדרש אנודה (ר' הערת ה') כתוב, עיין רשי' שנח צ"ב א', במשנה שהבאי ז"ל, ובשם רכיט יצחק ב"ר יהודה מצאתי, שאטור בשם רב חי שטפרש בש"ס ירושלמי, ופקודת אלעוז בן אהרן הכהן שמן המאור וקטורת הסטמים ומנחת התמיד ושתן הטעחה, והוא בירושלמי שבת פ"י ח"ג, ואולי למאמר זה טרשי' שבת, כוון הרטב"ן בסדר ערל ופקודת אלעוז שהבאי, ועל דעת הירושלמי הכתוב בפי' רשי' שהוא נושא אותו היה משה נדרול: י' למתה טפ' כ"א עד לד': יג' כי בן הוראות בנין הטעיל על המטבב הטעילה, ולא יבוא פעיל ברת אם הוא פגען השחתה אצל השט' י' כ"א בהטעיל, אין הוא לא ישחת כ"א ע"י אפס'י, כי מארו

אונקלום

במדבר ד במדבר

כְּבָלָע אֶת-הַקָּדֵש וְמִתּוֹ: פְּפְפְּ
קָדְשָׁא וְאֵם יָמֹתָן:
פְּפְפְּ קָדְשָׁא רְבָרָא סִימָן כ':
קג' ט פסוקים. הלקיבו סימן. ומפטירין וכיון מפער נח'ט נרמז ע סימן כ':

ה

אם בבדים יישאהו ולא יראו הקדש (לט): חסלה פרשת במדבר
אותו (לו) [יג], וזה טעם קרוב מהראשון (לה) והנה שתים אזהרות, שלא יגעו בקדש כי
כבוסות, והטעם כאשר ייכסו הארון לשאת
חסלה פרשת במדבר
וננלה הארון (לו) [יב] וויא כי כבעל בטן

יהל אור

(לו) לְפָנֵן כִּכְלָעַ כֹּוֶה הַמְרַת סְדָכָר וְכַעֲלוֹן, וְכַאֲלֹו
חַמֵּר וְלֹגַי יַכְהֹו לְרַחֲוֹת מַת הַקְּדָס כִּכְלָעַ, כַּהֲלָר יוֹסֵר
בְּנֵינוֹ וְהַס כְּקָרְטִיס יוֹסֵר גַּגְגָה הַפְּרָכָת וּנְגַלָּה הַמְּרוֹן :
(לו) וְכַן פִּי רְסָ"י זָל וְכַן תְּלָה וְכַן פִּי הַרְדִּיק,
וְפִי שְׁלָה יַכְהֹו לְרַחֲוֹת מַת הַקְּדָס נְעַת שְׂנוּהַנִּיס הַקּוֹדֶש
וּכְלִיוֹ אֶל הַכְּסָוי שְׁכוֹה כִּכְלָעַ בְּתוּכוֹ : (לה) כִּי נֹתַן
יַכְהֹו עַד סִיכּוֹסָה וְמוֹזִיאַלְוֹ הַוְתוֹן : (לט) כְּשָׂהָוֹמָגָנוֹלָהָה :
לֹא מְרַף מְמַנֵּי מְגַע מְפַד :

מקורי רשי

טדריס הגדך ילקוט תרג"ד :

אבן עזרא

אל אهل טווער לראות כבעל את הקדש,
והטעט בעשר יוסר בניינו, יוסר מסך הפרכת
וננלה הארון (לו) [יב] וויא כי בעל בטו
ככבות, והטעט בעשר יכפו הארון לשאת
אותו (לו) [יג], וזה טעם קרוב מהראשון (לו)
אם בבדים ישאשו ולא יראו ה

קרני אור

בכלת : [יב] ועיין ברכמ"ן טענתה ה' פירוטו וכותב
וילך מהר ועיין בנהולי מוסריה"ל מה סכתיר ע"ז : [יג] עיין
ישל מאיר, וכן כתוב רל"ש, פנס מהר שלמה לי רטעיס
יכסס פמס (aszli, ו) ופעס לי וטעיס ינעלם קמס וכ-
רHIGH ברכוס לפ"י חס"ז ; י"ל, לך רל"ש טצה נוכרכו ולמה
כמ"ה בכחות ינעלם קמס, לך (פי רטעיס ינעלם חון (aszli
יח כמ), ובכעתקה ט' זקניש, סבויים רמ"ל טפמו ברגע
לי רבנן יאנעלם, כתפיעט עוניין בו ולייננו, וכן קונק מיזוב
(ו יט). למ פרפני עד יאנעלם לך, עני

מנחת יהודה

פאווי לא הצא רעה (הטעמר) : י"ד) כטו ותבלענה השבליות
וזיקנות (כברא' פ"א ו') שהיו מוכנים את השבליות הטעבות
(פפ"ז) וכ"ה ז

אונקלום

במדבר ד נשא

**א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה קְانָה כֵּן
בְּנֵשָׁא אֲתִידָאש בְּנֵי נְעוּזָן גָּסָר
הִם לְבִית אֲבָתֶם לְמַשְׁפְּחָתֶם
כִּמְבֹן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמִעָלָה עַד בֵּין
חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקֹד אֹתָם כֵּל
הַבָּא לְצָבָא לְעָבָד עֲבָדָה**

ב

(ככ) נשא את ראש בני גרשון גם
הם. כמו סלייתיך על בני קפת מ' ללחומם כמא יט שגינוו לככל עטלה:

ידל אור

(6) ויהיא מcool, וכן מcool נמקוס לוו: (ב) כה
וכס לחת ממפל סמותס: (ג) למעלה פ'
ג' לחת אפכט ים רם אפמיגר לחת גו גרבזן דזה

אנו שורא

כב נשא. שם הפעל כמו זכור את יום השבת (שפטות כ ח) (ה) וטעם נשא שא (ז); נם הם. בעבר שנשא את ראש הקהילות (ג) [א]:

קרני אור

[א] עין כיה"ט מ- טכני גנוו, ולו"כ כיל"ל כשל גס
הה רוח נמי גיטון, הכל נמי' רוח' ו"ל כו^ה
כגון ועין מוקוב רוח'י, ועין כהן פל כתולך מ-
הה רוח נמי גיטון, הכל נמי' רוח' ו"ל כו^ה

מגילה י' ס

אחר כולם ויטקוד משה ו אהרן ונשיכי העדה את בני הקדחי (פ' ל"ר) בשמי שלא פקד אותם רק אחר שנות לישא

אחר כולם ויטקוד משה ו אהרן ונשיכי העדה את בני הקדחי (פ' ל"ר) בשם מעשיהם פקד אותם רק אחר שצורה
ליישא

אחר כולם ויטקוד משה ו אהרן ונשיכי העדה את בני הקדחי (פ' ל"ר) בשמי שלא פקד אותם רק אחר שצורה
ליישא